

BESTUURSVERSLAG, INDICATOREN EN JAARREKENING

VOORWOORD

Er is in 2016 hard gewerkt. Mede daardoor zijn alle vooraf gestelde doelen gehaald. En daar zijn we trots op. Stuk voor stuk droegen ze bij aan de strategische doelstelling om 'excellente opleider in de creatieve industrie' te worden én blijven. Zo werken alle opleidingen met de herziene kwalificatiestructuur, lanceerden wij een nieuw digitaal platform in de vorm van een Elektronische Leeromgeving (ELO) en stelden we onze eigen onderwijsvisie en -concept op.

Kortom, het afgelopen jaar is hard gewerkt aan het verder professionaliseren van onze school. Van lesmethoden tot onderlinge samenwerking en van vakinhoud tot verbinding met het beroepenveld. Alles in nauw overleg met studenten, bedrijven en ouders. Sinds september 2016 vanaf twee locaties waarvan één aan de Vondellaan en de ander aan de Koningin Wilhelminalaan in Utrecht. Aansluiting stond in alle contacten en acties centraal.

Ook was er aandacht voor onze rol in de maatschappij. Dit resulteerde in bijzondere projecten. Onder andere 'Wij zijn de wijk', een initiatief van de school en de gemeente Utrecht en een project voor het Wilhelmina Kinderziekenhuis. Met deze initiatieven staat onze school letterlijk en figuurlijk midden in de maatschappij en gaat onze rol verder dan studenten klaarstomen voor een bijdrage aan de creatieve sector.

We zijn er trots op dat onze school in staat is om gezamenlijk kritisch te kijken naar onze eigen werkzaamheden en resultaten. Het opgestelde kwaliteitsplan droeg daaraan beslist bij. Vorm uw eigen mening aan de hand van de volgende pagina's van dit jaarverslag.

Johan Spronk
Voorzitter College van Bestuur

Sandra Beentjes
Lid College van Bestuur

Dit document vormt samen
met de Jaarrekening over 2016
het Geïntegreerd Jaardocument
2016 van het Grafisch Lyceum
Utrecht.

INHOUD

Voorwoord	2	4. Personeel	21
Inhoud	3	4.1 Beleidsontwikkelingen	21
Leeswijzer	4	4.2 Personeel in cijfers	23
1. Organisatie	5	5. Bedrijfsvoering en ondersteuning	25
1.1 Profiel	5	5.1 Bedrijfsvoering	25
1.2 Missie	5	5.2 Huisvesting en facilitaire zaken	25
1.3 Organisatiestructuur	5	5.3 ICT	25
1.4 Goed bestuur en de Raad van Toezicht	6	5.4 Communicatie en voorlichting	26
1.5 Toezicht door de onderwijsinspectie	8	 	
1.6 Horizontale verantwoording	8	6. Samenwerking	27
1.7 Medezeggenschap: OR en Studentenraad	9	6.1 Samenwerking met het bedrijfsleven	27
1.8 De menselijke maat	9	6.2 Beroepenveldcommissies	27
 		6.3 Internationalisering	27
2. Beleid en strategie	10	6.4 Collegascholen en kenniscentra	28
2.1 Strategisch Beleidsplan 2014-2018	10	 	
2.2 Kwaliteitsafspraken	11	7. Financiën	29
2.3 Kwaliteitsborging	11	7.1 Treasury	29
2.4 Klachtenprocedure en vertrouwenspersoon	12	7.2 Financieel beleid gedurende het verslagjaar	29
 		7.3 Financiën op balansdatum	29
3. Onderwijs	13	 	
3.1 Beroepsgericht onderwijs	13	8. Continuïteitsparagraaf	30
3.2 Onderwijsvernieuwing en -ontwikkeling	13	A Gegevensset	33
3.3 Beroepspraktijkvorming	14	B Overige rapportages	33
3.4 Examinering	15	 	
3.5 Studentbegeleiding	15	Verklarende woordenlijst	35
3.6 Intakeprocedure en toegankelijkheid	16	Colofon	35
3.7 Terugdringen voortijdig schoolverlaten	16	 	
3.8 Studententevredenheid	17	9. Jaarrekening 2016	36
3.9 Beroepskolom	17	 	
3.10 Onderwijs in cijfers	19	Bijlage: Voortgangsrapportage Kwaliteitsplan	

LEESWIJZER

Met dit Jaarverslag over 2016 willen we alle doelgroepen die betrokken zijn bij het Grafisch Lyceum Utrecht informeren over de gang van zaken in het afgelopen jaar. Naast studenten en hun ouders en medewerkers zijn dat leerbedrijven, collega-scholen, afnemende en toeleverende scholen, toezichthoudende instanties, overheidsinstanties, brancheorganisaties, sociale partners en de MBO Raad. Het Jaarverslag en de Jaarrekening vormen samen het Geïntegreerd Jaardocument 2016 dat voor iedereen op aanvraag beschikbaar is.

In Hoofdstuk 1 'Organisatie' kunt u kennismaken met het Grafisch Lyceum Utrecht en de manier waarop we omgaan met goed bestuur. Ook komt de Raad van Toezicht aan het woord.

Hoofdstuk 2 'Beleid en strategie' behandelt de hoofdlijnen van het Strategisch Beleidsplan voor de jaren 2014-2018 en het Kwaliteitsplan. De voortgangsrapportage van het Kwaliteitsplan is integraal opgenomen als bijlage. Verder geeft het een indruk van de ontwikkelingen op een aantal beleidsterreinen.

De hoofdstukken 3 'Onderwijs' en 4 'Personeel' belichten de ontwikkelingen en de resultaten van de beleidsvoornemens op deze terreinen. In beide hoofdstukken vindt u cijfers die laten zien hoe het Grafisch Lyceum Utrecht zich ontwikkeld heeft.

Hoofdstuk 5 'Bedrijfsvoering en ondersteuning' beschrijft de ontwikkelingen op het gebied van bedrijfsvoering, huisvesting, facilitaire zaken, ict en communicatie.

In hoofdstuk 6 leest u hoe wij samenwerken met het bedrijfsleven en andere onderwijsinstellingen. Daarnaast vindt u in dit hoofdstuk informatie over internationalisering en onze interne leerbedrijven.

Hoofdstuk 7 'Financiën' geeft het beeld hoe het Grafisch Lyceum Utrecht er vanuit financieel perspectief gezien voorstaat. De complete Jaarrekening is beschikbaar op onze website www.glu.nl.

Aan het slot van dit Jaarverslag vindt u de continuïteitsparagraaf. Hierin kunt u lezen welke ontwikkelingen wij verwachten en hoe wij daarop anticiperen.

Na het lezen van dit jaarverslag heeft u wellicht de behoefte te reageren of nader kennis te maken. Daartoe nodigen wij u van harte uit. Onze deur staat voor u open en wij hebben een luisterend oor.

Grafisch Lyceum Utrecht
Vondellaan 178
3521 GH Utrecht

Postbus: 5066, 3502 JB Utrecht
Telefoon: 030 280 70 70
Fax: 030 280 70 71
e-mail: info@glu.nl
Website: www.glu.nl
Twitter: @glu_stage, @glu_student
Facebook: [facebook.com/GrafischLyceumUtrecht](https://www.facebook.com/GrafischLyceumUtrecht)

HOOFDSTUK 1 | ORGANISATIE

1.1 PROFIEL

Het Grafisch Lyceum Utrecht is een zelfstandige en kleinschalige vakschool die kwalitatief hoogwaardige technische en creatieve mbo-opleidingen verzorgt in de vakgebieden media, vormgeving en communicatie. Het Grafisch Lyceum Utrecht is nauw verbonden met de creatieve industrie en de grafimediabranche. De school volgt met enthousiasme de ontwikkelingen binnen deze vakgebieden op de voet en vertaalt deze naar uitdagend onderwijs dat aansluit op de vragen en wensen vanuit studenten en de branches.

Het onderwijs kenmerkt zich door professionaliteit, kwaliteit, actualiteit en ondernemerschap. De betrokkenheid van alle medewerkers bij de studenten en het beroepenveld is hoog. Het Grafisch Lyceum Utrecht heeft als vakschool dan ook een goede en solide reputatie bij leerbedrijven, het beroepenveld en bij studenten.

Op de peildatum 1 oktober 2016 telde de school 2.073 studenten die voornamelijk uit de brede regio Midden-Nederland afkomstig zijn. In het jaar 2016 behaalden 535 studenten een diploma. Daarmee hebben zij goede vooruitzichten op een baan in de creatieve industrie of stromen zij door naar het hbo of een mbo-opleiding op hoger niveau.

1.2 MISSIE

De missie van het Grafisch Lyceum Utrecht staat beschreven in het Strategisch Beleidsplan 2014 – 2018:

Het Grafisch Lyceum Utrecht is al ruim 100 jaar een toekomstbestendige, kleinschalige vakschool in Media, Vormgeving en Communicatie die nauw verbonden is met het bedrijfsleven en de maatschappij. Het Grafisch Lyceum Utrecht leidt specifiek op voor functies in de creatieve industrie en voor relevante vervolgopleidingen in het hbo.

Het Grafisch Lyceum Utrecht erkent de waarde van alle stakeholders van de school en zet zich optimaal in om met hen samen te werken. De focus van de organisatie en het onderwijs is specifiek gericht op maximale ontplooiing van de talenten van iedere student, op het behalen van een waardevol diploma door iedere student en op het mogelijk maken van een leven lang leren.

Het meerjarenbeleidsplan is zo opgesteld dat er constant aandacht is voor studenttevredenheid en de inrichting, uitvoering en kwaliteit van onderwijs. Het Kwaliteitsplan draagt hieraan eveneens bij. Beide plannen zijn een vertaling van de ambitie om excellente opleider voor de creatieve industrie te worden en blijven. Het vertrekpunt bij alle activiteiten is respect voor het individu. Dit staat centraal in de omgang met studenten, medewerkers en het bedrijfsleven. Daaraan draagt het veilige sociale klimaat van het Grafisch Lyceum bij. Met als uiteindelijk resultaat: studenten en medewerkers die zich optimaal kunnen ontwikkelen binnen het boeiende ontwikkelgerichte vakgebied.

1.3 ORGANISATIESTRUCTUUR

Johan Spronk en Sandra Beentjes vormen samen het College van Bestuur van het Grafisch Lyceum.

In december 2016 telde de school 212 medewerkers. Daarvan werken per opleidingsteam gemiddeld 22 docenten samen. De school heeft zeven opleidingsteams. Elk opleidingsteam is van intake tot en met diplomering verantwoordelijk voor een groep van gemiddeld 340 studenten.

Het Grafisch Lyceum Utrecht heeft de juridische structuur van een stichting. Samen met vmbo-school X11 Media en Vormgeving vormt het Grafisch Lyceum Utrecht een Vereniging van Eigenaren voor het beheer van het gebouw aan de Vondellaan. Het pand aan de Koningin Wilhelminalaan wordt sinds 2016 gehuurd van woningcorporatie Mitros.

Nevenfuncties College van Bestuur

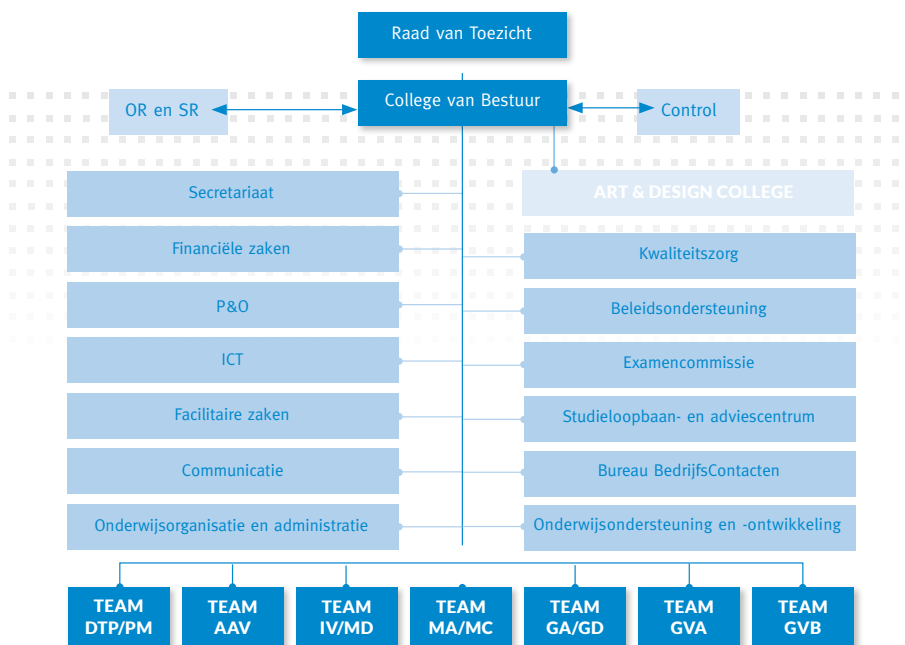
Johan Spronk:

Lid Raad van Toezicht kinderopvangorganisatie Ludens – Utrecht

Lid Veldadviesraad Interactum voor de masteropleiding 'Leren en Innoveren' – Utrecht

Sandra Beentjes:

Bestuurslid Consortium voor Innovatieve MBO-sector – 's Hertogenbosch

1.4 GOED BESTUUR EN DE RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het College van Bestuur. Dit doen zij door toe te zien op het nakomen van de managementafspraken. De raad geeft gevraagd en ongevraagd advies. De samenstelling van de Raad van Toezicht draagt daaraan bij. Ieder lid heeft zijn eigen portefeuille die aansluit bij hun specifieke kennis en ervaring. Los van de portefeuilles is het behoud en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs een belangrijk aandachtspunt voor alle leden. De besluiten van het College van Bestuur moeten hieraan te allen tijde bijdragen.

De Raad van Toezicht vergadert gemiddeld vijf keer per jaar met het College van Bestuur. Buiten de vergaderingen om vindt regelmatig overleg plaats tussen beide voorzitters. Samen bereiden zij eveneens de agenda van de geplande overleggen voor. Een keer per jaar vergadert de Raad van Toezicht zonder

het College van Bestuur. Dan bespreken zij hun eigen functioneren en die van het College van Bestuur.

De ondernemingsraad van het Grafisch Lyceum Utrecht leverde een bijdrage bij de werving van de nieuwe voorzitter voor de Raad van Toezicht. In 2016 nam Peter Weeda namelijk afscheid als voorzitter. Jan van den Akker werd gekozen als nieuwe voorzitter van de Raad van Toezicht. Zijn kennis en ervaring pasten uitstekend bij de gestelde eisen van deze voorzittersrol binnen de Raad van Toezicht. Halverwege 2016 nam Jan van den Akker het takenpakket over van zijn voorganger Peter Weeda.

Naast de komst van Jan van den Akker vond nog een andere wijziging plaats binnen de Raad van Toezicht. De Raad is uitgebreid met een nieuw lid: Cees van Leeuwen. Het College van Bestuur

is enthousiast over beide nieuwkomers. Jan van den Akker heeft veel bestuurlijke ervaring en werkte zijn hele leven in het onderwijs. Cees van Leeuwen brengt veel kennis van media, OR en juridische zaken naar binnen. Dit resulteert in een gebalanceerde verdeling van de verschillende portefeuilles. Kortom, de Raad van Toezicht is met een extra lid ten opzichte van 2015 op volle sterkte.

Op de agenda van de Raad van Toezicht stonden o.a. de volgende onderwerpen: Huisvesting (tweede locatie Koningin Wilhelminalaan en de renovatie en verbouwing van de Vondellaan), onderwijskwaliteit en -resultaten, opleidingenportfolio, financiën en governance.

[Themadossier Goed Bestuur]
www.mboraad.nl

IN GESPREK MET VOORZITTER JAN VAN DEN AKKER VAN DE RAAD VAN TOEZICHT:

'Mijn eerste indruk van deze organisatie is erg positief. Het Grafisch Lyceum Utrecht is stabiel, gezond en maakt beloftes aan studenten waar. Er is sprake van enthousiasme, zowel binnen het College van Bestuur als bij het overige personeel en de studenten. En dat werkt aanstekelijk. Ik heb altijd in het onderwijs gewerkt, maar nog niet voor een mbo. Dat maakt mij juist nieuwsgierig en ik ben ervan overtuigd dat mijn brede ervaring met onderwijsontwikkeling van pas komt. Het snel veranderende beroepenveld – o.a. de technische invloeden - vereist een flexibele instelling en vraagt een ontwikkelgerichte aanpak. Dat geldt voor de opleidingen, maar zeker ook het personeel. De kwaliteit van het team is bepalend voor de kwaliteit van het onderwijs. Terugkijkend op 2016 valt op dat het Grafisch Lyceum Utrecht er weer in is geslaagd het aantal voortijdig schoolverlaters terug te dringen. Daaraan heeft de professionaliseringsaanpak van de school zeker bijgedragen. Ook zijn we als Raad van Toezicht zeer tevreden over de wijze waarop in 2016 is omgegaan met scholing van personeel. Door ook regelmatig te overleggen met de Studenten- en Ondernemingsraad houden we voldoende voeling met de dagelijkse gang van zaken. Deze kennis nemen we mee in de wijze van toezichthouden. Alert blijven is de grootste uitdaging. Door in gesprek te gaan, zorgen we gezamenlijk voor de juiste aansluiting met het bedrijfsleven, de beste vertaling van ontwikkelingen binnen het vakgebied en een gezonde bedrijfsvoering.'

PLATFORM RADEN VAN TOEZICHT

De voorzitter van de Raad van Toezicht vertegenwoordigt het Grafisch Lyceum Utrecht in het Platform Raden van Toezicht van de MBO Raad. Dit platform komt vier keer per jaar samen. Het platform richt zich op de professionalisering van de toezichthouders door kennisdeling en –overdracht. De branchecode 'Goed bestuur in het mbo' dient als leidraad voor de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht van het Grafisch Lyceum Utrecht bestaat uit de volgende personen:

Jan van den Akker

De heer dr. J.J.H. van den Akker is zelfstandig onderwijsonderzoeker en -adviseur, met specialisatie in curriculumvraagstukken. Hij is emeritus hoogleraar onderwijskunde van de Universiteit Twente en voormalig directeur van SLO (nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling).

Nevenfuncties:

Gasthoogleraar aan de Professional School of Education, Humboldt Universiteit, Berlijn;

Lid Nationale UNESCO-commissie;

Voorzitter programmaraad NCP-NLQF;

Voorzitter adviescommissie ICO (Interuniversitair Centrum Onderwijswetenschappen).

Dorathé van Doorn, lid RvT

Mevrouw T.H.L.M. van Doorn is eigenaar-directeur van PrintRun, mede eigenaar-directeur van Fair Return Media, mede eigenaar-directeur van WederX was & strijk en WederX fietstaxi & transport in Nieuwegein.

Nevenfunctie: Bestuursvoorzitter van Samen voor Nieuwegein, lid Raad van Advies Stichting TalenTonen.

Hans Maas, lid RvT

De heer drs. J.A.M. Maas is directeur van RDM Centre of Expertise, Hogeschool Rotterdam.

Netty Arriëns

Mevrouw A.L.E. Arriëns is co-founder en creative director van Fier Media te Utrecht.

Nevenfunctie: Lid van de examentoeingscommissie van Nimeto.

Cees van Leeuwen, lid RvT

Cees van Leeuwen is directeur/eigenaar van La Search te Amsterdam.

Nevenfunctie: Lid Commissie Seksuele Intimidatie KNVB.

De profielen van alle leden van de Raad van Toezicht van het Grafisch Lyceum Utrecht staan op de website van de school vermeld.

1.5 TOEZICHT DOOR DE ONDERWIJSINSPECTIE

Het Grafisch Lyceum Utrecht valt onder het basistoezicht van de onderwijsinspectie. Dit betekent dat de inspectie op afstand de school volgt. In 2016 hebben zij een rapportage uitgebracht over het rendement van de opleidingen. Oftewel, het aantal gediplomeerde en ongediplomeerde schoolverlaters in een jaar. Het rendement van vrijwel alle opleidingen is boven de norm van de onderwijsinspectie. Op basis van de resultaten is afgelopen jaar gewerkt aan het verhogen van het rendement voor de opleiding Game-artist.

Een extern bureau heeft de kwantitatieve gegevens van deze opleiding aan het Grafisch Lyceum Utrecht onderzocht. De afdeling Kwaliteitszorg van de school heeft de kwalitatieve gegevens doorlopen. Op basis van deze gegevens zijn concrete verbeterpunten benoemd. Deze zijn geborgd in het teamplan waar de betreffende opleiding onder valt. Concreet komt dit neer op het verbeteren van studentbegeleiding en het aanscherpen van de intake-procedure.

De onderwijsinspectie heeft de school in 2016 niet bezocht. De laatste inspectie vond plaats in 2014. Daarbij bleek dat het Grafisch Lyceum Utrecht voldeed aan alle wettelijke vereisten en zijn er geen risico's gesignaleerd. De examinering en kwaliteitsborging zijn dat jaar met een 'goed' beoordeeld. Kwaliteitsverbetering is een constante factor in het beleid van het Grafisch Lyceum Utrecht. In het verslagjaar is door de onderwijsinspectie een nieuw onderzoekkader ontwikkeld. Deze wordt in 2017 bij het geplande bezoek in mei gehanteerd. Het onderzoek gaat ook dan in op de 'Staat van de instelling'.

1.6 HORIZONTALE VERANTWOORDING

Onderwijs binnen het Grafisch Lyceum Utrecht wordt in verschillende lagen gedurende het hele jaar besproken. Er is een constante overlegstructuur tussen het College van Bestuur en de Raad van Toezicht. Maar ook overlegt het College van Bestuur frequent met de Studentenraad en Ondernemingsraad. Iedere opleiding heeft beroepenveldcommissies, bestaande uit tenminste drie professionals uit het bedrijfsleven, waarin het onderwijs wordt besproken. Elke klas kent klassenvertegenwoordigers en de Studentenraad overlegt structureel met de eigen leden.

De resultaten van deze overleggen worden gedeeld via o.a. het intranet en interne presentaties en/of bijeenkomsten van het Grafisch Lyceum. Jaarlijks komt het Geïntegreerd Jaardocument uit om stakeholders en andere geïnteresseerden te informeren over de ontwikkelingen binnen de school. Hiermee legt de school meteen verantwoording af. In 2016 werd voor alle medewerkers een speciale krant uitgebracht rondom de invoering van de herziene kwalificatiestructuur. Verder wordt informatie gedeeld via het intranet, studiedagen en jaarlijkse presentaties van het College van Bestuur. De bedrijven die aan het Grafisch Lyceum Utrecht zijn gelinkt, ontvangen de nieuwsbrief 'Stage'. Zij kunnen, net als andere externen, de laatste ontwikkelingen ook ophalen via de website of persberichten van de school.

1.7 MEDEZEGGENSCHAP: ONDERNEMINGSRAAD EN STUDENTENRAAD

Positieve verandering in 2016 is de focus op kennisdeling. Dat gaat verder dan kennisoverdracht. In dat kader zijn er initiatieven ontstaan onder docenten waarbij zij meer stage gaan lopen bij bedrijven. De opgedane kennis verwerken zij in de verschillende opleidingen.

De Ondernemingsraad van het Grafisch Lyceum Utrecht beoordeelt de gepresenteerde beleidsplannen op organisatie- en medewerkersbelang. De Ondernemingsraad van het Grafisch Lyceum Utrecht telt zeven leden en vergadert tenminste twee keer per maand. Het dagelijks bestuur, bestaande uit de voorzitter en secretaris en/of de gehele raad, heeft maandelijks een overleg met het College van Bestuur. Het College van Bestuur is de gesprekspartner van de Ondernemingsraad en ziet de raad als een volwaardige gespreks- en sparringpartner.

Het College van Bestuur betreft de Ondernemingsraad op een constructieve manier bij de totstandkoming van de begroting. De OR hield in het verslagjaar een enquête onder het personeel over het proces van werkverdeling in de teams. Daarnaast hield de OR zich onder andere bezig met uitbreiding van de huisvesting, de plannen voor de verbouwing van Het Gebouw, de inbedding van de opleiding Crossmedia, de afronding van een nieuwe systematiek van functioneren en beoordelen en, samen met het CvB, het opleidingsportfolio van het Grafisch Lyceum Utrecht. De OR-leden volgden diverse scholingen.

In 2016 zijn de nieuwe leden van de Studentenraad benoemd en geïnstalleerd. De leden zijn gekozen uit de klassenvertegenwoordigers. De Studentenraad bestaat uit vijf leden en een voorzitter. Een medewerker van het Studieloopbaan- en Adviescentrum en een teamleider ondersteunen en begeleiden de raad. De Studentenraad vergadert maandelijks en is op regelmatige basis in gesprek met de Ondernemingsraad en het College van Bestuur over relevante onderwerpen.

1.8 DE MENSELIJKE MAAT

Als vakinstelling heeft het Grafisch Lyceum Utrecht een intrinsieke kleinschaligheid. Dat heeft tot gevolg dat de school vanzelfsprekend voldoet aan de criteria die genoemd worden in verband met 'De menselijke maat'. Studenten en medewerkers voelen zich gekend en herkend en zij voelen zich serieus genomen en gerespecteerd. Dat laatste behoort tot de kernwaarden van de school. Misschien wel het belangrijkste: studenten en medewerkers geven aan dat zij zich veilig voelen op school. Verder geven studenten in de JOB-enquête aan dat ze over het algemeen een goed contact hebben met hun docenten, dat die makkelijk bereikbaar zijn en dat ze geholpen worden als ze problemen bij het leren ondervinden. De school maakt werk van een actieve match tussen leerbedrijf en student. Studenten kennen hun rechten en plichten en weten waar ze terecht kunnen met een klacht.

HOOFDSTUK 2 | BELEID EN STRATEGIE

2.1 STRATEGISCH BELEIDSPLAN 2014-2018

De uitvoering van het Strategisch Beleidsplan ligt nog steeds op koers. Deze kent een doorlooptijd die is gestart in 2014 en eindigt in 2018. Het plan draagt bij aan de ambitie van het Grafisch Lyceum Utrecht om zich te ontwikkelen tot excellente opleider voor de creatieve industrie. Het meerjarenplan is uitgewerkt in concrete doelstellingen en acties die daaraan bijdragen en dient tevens als basis voor jaarplannen van de teams binnen de school. In 2016 stonden de zes thema's uit de strategie wederom centraal.

Onderwijsvernieuwing heeft prioriteit gekregen in de vorm van een nieuwe onderwijsvisie. Meer hierover in hoofdstuk 3 van dit document. Hierin is continue aandacht voor de ontwikkeling van lesprogramma's, in lijn met de invoering herziening kwalificatiestructuur (IHKs). Verbondenheid met de in- en externe stakeholders zijn voorwaarden om nieuwe ontwikkelingen in de creatieve sector, het lesgeven en leren te verwerken in het hedendaagse onderwijs van het Grafisch Lyceum Utrecht. De feedback van studenten, medewerkers en het bedrijfsleven dragen daaraan positief bij. De professionalisering van het onderwijzend personeel is geborgd in de GLU Academy.

De beleidsdoelstellingen van het Strategisch Beleidsplan 2014 – 2018 zijn rond zes thema's gegroepeerd:

A

DE POSITIE VAN DE SCHOOL

In samenwerking met Bouw- en Managementbureau MAAR is een haalbaarheidsstudie naar renovatie van het gebouw aan de Vondellaan gedaan. Hiervoor zijn inloopsessies georganiseerd, gesprekken met medewerkers gevoerd en financiële kaders opgesteld. Alle input resulteerde in een programma van eisen. Het plan van aanpak laat zien dat een grondige renovatie van bouwdeel A over de komende drie jaren haalbaar is. Bouwdeel B wordt uitsluitend opgeknapt. De werkzaamheden zullen steeds in de zomervakanties plaatsvinden, zodat de studenten en medewerkers zo min mogelijk hinder ondervinden van het doorvoeren van de verbeteringen. De uitvoering start in 2017.

B

HET RESULTAAT VAN DE SCHOOL

Terugkijkend op 2016 is de studententevredenheid wederom hoog en zijn de rendementen en cijfers rondom voortijdig schoolverlaters volgens de norm. De indicatoren staan vermeld in paragraaf 3.12 'Onderwijs in cijfers'. De studententevredenheid bleek uit interne evaluaties en uit landelijke instrumenten als de JOB-monitor en de MBO Keuzegids. In de JOB-monitor 2016 zijn de cijfers van het Grafisch Lyceum Utrecht vergeleken met de vorige enquête uit 2014 gestegen. In 2014 waardeerden onze studenten de school met een 7,4 en hun opleiding met gemiddeld een 7,3. In

2016 gaven de studenten een 7,5 voor de school en een 7,5 voor hun opleiding. Hiermee neemt het Grafisch Lyceum Utrecht een top-10 plaats in. In de MBO Keuzegids 2017, die in 2016 verscheen, werden daarnaast maar liefst zes opleidingen van de school in de keuzegids opgenomen als 'Top-opleiding'.

C

MET BETREKKING TOT (OUD)-STUDENTEN EN OUDERS

Door informatieavonden te organiseren is het in 2016 gelukt om ouders/verzorgers actiever te betrekken bij de opleidingen. De meeste teams organiseerden deze avonden voor het tweede achtereenvolgende jaar. Er werd tevens gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in gesprek te gaan met de studieloopbaanbegeleider.

D

DOCENTEN EN ONDERSTEUNEND PERSONEEL

De visie op personeelsbeleid kreeg in 2016 meer vorm en resulteerde in concrete ambities en doelstellingen. In Hoofdstuk 4 is hierover meer te lezen.

E

BEDRIJFSLEVEN EN BUITENWERELD

In 2016 is het Grafisch Lyceum Utrecht een samenwerking aangegaan met Newcastle

2.2 KWALITEITSAFSPRAKEN

College om zo de (kennis)uitwisseling tussen studenten en over het internationale vakgebied te stimuleren.

Ook is een verbeterplan voor de Beroepspraktijkvorming geschreven. Van 'MBO in bedrijf' ontving het Grafisch Lyceum Utrecht een positieve beoordeling naar aanleiding van dit verbeterplan. Door de intensieve samenwerking met verschillende personen uit het beroepenveld – denk aan de leden van de Raad van Toezicht en de beroepenveldcommissies per opleiding – is de school nauw betrokken bij de nieuwste ontwikkelingen binnen het vakgebied.

F HET ONDERWIJS

De school streeft op alle vlakken naar excellentie. Daaraan draagt de genoemde onderwijsvisie bij. Deze is uitgewerkt in een onderwijsconcept met de thema's: ontwikkelingsgericht beoordelen, samenwerkend leren, actueel onderwijs en samenhang in programma. Passend bij innovatie binnen de aangeboden opleidingen is in 2016 de opleiding Crossmedia van start gegaan. Hierin komen alle aspecten van mediavormgeven samen.

Het Strategisch Beleidsplan 2014 – 2018 is de leidraad voor de kwaliteitsafspraken van het Grafisch Lyceum Utrecht. De concrete doelstellingen van het Kwaliteitsplan liggen in het verlengde van het Strategisch Beleidsplan, sluiten daarop aan en zijn er een uitbreiding van. De voortgangsrapportage van het Kwaliteitsplan laat zien dat de school alle gestelde doelen over 2016 heeft behaald. Dit wordt bevestigd door 'MBO in Bedrijf' en het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap. Naar aanleiding van de voortgangsrapportage hebben in 2016 gesprekken met deze instanties plaatsgevonden.

Het Kwaliteitsplan is opgesteld in 2015 en kent een looptijd van vier jaar. De kwaliteitsafspraken uit dit plan zijn gericht op de landelijke thema's voor het mbo, namelijk professionalisering, voortijdig schoolverlaters, studiesucces, beroepspraktijkvorming, intensivering van taal en rekenen en excellentie. Deze zijn door de school integraal overgenomen en aangevuld met de eigen thema's uit het Strategisch Beleidsplan. De volgende thema's komen dus ook terug in het Kwaliteitsplan: positionering, onderwijs, examinering, internationalisering en stakeholders.

Het Kwaliteitsplan is een uitvoeringsinstrument in het verlengde van de strategie van de school. Op basis van de thema's is het in nauw overleg met verschillende stakeholders uitgewerkt. Daarbij is ook gebruik gemaakt van het (intern) beleidsdocument 'Taal en rekenen'.

De voortgangsrapportage van het Kwaliteitsplan is integraal opgenomen als bijlage bij dit Geïntegreerd Jaardocument.

2.3 KWALITEITSBORGING

In het waarderingskader mbo 2017 is het onderwerp Kwaliteitscultuur opgenomen. Kenmerken van een kwaliteitscultuur zijn transparant en integer handelen. Door nog meer te focussen op kwaliteitscultuur en dus gezamenlijke waardenopvattingen gelooft het Grafisch Lyceum Utrecht dat de onderwijskwaliteit nog meer toeneemt. In 2016 werd dit al bevestigd doordat er sprake was van meer kwaliteitsbewustzijn binnen de verschillende teams. Dat bleek uit bewuster gedrag en de acties binnen teams om de kwaliteit (van het onderwijs) te verbeteren.

TERUGBLIKKEN EN VOORUITKIJKEN

De Verschillende teams schreven een teamplan voorzien van een SWOT-analyse. Zodat terug- en vooruitgekeken wordt om gericht te bepalen wat verbeterd moet worden en wat juist al bijdraagt aan de kwaliteitsafspraken van het Grafisch Lyceum Utrecht. Ook is kwaliteit een thema dat consequent terugkomt tijdens studiedagen. Daar is met name ook aandacht voor onderwerpen zoals elkaar aanspreken, het signaleren van knelpunten en interne samenwerking. De komende jaren worden gebruikt om dit te vertalen in een visiedocument. Om toe te werken naar een situatie waarbij kwaliteitscultuur vast onderdeel is van de werkzaamheden binnen de school.

Naast aandacht voor interne bewustwording richt de school haar blik ook naar buiten. Daarbij wordt gekeken en geleerd van externe initiatieven die bijdragen aan kwaliteitsverbetering. Dit gebeurt bijvoorbeeld in de vorm van deelname aan het

2.4 KLACHTENAFHANDELING EN VERTROUWENSPERSOON

Netwerk Kwaliteitszorg van de MBO Raad, deelname aan het Netwerk examinering van het Cinop en participatie in de Expertisegroep van het Kwaliteitsnetwerk MBO. In 2016 kwamen kwaliteitsmedewerkers en beleidsmedewerkers kwaliteitszorg op verschillende bijeenkomsten van deze netwerken samen. Met elkaar werd gesproken over nieuwe wet- en regelgeving, specifieke vraagstukken en goede praktijkvoorbeelden.

Verder probeert de school om samen met het Kwaliteitsnetwerk MBO meer inzicht te krijgen in de kenmerken en eisen van een goede kwaliteitscultuur. Met de organisatie Eqavet is in 2016 gestart met het omschrijven van een systematiek om de bewustwording te meten en stimuleren.

Via verschillende netwerken speelt de school een actieve rol tijdens expertmeetings over kwaliteitscultuur. Het Grafisch Lyceum Utrecht doet er alles aan om zijn kennis over kwaliteit bij te houden en dit intern te vertalen. In 2016 is met de nieuwe inzichten dan ook het Handboek Kwaliteitsborging geüpdatet.

In 2016 heeft het Grafisch Lyceum Utrecht een update van de klachtenprocedure vastgesteld. Daarmee heeft de school een toegankelijke procedure voor verschillende soorten klachten: klachten rond onderwijs en organisatie, bezwaren en beroepen met betrekking tot examinering en klachten rond een veilig schoolklimaat. Het klachtenreglement en de bijbehorende formulieren staan op de website en op intranet voor studenten en medewerkers. Een formeel bezwaar kan worden ingediend bij een daartoe bevoegde klacht- of beroepscommissie. Elke commissie werkt volgens een vastgestelde procedure en Huishoudelijk Reglement.

De klachtencoördinator coördineert de procesgang van alle klachten, bezwaren en beroepen die binnen het Grafisch Lyceum worden ingediend en afgehandeld. In totaal zijn er in het verslagjaar 17 klachten van studenten of hun ouders neergelegd bij de klachtencoördinator. Alle klachten zijn naar tevredenheid afgehandeld. Het Grafisch Lyceum Utrecht evalueert de klachten ten behoeve van verbetering en professionalisering.

Conform de Code Goed bestuur in de BVE-sector heeft het Grafisch Lyceum Utrecht een klokkenluidersregeling opgesteld. Deze regeling beschrijft de werkwijze voor het melden van (dreigende) misstanden. De klokkenluidersregeling beschermt medewerkers, ouders of studenten die hun melding te goeder trouw doen.

Voor klachten of vragen over grensoverschrijdend gedrag heeft het Grafisch Lyceum Utrecht twee medewerkers als vertrouwenspersoon aangesteld. Klachten op het gebied van ongewenste intimiteiten, intimidatie, pesten, discriminatie, racisme, agressie, geweld of schending van de privacy komen bij hen terecht. Zij zijn zichtbaar in de organisatie en toegankelijk voor medewerkers en studenten. Daarnaast is een externe vertrouwenspersoon aangesteld. De vertrouwenspersonen waren betrokken bij de vernieuwing van de klachtenregeling en zij hebben regelmatig overleg met het College van Bestuur.

HOOFDSTUK 3 | ONDERWIJS

3.1 BEROEPSGERICHT ONDERWIJS

Bij het Grafisch Lyceum Utrecht staat de beroepspraktijk centraal. In 2016 constateerde de school dat er veel ontwikkelingen zijn in de grafmediabranche en binnen het vakgebied mediavormgeving. Dit gaf voldoende aanleiding om het opleidingenportfolio goed tegen het licht te houden. In 2016 ging om die reden de nieuwste variant mediavormgeving van start. Namelijk de opleiding Crossmedia.

Met Crossmedia biedt het Grafisch Lyceum Utrecht een stevige driejarige opleiding die aansluit op de behoefte aan de breder opgeleide mediavormgevers. Het is een goede aanvulling op de bestaande opleidingen van de school. Het aantal inschrijvingen voor het schooljaar 2016/2017 bevestigt dit beeld. De eerste resultaten zijn positief. Crossmedia leidt de studenten in drie jaar op tot vormgever met een brede scope doordat kennis uit verschillende disciplines wordt samengebracht. Crossmedia is gericht op het ontwerpen en maken van media-uitingen voor gedrukte en/of digitale media. Er wordt gewerkt met een klein basisteam en docenten die vanwege specifieke vakkennis worden ingehuurd.

Gaandeweg het jaar concludeerde het Grafisch Lyceum Utrecht ook dat er vraag is naar een meer communicatiegerichte opleiding. In 2016 zijn de eerste stappen voor Creatieve Communicatie gezet. Hiermee wordt de opleiding Marketing & Communicatie aangepast aan de actuele ontwikkelingen binnen het vakgebied, waarbij de nadruk meer komt te liggen

op het communicatievak.

Het arbeidsmarktperspectief van creatieve en technische beroepen trekt aan. Er is duidelijk meer vraag naar (media) developers en de vacatures voor DTP'ers nemen na een moeilijke periode weer toe. Kortom, over het algemeen een positief beeld. Om de link met het bedrijfsleven nog meer te borgen en daarmee de baangarantie te vergroten, is in 2016 gestart met bedrijfsbezoeken door teamleiders. De informatie uit de praktijk wordt doorlopend gebruikt om het huidige opleidingenportfolio waar nodig te herschikken en curricula af te stemmen op ontwikkelingen en behoeften in de arbeidsmarkt.

3.2 ONDERWIJSVERNIEUWING EN-ONTWIKKELING

In 2016 werd vanuit de onderwijsvisie - ontwikkeld in 2015 - van het Grafisch Lyceum Utrecht verder gewerkt aan de onderwijsvernieuwing. Het onderwijs van de school berust op de drie pijlers: toekomstgericht, praktijkgericht en persoonsgericht. Oftewel:

- Wij leiden studenten op tot nieuwsgierige vakmensen voor de creatieve industrie, die weten hoe ze zich ook na hun opleiding kunnen blijven ontwikkelen
- We stemmen ons onderwijs af op de praktijk en willen het maximale uit onze studenten halen om ze zo goed mogelijk voor te bereiden op hun latere loopbaan

- Wij hechten waarde aan een cultuur waarin docenten op basis van gelijkwaardigheid samenwerken met hun studenten en elkaar. We richten ons op de leerbehoefte, leerstijl en het leertempo van studenten staan centraal

Om de visie te implementeren moest een nieuw onderwijsconcept geformuleerd worden. Dit heeft de school gedaan door eerst per team te onderzoeken wat goed gaat en wat verbeterd moet worden. Met dit onderzoek werd bepaald welke thema's centraal gesteld moeten worden in het onderwijs van de school. Deze krijgen teamoverstijgend aandacht, zodat de onderwijsvisie tot uiting komt in de lessen. De thema's zijn: ontwikkelingsgericht beoordelen, samenwerkend leren, actueel onderwijs en samenhang in programma. Tijdens een speciaal georganiseerde studiedag in juni 2016 zijn de eerste analyses gedeeld met de docenten. Daarbij is het thema 'samenhang in programma' als eerste opgepakt. Binnen ieder team zijn projecten geformuleerd om het onderwijsconcept te implementeren. Om de implementatie een boost te geven zijn kwaliteitsgelden ingezet.

In een apart onderzoek is gekeken naar onderwijsvernieuwing binnen het Grafisch Lyceum Utrecht. Er is in kaart gebracht welke projecten nu al lopen en die bijdragen aan de genoemde thema's. De school is hierbij geholpen door Stichting CINOP, een kennis- en adviesorganisatie op het gebied van leren, opleiden en ontwikkelen. In het tweede halfjaar van 2016 is tijd

vrijgemaakt om de verschillende thema's per team verder uit te werken en verbeteren. Met periodieke overleggen wordt de voortgang bewaakt. Er kwam meer aandacht voor kennisdeling. Concrete actie die daarop aansluit, was het uitkomen van een speciale onderwijskrant. Dit wordt in 2017 herhaald.

Keuzedelen – de voortgang

In 2015 stelde de werkgroep IHKS en het management van het Grafisch Lyceum Utrecht een kadernotitie voor de aan te bieden keuzedelen op. Om zo de implementatie van keuzedelen gecontroleerd te laten verlopen. Uitgangspunt van deze notitie is dat alle opleidingen in het studiejaar 2016 - 2017 minimaal één verplicht keuzedeel aanbieden.

Ondernemend gedrag werd als verplicht keuzedeel toegevoegd. Dit keuzedeel is een praktische vertaling van de kracht van het Grafisch Lyceum Utrecht en daarmee zijn onderscheidend vermogen. De school leert studenten hiermee nog beter te begrijpen hoe zij zelf inbreng en invloed kunnen hebben op het succes van hun loopbaan en wat hun rol is binnen een organisatie.

Het Grafisch Lyceum Utrecht is samen met andere scholen actief geweest in de ontwikkeling van keuzedelen. In 2016 is een keuzedeel voor het eerst geëxamineerd.

Vernieuwd studentenplatform

In het kader van onderwijsvernieuwing werd in 2016 de vernieuwde elektronische

leeromgeving (ELO) opgeleverd. Na een ontwikkeltraject inclusief pilot is dit vereenvoudigde startportaal voor studenten halverwege 2016 live gegaan. Het Grafisch Lyceum Utrecht is trots op de vernieuwde portal. Via single sign on kan de student voortaan bij alle voor hem/haar relevante informatie. Van lesmateriaal tot resultaten en alles wat daaronder valt.

Dit systeem vereist een andere manier van werken voor docenten. Hieraan is tijdens verschillende studiedagen aandacht besteed. In de loop van het jaar resulteerde dit in een goed gevuld en up-to-date ELO. De sterk verbeterde en daarmee gebruiksvriendelijke portal kreeg ook extern waardering. De school ontving een innovatieprijs van Finalist voor de ELO.

Beschikbare kennis nog slimmer inzetten

Ook vond de onderzoeksgroep GLU Link doorgang in het verslagjaar. De groep die bestaat uit zes onderzoekdocenten uit de teams van alle niveau 4-opleidingen heeft als opdracht om bij te dragen aan de kennisdeling en onderwijsvernieuwing binnen het GLU. GLU Link leverde in 2016 een visiedocument op. Dit gaat in op de rol van deze onderzoeksgroep binnen de school en hoe zij bijdragen aan het slim inzetten van de beschikbare kennis en kunde. Zowel binnen als buiten het Grafisch Lyceum Utrecht.

Terugkijkend op 2016 is volgens de voorgenomen ambities veel aandacht besteed aan ontwikkeling en vernieuwing van het onderwijs. Met waardevolle inzichten en acties als resultaat.

3.3 BEROEPSPRAKTIJKVORMING

De link met het bedrijfsleven is een belangrijke voorwaarde bij alle opleidingen van het Grafisch Lyceum Utrecht. Het Bureau BedrijfsContacten (BBC) brengt deze ambitie dagelijks in de praktijk door te zorgen voor de juiste match tussen student en stagebedrijf. Maar ook door de contacten met de vele leerbedrijven te onderhouden. In 2016 kreeg het BBC te maken met een nieuwe werkmethode vanuit de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB). De wijze waarop buitenlandse leerbedrijven worden goedgekeurd, werd aangepast. Daaraan hebben de bedrijfsbezoeken die in 2016 door teamleiders werden gedaan, bijgedragen.

In 2016 sloot het BBC ongeveer 1.100 stagecontracten af. De medewerkers zijn erin geslaagd om voor alle studenten een geschikte stageplaats te vinden. Enkel vonden hun plek bij de twee eigen leerbedrijven van de school: StudioS2B en S2B Discover!

Verbeterplan BPV

Aan het einde van het verslagjaar diende de school het door de overheid verplichte verbeterplan in voor de Beroepspraktijkvorming. Een van de voorwaarden is dat sprake is van collegiale consultatie, oftewel 'peer-review'. Het plan van het Grafisch Lyceum Utrecht kwam tot stand door nauwe samenwerking met de vakschool Nimeto en MBO Utrecht. In dit comité zijn bestaande processen met elkaar gedeeld en besproken. Tevens zijn praktijkcases besproken om hiervan te leren en ook processen voor te ontwikkelen.

3.4 EXAMINERING

Het volgende staat centraal in het plan: begeleiding, programma en matching. Het Grafisch Lyceum Utrecht scoort goed op alle drie de onderdelen. Dat blijkt onder andere uit de tweejaarlijkse JOB-enquête. Toch is er altijd ruimte voor verbetering. In 2016 kwam als belangrijkste verbetering naar voren dat een structureel overleg tussen stage-medewerkers van verschillende scholen bijdraagt aan verbetering en kennisdeling.

Een training voor stagebegeleiders is eveneens een concrete actie die voortkomt uit het Verbeterplan BPV.

De bestaande training 'Stagebegeleider in gesprek' is hiervoor ingezet. In november 2016 volgden tien medewerkers van de school deze training. Naar aanleiding van de training is een gespreksleidraad voor begeleiders ontwikkeld. Een zeer welkome aanvulling, die ondertussen verder wordt uitgewerkt en ingezet bij stagegesprekken.

Wat de examinering betreft, volgen de doelstellingen van het kwaliteitsplan en het Strategisch Beleidsplan de landelijke Examenagenda mbo 2015-2020: de exameninstrumenten op orde, de examenprocessen in control en de professionaliteit op orde. Het afgelopen jaar hebben de onderwijsteams een vervolg gegeven aan het inrichten van de regiegroepen examinering. Deze regiegroepen bestaan uit de teamleider, de examenleider en andere bij de examinering betrokken functionarissen. De verantwoordelijkheid wordt daarmee zo laag mogelijk in de organisatie gelegd.

Om ervoor te zorgen dat de Examencommissie en de regiegroepen in control zijn worden de zogenoemde kwartaalgesprekken examinering georganiseerd. Dit actiegericht overleg vindt plaats met de teamleider, de examenleider, het dagelijks bestuur van de examencommissie en het lid van het College van Bestuur met examinering in portefeuille. Zij bespreken de lijnen en formuleren indien nodig acties.

De examenorganisatie heeft een professionaliseringsslag ondergaan. Alle functionarissen die bij de examinering betrokken zijn, zijn op relevante thema's geschoold.

3.5 STUDENTBEGELEIDING

Iedere klas heeft een studieloopbaanbegeleider (SLB'er) die de SLB-lessen verzorgt. In 2016 werd het nieuwe SLB-lespakket gekoppeld aan het verplichte keuzedeel 'ondernemend gedrag' en opnieuw glubreed ingevuld. Hiervoor is een schrijfgroep opgericht waarin een aantal docenten, een teamleider, een adviseur SAC en het hoofd O&O zitting hebben.

In het verslagjaar wijzigde het Studieloopbaan- en Adviescentrum zijn naam naar Studentbegeleiding, Advies en Coaching (SAC). Het SAC adviseert docenten over de begeleiding van studenten. De studentbegeleiding, ook voor zorgstudenten, is de afgelopen jaren verschoven naar de teams. De leergang Studieloopbaanbegeleiding die de GLU-Academy in 2016 verzorgde, draagt daar aan bij.

De teams verzorgen zelf de eerstelijnszorg. Dit is in 2016 ondersteund met een aangepaste versie van rollen, taken en verantwoordelijkheden van studentbegeleiding voor teamleiders en de docent SAC. Aansluitend is na de zomer in het verslagjaar gestart met structurele overleggen tussen de teamleider, docent SAC en adviseur SAC. Dat draagt bij aan zowel kennisdeling als kwaliteitsverbetering van de begeleiding.

De pilot Jeugdteam, waarin het Grafisch Lyceum Utrecht sinds 2013 participeert, liep in 2016 door. De school neemt hieraan deel om de student hulp te kunnen bieden bij vragen over privéaangelegenheden en/of maatschappelijke of financiële

problemen. De begeleiders worden geleverd door de gemeente. Zij hebben een werkplek bij de school en zijn op vaste momenten aanwezig. Studenten met een doorverwijzing van de docent SAC kunnen hier dan terecht.

In het verslagjaar stopte de subsidie voor de jeugdarts. Omdat de school de jeugdarts wel als een waardevolle ondersteuning van de begeleiding door de SLB'ers ziet, zet de school dit desondanks toch in 2017 door.

3.6 INTAKEPROCEDURE EN TOEGANKELIJKHEID

In 2016 is gewerkt volgens het verbeterplan voor intake-procedures bij het Grafisch Lyceum Utrecht. Dit is in het schooljaar 2015/2016 opgesteld. De uitvoering bleek zeer succesvol. Doordat de intake eerder plaatsvond, was al eerder duidelijk wanneer een opleiding vol zat. Tegelijkertijd was nog meer aandacht voor motivatie om een completer beeld te vormen van de potentiële student. In 2017 zet de school dit voort.

Tijdens het doorvoeren van de verbeteringen liepen ook nog enkele pilots. Toekomstige studenten voor de opleiding Gaming kwamen in grotere groepen en moesten als onderdeel van de intake ter plekke een opdracht maken. Hierdoor konden zij beter worden beoordeeld op hun samenwerkingsvaardigheden. Wat uiteindelijk een completer beeld van de

persoon gaf en beter bepaald kon worden of iemand geschikt is. Bij de intake van de opleiding Mediamanagement gebeurt dit al en dat levert hetzelfde positieve resultaat op.

Proces bij zorgleerlingen

Het Grafisch Lyceum Utrecht gaat vanzelfsprekend zorgvuldig om met persoonlijke informatie. Dat start al bij de intake. Zodra blijkt dat bij studenten behoefte is aan ondersteuning (zorgleerlingen) vindt een gesprek met de docent SAC plaats. Zo wordt achterhaald wat precies nodig is en wat de school daarin kan betekenen. Denk aan extra ondersteuning bij dyslexie. Het moment van dergelijke gesprekken is in het proces vervroegd, zodat op tijd gekeken wordt wat realistisch en haalbaar is. Door de meer grondige aanpak is het aantal tweede gesprekken toegenomen. Hoewel in het verslagjaar bleek dat er na een gesprek meestal al voldoende informatie achterhaald is om een passende vorm voor deze zorgleerlingen te organiseren.

Schoolboeken in bruikleen

Om de studiekosten hanteerbaar te houden en zo de toegankelijkheid te verhogen, is besloten leermiddelen in bruikleen te geven. Sinds dit schooljaar worden daarom i.s.m. boekhandel Van Dijk schoolboeken kosteloos in bruikleen gegeven. In 2017 wordt dit herhaald. Doordat de boeken worden hergebruikt, is meteen een duurzame oplossing gevonden. De school is met deze tegemoetkoming een uitzondering ten opzichte van veel andere opleiders.

3.8 TERUGDRINGEN VOORTIJDIG SCHOOLVERLATEN

Sinds 2015 staat het onderwerp verzuim standaard op de agenda van de kwartaaloverleggen tussen het College van Bestuur en de teamleiders. Zij zijn actief betrokken bij het monitoren van verzuim. Voor het schooljaar 2015 – 2016 mocht het percentage voortijdige schoolverlaters (niveau 3 en 4) niet hoger zijn dan 2,75%. Voor studenten van niveau 2 lag dit percentage op 10%. Door de actieve houding voldeed de school aan deze normen. Het vsv-percentage voor niveau 3 en 4 was 2,52% en voor niveau 2 was dit 6,45%

In het kader van het verzuimprotocol is er sprake van een nauwe samenwerking met de gemeente Utrecht om studenten die willen uitstromen te helpen over te stappen naar een vervolgopleiding. Dankzij de samenwerking worden acties op tijd in gang gezet. In 2016 is verder een heroriëntatietraject opgestart voor deze studenten. Dit wordt verzorgd door docenten die voor deze taak worden ingezet. De coördinatie is in handen van een adviseur SAC. De student blijft onder de verantwoordelijkheid van het opleidingsteam vallen. Hieraan hebben in het schooljaar 2015-2016 71 studenten deelgenomen. 58 hiervan zijn geen voortijdig schoolverlater geworden maar doorgestroomd naar een andere opleiding binnen of buiten het Grafisch Lyceum Utrecht of naar werk.

Door het intensieve contact met studenten – dat start bij de intake – is er sprake van lagere vsv-percentages. Mede doordat teamleiders en docenten steeds meer het positieve effect zien van vroegtijdig signaleren.

3.8 STUDENTENTEVREDENHEID

Met de ambitie om excellente opleider voor de creatieve sector te zijn, is studenttevredenheid een belangrijke graadmeter. Om de tevredenheid te meten, worden de verbeterpunten opgehaald via evaluaties van projecten, lessen, trainingen en cursussen en een keer in de twee jaar via de JOB-monitor. Hieruit blijkt dat studenten in 2016 meer tevreden waren.

De JOB-monitor wordt gehouden door de JongerenOrganisatie Beroepsonderwijs. Tijdens het verslagjaar kwam naar voren dat de school opnieuw een stijgende lijn laat zien. Het Grafisch Lyceum Utrecht werd op de tienpuntenschaal gewaardeerd met een 7,5. De opleiding krijgt gemiddeld ook een 7,5. De hele enquête is opgedeeld in 14 hoofdonderwerpen waarvoor de studenten een oordeel konden geven op een vijf-puntenschaal. De verschillen met de voorgaande enquêtes zijn klein en de overall stijgende lijn is duidelijk zichtbaar. Op teamniveau springen de verschillen duidelijker in het oog. De aandachtspunten zijn gedeeld met de betreffende teams en opgepakt om te verbeteren.

Uit volgende enquête moet blijken of dit is verbeterd.

Gedurende het schooljaar vinden overleggen met de klassenvertegenwoordigers plaats. Deze momenten worden gebruikt om tussentijdse verbeterpunten te signaleren en op te pakken.

Top-opleidingen

Volgens de onafhankelijke Keuzegids MBO behoren de mediaopleidingen van het Grafisch Lyceum Utrecht tot de beste opleidingen van Nederland. Maar liefst zes opleidingen mogen zich een jaar lang 'Top-opleiding' noemen. Ook Mediadeveloper en Gamedeveloper, de meer technologische opleidingen in het vakgebied van ICT en mediabeheer, behoren tot de beste opleidingen van Nederland. In de regio Midden Nederland zijn zij de beste. Deze opleidingen van het Grafisch Lyceum Utrecht staan op een gedeelde vijfde plaats van 43 Nederlandse scholen. De opleidingen voor mediatechniek, Allround DTP'er, Medewerker Creatieve Productie en de opleiding Drukker/Nabewerker staan op een zevende plaats van de twintig scholen die de opleidingen aanbieden.

De Keuzegids gebruikt informatie uit de JOB-monitor als naslagwerk. Ook worden de beoordeling van de onderwijsinspectie en slagingspercentages meegewogen.

3.9 BEROEPSKOLOM

Het Grafisch Lyceum Utrecht onderhoudt zijn contacten met toeleverende vmbo-scholen. In het bijzonder de scholen die zich profileren als vooropleider voor creatieve mbo-opleidingen. In de regio zijn dit de grafische scholen X11 Media en Vormgeving en College de Brink in Laren.

In 2016 was er ook contact met de Hogeschool in de Kunsten Utrecht (HKU). Met elkaar is gekeken naar de mogelijkheden om samen te werken, van elkaar te leren en kennis uit te wisselen. De samenwerking wordt voortgezet in verschillende vormen zodat de doorstroom geoptimaliseerd kan worden.

UTRECHT	182	HEERHUGOWAARD	4	VELSEN-NOORD	2	OVERVEEN	1
AMERSFOORT	82	HOVELAKEN	4	VIJFHUIZEN	2	RENSWOUDE	1
ALMERE	63	HUIS TER HEIDE	4	VOORBURG	2	RHENY	1
HILVERSUM	61	HUISSEN	4	ZELHEM	2	RIJSATERWOUDE	1
NIEUWEGEIN	60	KAMERIK	4	ZEVENHOVEN	2	RIJSSEN	1
ALPHEN AAN DEN RIJN	56	LOENEN AAN DE VECHT	4	ZWAMMERDAM	2	RIJSWIJK GLD	1
HOUTEN	47	LOOSDRECHT	4	ALMELO	1	ROELOFARENDSEVEEN	1
VEENENDAAL	46	MAARTENSDIJK	4	ALPHEN GLD	1	SOMEREN	1
ZEIST	40	MOORDRECHT	4	AMMERSTOL	1	SPANBROEK	1
IJSSELSTEIN	38	NIEUWKOOOP	4	AMMERZODEN	1	SPIJK	1
CULEMBORG	35	PUTTEN	4	AMSTERDAM ZUIDOOST	1	SPIKENISSE	1
WOERDEN	35	SLIEDRECHT	4	ANKEVEEN	1	STEVENSBECK	1
SOEST	33	VINKEVEEN	4	ASCH	1	STREEFKERK	1
MAARSSSEN	32	WERKENDAM	4	BAAMBRUGGE	1	'T VELD	1
WIK BIJ DUURSTED	32	ZAANDAM	4	BAARLO	1	TIENHOVEN	1
GOUDA	27	AARLANDERVEEN	3	BABBERICH	1	TWELLO	1
HUIZEN	27	ABCOUDE	3	BARSINGERHORN	1	TWISK	1
DE MEERN	26	ALMKERK	3	BECK	1	URSEM	1
EDE	26	ASPEREN	3	BERG EN DAL	1	VLAARDINGEN	1
GORINCHEM	23	BREDA	3	BERGSCHENHOEK	1	VOORHOUT	1
AMSTERDAM	22	EEMNES	3	BEUNINGEN GLD	1	VREELAND	1
HARMELLEN	20	GELDERMALSEN	3	BEUSICHEM	1	VUREN	1
LEERDAM	20	HAAFTEN	3	BEVERWIJK	1	WAARDER	1
VLEUTEN	20	HARDERWIJK	3	BLERICK	1	WADENOIJEN	1
BAARN	19	KERKDRIEL	3	BOSCH EN DUIN	1	WASPIK	1
MONTFOORT	19	LEIDSDRECHT	3	BOXTEL	1	WEEPT	1
BUSSUM	18	LEXMOND	3	BRAKEL	1	WEHL	1
VIANEN	17	LISSE	3	BUREN	1	WESTBROEK	1
LEUSDEN	15	MAARN	3	BUURMALSEN	1	WESTENDORP	1
LEIDEN	14	NIEUWENDIJK	3	COLMSCHATE	1	WESTZAAN	1
TIJEL	14	NIEUWERBURG	3	DE HOEF	1	WIJK EN AALBURG	1
BILTHOVEN	13	PAPENDRECHT	3	DE WAAL	1	WINNSEN	1
BODEGRAVEN	13	PURMEREND	3	DEEST	1	WOERDENSE VERLAAT	1
ZOETERMEER	13	REELWIJK	3	DEIL	1	WOGLUM	1
OUDEWATER	12	RIJSWIJK (NB)	3	DEN BURG	1	WOLFHEZE	1
'S-GRAVENHAGE	12	ROSMALLEN	3	DEN HELDER	1	ZOELMOND	1
ARNHEM	11	SCHALKWIJK	3	DEVENTER	1	ZOETERWOUDE	1
ROTTERDAM	11	UGCHELEN	3	DODEWAARD	1	ZUIDLAND	1
DE BILT	10	VELP	3	DOORNENBURG	1	ZUTPHEN	1
KOCKENGEN	10	WIJCHEN	3	DREUMEL	1	ZWARTBROEK	1
MIDRECHT	10	WOLBURG	3	DRIEBRUGGEN	1	ZWIJNDRECHT	1
RAAMSDONKSVEER	10	ZEEWOLDE	3	DRIEL	1	EINDTOTAAL	2055
DRIEBERGEN-RIJSENBURG	9	ZEGVELD	3	DUIVENDRECHT	1		
HOOGLAND	9	AALSMER	2	EERBEEK	1		
KORTENHOEF	9	ALKMAAR	2	ENKHUIZEN	1		
NAARDEN	9	AMEIDE	2	ENSCHADE	1		
WILNIS	9	ASSENDELFT	2	ENSPIJK	1		
WOUDENBERG	9	AUSTERLITZ	2	GAMEREN	1		
AMSTELVEEN	8	BENEDEN-LEEUWEN	2	GENDEREN	1		
APELDORP	8	BERGAMBACHT	2	GENEMUIDEN	1		
BREUKELN	8	BEST	2	GRAVE	1		
NIJCKERK	8	BRANDWIJK	2	GRIJPSKERKE	1		
OOSTERHOUT	8	COTHEM	2	GROESSEN	1		
WADDINXVEEN	8	DIDAM	2	HAGESTEIN	1		
WEESP	8	DIEMEN	2	HAGHORST	1		
BENSCHOP	7	DRIJTEN	2	HATTEM	1		
LEERSUM	7	DUSSEN	2	HEELSUM	1		
LEIDERDORP	7	EDERVEEN	2	HEEMSTEDE	1		
ODIJK	7	ELST	2	HEERENVAARDEN	1		
RHENEN	7	ELST UT	2	HEERLE	1		
'S-HERTOGENBOSCH	7	ETTEN-LEUR	2	HEILOO	1		
SOESTERBERG	7	GEERTRUIDENBERG	2	HELMOND	1		
WAGENINGEN	7	GIESBEEK	2	HILLEGOM	1		
BARNVELD	6	GIJSSBURG	2	HORST	1		
DEN DOLDER	6	GROOT-AMMERS	2	HURWENEN	1		
DRIEBERGEN	6	HAASTRECHT	2	INGEN	1		
DUIVEN	6	HANK	2	JAARVELD	1		
HOOFDDORP	6	HAZERSWOUD DORP	2	KEDICHEM	1		
LAREN	6	HEKENDORP	2	KERK-AVEZAATH	1		
LINSCHOTEN	6	HERWIJNEN	2	KESTEREN	1		
LOPIK	6	HEUKELUM	2	KOOG AAN DE ZAAAN	1		
NIJMEGEN	6	HOOGLANDERVEEN	2	KOOTWIJKERBROEK	1		
SCHERPENZEEL	6	HOORN	2	KUDELSTAART	1		
SCHOONHOVEN	6	KRIMPEN AAN DEN IJSEL	2	LEEK	1		
TER AAR	6	KROMMENIE	2	LEERBROEK	1		
BLARICUM	5	LANGERAAR	2	LEKKERKERK	1		
BOSKOOP	5	LELYSTAD	2	LENT	1		
BUNNIK	5	LIENDEN	2	LOPIKERKAPEL	1		
BUNSCHOTEN-SPAKENBURG	5	MAARSBERGEN	2	LUNTEREN	1		
DOETINCHEM	5	MAARSSEN-BROEK	2	MADE	1		
DOORN	5	MAURIK	2	MALDEN	1		
EINDHOVEN	5	METEREN	2	MONNICKENDAM	1		
ERMELO	5	NIEUWLAND	2	MONSTER	1		
HAARLEM	5	NIEUWPOORT	2	MUIDEN	1		
HAZERSWOUD-RIJNDIJK	5	NOORDLOOS	2	MUIDERBERG	1		
KATWIJK ZH	5	NOORDEN	2	NIEUW LOOSDRECHT	1		
LANGBROEK	5	NUENEN	2	NIEUWERK AAN DEN IJSEL	1		
LEIMUIDEN	5	OBDAAM	2	NIEUW-WEHL	1		
TILBURG	5	PIJNACKER	2	NIGTEVECHT	1		
VOORTHUIZEN	5	RENKUM	2	NOORDWOLDE	1		
WOUDRICHEM	5	RIJNSBURG	2	NUNSPET	1		
ZALTBOMMEL	5	ROERMOND	2	OCHTEN	1		
ZEVENAAR	5	ROSSUM	2	OEGSTGEEST	1		
ARKEL	4	RUMPT	2	OOSTERBEEK	1		
BEESD	4	SLEEUWIJK	2	OOSTZAAN	1		
BENNEKOM	4	STOLWIJK	2	OPHEUSDEN	1		
CAPELLE AAN DEN IJSEL	4	UITGEEST	2	OPIJNEN	1		
CASTRICUM	4	UITHOORN	2	OSS	1		
DALEM	4	VAASEN	2	OTTERLO	1		
HARDINVELD-GIESSENDAM	4	VARIK	2	OUDE WETERING	1		

3.10 ONDERWIJS IN CIJFERS

Het Grafisch Lyceum Utrecht leidt studenten op voor creatieve en technische beroepen op het gebied van media, vormgeving en communicatie. Op 1 oktober 2016 telde de school volgens de definitieve en bekostigde telling in totaal 2.073 studenten.

De school streeft min of meer naar een stabiel studentenaantal om de overzichtelijkheid en de persoonlijke aanpak te waarborgen. Bij het vaststellen van de gewenste instroom voor iedere opleiding kijkt de school goed naar het arbeidsmarktperspectief en de zekerheid dat de

school de student op termijn een stageplek kan bieden. Door samenwerking met de toeleverende scholen en een goede reputatie is er veel belangstelling voor de opleidingen.

AANTAL STUDENTEN PER OPLEIDING

Opleiding:		Aantal studenten:		2016		2015		2014			
				BOL	BBL	BOL	BBL	BOL	BBL		
NIVEAU 2: BASISBEROEPSBEOEFENAAR											
Medewerker Creatieve Productie				91		82		84			
Medewerker dtp											
Printmedia - Basis press & print											
Basismedewerker Printmedia					15		22	1	12		
NIVEAU 3: VAKFUNCTIONARIS											
Dtp'er Allround Dtp-'er				103		141		149			
Digitaal Drukker											
Drukker					4		3		7		
Nabewerker							1		1		
NIVEAU 4: MIDDENKADER / SPECIALIST											
Mediamanagement & Marketing				192		143		153			
Medewerker Marketing en Communicatie											
Medewerker Marketing en Communicatie				29		44		71			
Applicatie- en Mediaontwikkeling – Mediadeveloper				77		76		61			
Applicatie- en Mediaontwikkeling - Gamedeveloper				106		83		85			
Mediavormgever - Animatie/audiovisuele vormgeving				276		255		246			
Mediavormgever - Grafische vormgeving				768		836		821			
Mediavormgever - Interactieve vormgeving				212		219		221			
Mediavormgever – Game Artist				153		146		152			
Mediavormgever - Crossmedia				47							
Totaal											
Totaal				2054	19	2.025	26	2.044	21		
										Totaal 01-10-2016	2.073
										Totaal 01-10-2015	2.051
										Totaal 01-10-2014	2.065
										Totaal 01-10-2013	1.993
										Totaal 01-10-2012	1.977
										Totaal 01-10-2011	1.878
										Totaal 01-10-2010	1.963

GEDIPLOMEERDEN

Crebo

2016

2015

2014

NIVEAU 2: BASISBEROEPSBEOEFENAAR

90181	Dtp'er - Medewerker dtp
95707	Medewerker dtp
92212	Printmedia - Basis press & print
95717	Basismedewerker Printmedia

29

33

4

28

9

NIVEAU 3: VAKFUNCTIONARIS

90191	Dtp'er - Allround Dtp'er
95705	Allround Dtp'er
95718	Digitaal Drukker
95719	Drukker
95720	Nabewerker

74

41

34

25

1

5

1

NIVEAU 4: MIDDENKADERFUNCTIONARIS/SPECIALIST

90601	Mediamanagement - Media intermediair
90603	Mediamanagement - Mediaproductie management
95400	Mediamanagement - Ordermanager Creatieve Industrie
90413	Mediavormgever - Grafische vormgeving
90414	Mediavormgever - Interactieve vormgeving
90411	Mediavormgever - Animatie/audiovisuele vormgeving
90612	Mediatechnologie - Webdeveloper
93220	Gaming - Game Artist
95312	Applicatie en mediaontwikkeling - Gamedeveloper
95313	Applicatie en mediaontwikkeling - Mediadeveloper
90532	Medewerker Marketing en Communicatie

1

29

37

2

39

33

208

178

172

47

41

42

41

42

64

29

32

34

15

14

12

14

25

15

24

Totaal**535****505****461****Indicatoren****JAARRESULTAAT**

Grafisch Lyceum Utrecht

Vergelijkingsgroep Vakscholen

2016

2015

2014

2013

2012

2011

2010

73,9%

74,7%

72,5%

63,4%

72,8%

64,2%

66,4%

74,3%

75,7%

74,4%

69,7%

67,4%

63,0%

64,0%

Het jaarresultaat is het percentage gediplomeerde studenten binnen de uitstroom en de gediplomeerde doorstroom.

DIPLOMARESULTAAT

Grafisch Lyceum Utrecht

Vergelijkingsgroep Vakscholen

73,4%

75%

72,3%

62,4%

72,1%

63,8%

65,1%

73,3%

75%

73,4%

68,3%

66,1%

62,0%

62,7%

Het diplomaresultaat is het percentage gediplomeerden binnen de instellingsverlaters.

AANTAL VSV'ER

Grafisch Lyceum Utrecht

Vergelijkingsgroep Vakscholen

2,9%

3,0%

2,9%

4,4%

3,5%

5,2%

5,3%

3,5%

3,7%

3,8%

4,3%

5,0%

5,6%

6,3%

Aantal nieuwe voortijdige schoolverlaters als percentage van het totaal aantal studenten.

HOOFDSTUK 4 | PERSONEEL

4.1 BELEIDSONTWIKKELINGEN

Het visiedocument 'Personeel en Organisatie' is aan het begin van het verslagjaar opgeleverd. Drie kernbegrippen staan centraal in deze visie: toekomstgericht, praktijkgericht en persoonsgericht. Dit zijn eveneens centrale begrippen uit de visie op onderwijs. Het implementatieplan dat deel uitmaakt van de visie, draagt eraan bij dat het Grafisch Lyceum Utrecht en daarmee ook de afdeling P&O een professionaliseringsslag maakt richting HRM.

Professionalisering is een terugkerend thema voor de komende jaren omdat dit bijdraagt aan het behalen van de doelen van het Strategisch Beleidsplan van de school. Om dit te concretiseren is een activiteitenlijst gemaakt. Hierin staat wat de school en de afdeling P&O in het bijzonder gaan doen om dit te realiseren.

Nieuwe gesprekscyclus

In 2016 is een aantal zaken opgepakt en afgerond, waaronder de introductie van een nieuwe gesprekscyclus: van functioneren en beoordeling naar resultaat en ontwikkeling. De evaluatie van de nieuwe aanpak staat gepland voor het najaar van 2017. Leidinggevend zijn na de uitrol op de studiedag in september van het verslagjaar volgens deze systematiek aan de slag.

Ook is er gewerkt aan een update van het functieboek, verdere digitalisering van werkprocessen en personeelsinformatie. Tevens is een management development programma gestart voor leidinggevend binnen de school.

In 2016 is eveneens gestart met het voorbereiden van het inrichten van het lerarenregister. Hierin worden bevoegdheid en bekwaamheid van docenten opgenomen. Het register zal in digitale vorm uitkomen, zodat de informatie ook makkelijk gekoppeld kan worden aan andere systemen. Bij de totstandkoming maakt de school gebruik van de adviezen vanuit de MBO Raad.

Blijvend leren

In de professionaliseringsvisie van het Grafisch Lyceum Utrecht is deskundigheidsbevordering een belangrijk speerpunt. Gezamenlijk werkt de school aan een lerende organisatie. Het bijbehorende beleid richt zich op alle medewerkers en zij leveren zelf via teamontwikkelplannen input voor de concrete acties. Deze worden weer vertaald naar trainingen en opleidingen die worden aangeboden via de GLU Academy.

Vanwege de verdere professionalisering is in 2016 kritisch gekeken naar werving en selectie. Voortaan wordt niet alleen gekeken naar wat op dat moment nodig is, maar vooral wat in de toekomst nodig is aan kennis en personen passend binnen een team.

Het streven is onder andere om meer docenten op masterniveau aan te stellen. In het Kwaliteitsplan is hier een doelstelling van 20% aan gekoppeld. Die doelstelling is nog niet behaald omdat nog niet alle opleidingen zijn afgerond.

In 2016 beschikten 19 docenten over een mastertitel. Daarnaast volgen 9 collega's een masteropleiding. Ook volgen 3 docenten een pre-master. Drie docenten zijn in het verslagjaar definitief aangesteld als docent LC na het behalen van het LB/LC-traject. Dat is het scholingstraject voor LB-docenten naar een aanstelling in loonschaal LC. Over 2016 zijn vanwege deze wijzigingen de bijbehorende Randstad-gelden toegekend. Deze gelden zijn er om de bijbehorende opleidingen te bekostigen en de opwaartse druk van de personele lasten gekoppeld aan de mutaties van LB naar LC.

Zes medewerkers volgden in 2016 de cursus Pedagogische Didactische Verklaring (PDV) en behaalden een diploma. Deze cursus werd aangeboden door de GLU Academy.

Om de combinatie tussen werken en leren voor de betreffende docenten zo makkelijk mogelijk te maken, is in het verslagjaar een voorstel voor een nieuwe regeling studieverlof besproken. Het Grafisch Lyceum Utrecht probeert een studie te faciliteren en te stimuleren.

GLU Academy

In de GLU Academy zijn activiteiten en instrumenten die bijdragen aan verdere professionalisering ondergebracht. Daarmee ook de permanente educatie. De aangeboden trainingen en opleidingen worden in nauwe samenwerking met de afdelingen Onderwijsontwikkeling en -ondersteuning en Personeel & Organisatie opgezet of ingehuurd. De actuele behoefte

te wordt steeds bijgesteld door in gesprek te blijven met de verschillende teams en te kijken naar de ontwikkelplannen. In totaal hebben 65 medewerkers in 2016 een opleiding gevolgd via de GLU Academy.

Studiedagen

Ter bevordering van de deskundigheid en de kennisdeling organiseert het Grafisch Lyceum Utrecht jaarlijks studiedagen. In 2016 waren dit vier in totaal.

4.2 PERSONEEL IN CIJFERS

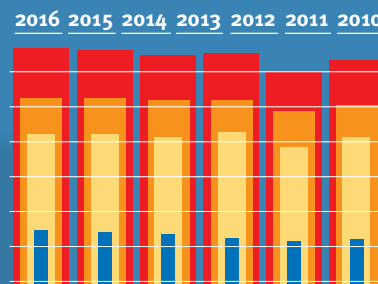
Het Grafisch Lyceum Utrecht heeft op 31 december 2016 212 medewerkers in dienst. Samen zijn zij goed voor 174,6577 fte's. In vergelijking met voorgaande jaren zien we een stijging van het aantal medewerkers.

Het verzuimpercentage is ten opzichte van 2015 gestegen als gevolg van langdurige ziekte.

1. Aantal medewerkers over de laatste jaren:

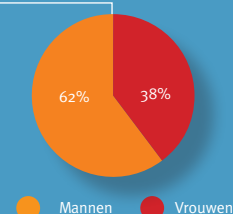
	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Aantal	212	202	191	190	187	188	175
Fte's	174,7	165,2	155,7	156,2	154,4	154,6	146,5
OP*	145	140	129	130	128	132	121
OBP	67	62	62	60	59	56	54

*Bij het OP zijn onderwijsassistenten en instructeurs meegeteld.

2. Medewerkers verhouding M/V

	Aantal 2016	2016 in fte	2016 in %	2015 in %	2014 in %
Vrouwen:	87	65,6 fte	38%	38%	39%
Mannen:	125	109,1 fte	62%	62%	61%
Totaal:	212	174,7 fte			

3. Mobiliteit

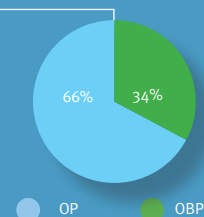
	Aantal 2016	2016 in fte	OP*	OBP	aantal 2015	aantal 2014
In dienst:	22	15,4 fte	13	9	21	14
Uit dienst:	12	7,4 fte	8	4	10	13

*Bij het OP zijn onderwijsassistenten en instructeurs meegeteld.

4. Verhouding OBP/OP*

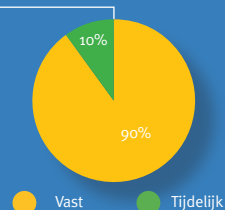
	Aantal 2016	2016 in fte	2016 in %	2015 in %	2014 in %
OBP:	67	58,8 fte	34%	32%	34%
OP*:	145	115,9 fte	66%	68%	66%

*Bij het OP zijn onderwijsassistenten en instructeurs meegeteld.

5. Verhouding vast en tijdelijk personeel

	Aantal 2016	2016 in fte	2016 in %	2015 in %	2014 in %
Vast:	188	157,6 fte	90%	90%	89%
Tijdelijk:	24	17,1 fte	10%	10%	11%

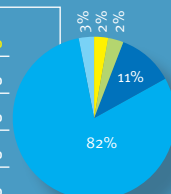

PERSONEEL IN CIJFERS

6. Verdeling onderwijsfuncties:

	Aantal 2016	in fte	2016 in%	2015 in%	2014 in%	2013 in%	2012 in%
● Onderwijsassistenten:	5	4,3 fte	4%	3%	2%	2%	3%
● Instructeurs (A+B):	2	1,8 fte	2%	2%	2%	2%	3%
● Docenten LB:	30	21,1 fte	18%	16%	13%	11%	11%
● Docenten LC:	100	81,7 fte	71%	73%	77%	82%	80%
● Docenten LD:	8	7,0 fte	6%	6%	7%	3%	3%

7. Verzuimpercentage

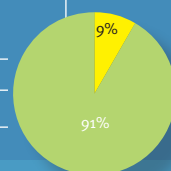
	2016	2015	2014	2013
Totaal gemiddeld:	4,17%	3,56%	5,83%	4,12%
Tot en met 7 dagen:	0,74%	0,65%	0,67%	0,75%
8 tot en met 42 dagen:	0,57%	0,55%	0,48%	0,60%
Meer dan 43 dagen:	2,86%	2,36%	4,68%	2,77%

8. Leeftijdsoopbouw

	2016	2015	2014	2013
60+	4	3	0	2
55-59 jaar	10	6	7	6
50-54 jaar	18	20	25	24
45-49 jaar	30	30	23	23
40-44 jaar	32	29	26	29
35-39 jaar	32	27	27	22
30-34 jaar	23	23	28	28
25-29 jaar	34	34	31	35
20-24 jaar	29	30	24	21
Totaal	212	202	191	190
Gemiddelde leeftijd	46,46	46,92	46,67	46,51

9. Verhouding managers/medewerkers

	Aantal 2016	2016 in fte	2016 in %	2015 in %	2014 in %
Managers:	16	16 fte	9%	9%	10%
Medewerkers:	196	158,7 fte	91%	91%	90%

10. Deelname BAPO

	Aantal 2016	2016 in fte	2015 in fte	2014 in fte
Vrouwen:	15	1,76 fte	1,74 fte	2,07 fte
Mannen:	19	2,32 fte	2,28 fte	2,48 fte
Totaal:	34	4,08 fte	4,02 fte	4,55 fte

HOOFDSTUK 5 | BEDRIJFSVOERING EN ONDERSTEUNING

5.1 BEDRIJFSVOERING

De bedrijfsvoering van het Grafisch Lyceum Utrecht is gericht op het ontzorgen, ondersteunen en faciliteren van het onderwijs. Een verdere stroomlijning en het op elkaar afstemmen van alle processen is belangrijk om deze soepel te laten verlopen.

In 2016 is het project 'Rooster4us' afgerond. Een set spelregels voor de roostering is vastgesteld. Het doel is studenten en docenten een kwalitatief hoogwaardig rooster met een repeterend karakter te kunnen bieden.

In de afgelopen jaren kregen verschillende documenten een plek op het intranet van het Grafisch Lyceum Utrecht. In 2016 is projectmatig gekeken naar de mogelijkheden om het aanbieden van deze documenten te vereenvoudigen. Dat project is tevens ingezet om de bestaande documenten te analyseren en om te bepalen welke inhoudelijk herzien moesten worden. Ter verbetering is een onderhoudsagenda opgesteld om de relevante documenten actueel te houden.

Tijdens het verslagjaar is tevens een verbeteringsplan doorlopen met de Onderwijs Examen Regeling (OER) voor studenten. De digitale OER is toegankelijker en voorzien van leesbare documenten.

5.2 HUISVESTING EN FACILITAIRE ZAKEN

Het Grafisch Lyceum Utrecht deelt de hoofdlocatie aan de Vondellaan met vmbo-school X11 Media en Vormgeving en werkt op het gebied van huisvesting samen in een vereniging van eigenaren. Daarnaast beschikt het Grafisch Lyceum Utrecht over een externe gehuurde locatie. In 2016 is gestart met het Huisvestingsplan 2020 (HV2020) waarin gewerkt wordt naar een moderne huisvesting waarmee het onderwijsproces goed gefaciliteerd wordt en waarin de student ervaart dat er ook op het gebied van huisvesting aandacht is voor een professionele leeromgeving. In relatie tot project HV2020 is in 2016 een vervangende locatie van 2.600m² gezocht om de 500 studenten van de opleidingen Game Artist, Gamedeveloper, Interactieve Vormgeving en Mediadeveloper te huisvesten. In 2016 heeft het Grafisch Lyceum Utrecht daarvoor de locatie aan de Lomanlaan verlaten en een nieuw pand betrokken aan de Koningin Wilhelminalaan dat gehuurd wordt van Mitros. In 2016 is ook de personeelskantine gerenoveerd en zijn het Atrium en de gangen in de B-vleugel voorzien van signatuur die bij onze identiteit en onderwijs past. Daarnaast is de bedrijfshulpverlening voor beide locaties verbeterd, er zijn nieuwe ploegleiders aangesteld en de ontruimingsplannen zijn geëvalueerd en bijgesteld.

5.3 ICT

In 2016 heeft de afdeling ICT in samenwerking met afgevaardigden van de onderwijs-teams gewerkt aan een nieuwe Elektronische Leeromgeving (ELO) met als doel het lesmateriaal voor alle opleidingen digitaal aan te bieden. In de eerste helft van 2016 is de ELO gevuld met lesmateriaal en vanaf schooljaar 2016-2017 werken alle opleidingen met de ELO. Deze digitalisering van het onderwijs vereist ook een degelijk draadloos netwerk. De kwaliteit daarvan was onvoldoende, daarom heeft de dienst ICT begin 2016 een nieuw draadloos netwerk geïmplementeerd dat de nieuwste generatie op draadloze technieken ondersteunt.

Voor het MBO heeft DUO samen met de instellingen en OCW gewerkt aan een nieuwe uitwisseling van studentgegevens, BRON 2.0 genoemd. De afdeling ICT heeft in 2016 de software voor de deelnemersregistratie aangepast en getest om begin 2017 klaar te zijn voor de nieuwe uitwisseling. Tevens heeft de dienst ICT voor de verwerving van ICT gebruikersmiddelen en copiers twee Europese Aanbestedingen uitgevoerd.

5.4 COMMUNICATIE EN VOORLICHTING

In 2016 nam het Grafisch Lyceum Utrecht deel aan 32 beroepen- en voorlichtingsmarkten van vo-scholen in de regio Midden-Nederland. De school was aanwezig op twee grote opleidingsbeurzen in Utrecht en Almere en heeft daarnaast deelgenomen aan de oriëntatiedagen die Intergrid organiseert voor vmbo'ers in de regio Utrecht. Daarmee hoopt het Grafisch Lyceum Utrecht te bewerkstelligen dat een toekomstige student een goed beeld heeft van de opleiding waar hij of zij gaat beginnen en weet wat de school te bieden heeft. De open avond en de open dagen spelen daarin ook een cruciale rol. In 2016 verscheen het Communicatiebeleidsplan 2016-2019 dat aansluit op het Strategisch Beleidsplan en de kwaliteitsafspraken. Hierin wordt het belang van een goed wederzijds begrip benadrukt tussen de organisatie en haar stakeholders. In het plan worden voor iedere groep stakeholders doestellingen geformuleerd. In het plan worden studenten, medewerkers en leerbedrijven gezien als de voornaamste groepen stakeholders.

HOOFDSTUK 6 | SAMENWERKING

6.1 SAMENWERKING MET HET BEDRIJFSLEVEN

Het Grafisch Lyceum Utrecht is trots op de nauwe samenwerking met het bedrijfsleven. Dit sluit aan bij de doelstelling om de verbinding met het bedrijfsleven te versterken. De samenwerking uit zich in de brede betrokkenheid van het bedrijfsleven bij beroepspraktijkvorming, beroepenveldcommissies, examinering, gastcolleges en projecten.

Sinds 2013 is de school lid van de Economic Board Utrecht (EBU), een initiatief van de Provincie Utrecht. Deze partij verbindt politiek en bedrijfsleven aan elkaar, verzamelt werkgelegenheidscijfers en organiseert regelmatig bijeenkomsten. Het Grafisch Lyceum Utrecht zet het lidmaatschap in ter bevordering van kennisuitwisseling.

Het Grafisch lyceum is lid van de VKGO, de Vereniging van Kleine Grafische Ondernemingen. Zij vertegenwoordigen 190 bedrijven en organiseren regelmatig bijeenkomsten en bezoeken aan bedrijven.

Samenwerking overheid

Op lokaal niveau is er ook rechtstreeks contact met de overheid. In 2016 onderzocht een onderzoeker van de gemeente Utrecht het Grafisch Lyceum Utrecht over de ervaringen met het vinden van stageplaatsen en hoe de gemeente hierbij zou kunnen ondersteunen. Uit het onderzoek komt naar voren dat studenten met een beperking hierin soms moeilijkheden ondervinden. Hiervoor is aandacht door de wet 'passend onderwijs'. Ook is op

initiatief van de Economic Board Utrecht (EBU) gesproken over discriminatie bij stages, de onderkant van de arbeidsmarkt en arbeidsmarktgericht opleiden.

Het Grafisch Lyceum Utrecht werkt ook samen met de gemeente Utrecht in de pilot Jeugdteam. Sinds 2013 participeert het Grafisch Lyceum Utrecht hierin. De school neemt hieraan deel om meer zicht te krijgen op ziekteverzuim van studenten. De maatschappelijk werkers worden geleverd door de gemeente. Zij hebben een werkplek bij de school en zijn op vaste momenten aanwezig. Studenten met een doorverwijzing van de docent SAC kunnen hier dan terecht.

6.2 BEROEPENVELDCOMMISSIES

Alle opleidingsteams van het Grafisch Lyceum Utrecht hebben een beroepenveldcommissie. Daarin nemen tenminste drie professionals uit het beroepenveld zitting. Tenminste twee keer per jaar komen deze commissies samen met docenten, de betreffende teamleider en de stagecoördinator. De leden worden onder meer betrokken bij:

- Examinering
- Gastcolleges
- Aansluiting curriculum op beroepspraktijk

In 2016 is een nieuwe commissie samengesteld voor de opleiding Crossmedia. De link met het beroepenveld draagt ook bij aan kennisuitwisseling. Teams toetsen de actualiteit van hun opleiding door bedrijven waar de professionals werkzaam zijn te bezoeken.

6.3 INTERNATIONALISERING

Tijdens het verslagjaar liepen vijftien studenten stage in het buitenland. De stages vinden met name in Barcelona plaats, vanwege bestaande relaties met bedrijven in die stad maar ook in Portugal, Zuid-Afrika, Indonesië, Schotland, België en Duitsland liepen studenten stage. De meerwaarde van buitenlandstages uit zich vooral doordat het probleemoplossend vermogen van studenten wordt aangesproken. In een andere cultuur je weg vinden, vraagt een flexibele instelling en oplossingsgericht werken.

Samen met de vakscholen SintLucas en Cibap heeft het Grafisch Lyceum Utrecht in 2015 een consortium opgericht voor de Erasmus+ subsidies om meer internationale docenten – en studentenstages te realiseren. Deze zijn onder studenten van de drie scholen verdeeld.

Onder de Erasmussubsidie vond een onderzoek plaats naar leeropbrengsten die uitstijgen boven het Kwalificatiedossier. Twee stafmedewerkers onderzochten dit volgens de ECVET-methode bij Estudio Nomada in Barcelona. Uit dit onderzoek is duidelijk geworden dat er specifieke leeropbrengsten zijn die met een nationale stage niet te behalen zijn. De school streeft ernaar dit te vertalen naar een aanvullend certificaat voor de studenten.

Het Grafisch Lyceum Utrecht bezocht de conferentie van EGIN in Lissabon. EGIN is een internationaal netwerk voor professionals in de media en creatieve

6.4 COLLEGASCHOLEN EN ANDERE PARTIJEN

industrie. In 2016 vond de thema-conferentie van EGIN plaats in Newcastle. Eerder in het jaar was deze stad ook de plek waar de school een Memorandum of Understanding ondertekende met Newcastle College. Hiermee spraken beide scholen de intentie uit om intensiever samen te werken.

Vanuit de opleiding Gaming is in 2016 samengewerkt met het Falu Frigymnasium in Falun, Zweden. Studenten van beide scholen maakten samen een game over het Model UN-evenement in maart van het verslagjaar. Een selecte groep van zes studenten en twee docenten waren daarbij namens het Grafisch Lyceum Utrecht aanwezig.

Het Hoofd Bedrijfscontacten is in de rol van coördinator internationalisering lid van de werkgroep Internationalisering van de MBO-raad. Deze werkgroep deelt ervaringen over projecten en stages in internationaal verband. Daarnaast wordt dit platform ook benut om informatie uit te wisselen over internationalisering en te reageren op relevante zaken die door de Europese Commissie worden bedacht.

Gedurende het jaar werkt het Grafisch Lyceum Utrecht intensief samen met collegascholen en andere partijen. Met mbo-scholen in de regio worden afspraken gemaakt over het opleidingsportfolio. Wel maakt het Grafisch Lyceum Utrecht zich zorgen over de landelijke ontwikkelingen omtrent het aanbod. Het aantal scholen dat opleidt voor de creatieve industrie en daarmee het aantal studenten groeit hard.

Vmbo-school X11 Media en Vormgeving is medebewoner van het gebouw aan de Vondellaan. Samen met vmbo-school College de Brink uit Laren heeft het Grafisch Lyceum Utrecht afspraken gemaakt over een warme overdracht en een soepele doorstroom.

Samen met X11 organiseerde de school de open dagen in 2016.

Onder de naam M5 hebben de grafimedia-scholen contact en voeren zij onderling audits uit. Tijdens het verslagjaar is M5 drie keer samengekomen.

Eind 2016 heeft de school een audit gehad van Kwaliteitsnetwerk MBO, een stichting die is opgericht om de kwaliteit van het mbo naar een hoger niveau te brengen.

Dezelfde stichting initieerde een peer-review voor de opleidingen Grafische Vormgeving in Nederland. In dat kader is o.a. een teamleider van het Grafisch Lyceum Utrecht naar het ROC-Twente geweest en een docent van het team Grafisch vormgeving als auditor bij SintLucas geweest. Tevens is door Het Grafisch Lyceum

Utrecht bij het SintLucas een audit 'examenminering' uitgevoerd. Dit leverde leerzame nieuwe inzichten op en droeg bij aan kennisoverdracht.

In 2016 was er ook contact met de Hogeschool in de Kunsten Utrecht (HKU). Met elkaar is gekeken naar de mogelijkheden om samen te werken, van elkaar te leren en kennis uit te wisselen.

Een resultaat van de samenwerking met collegascholen is de inventarisatie van de wijze van intake bij verschillende scholen. Deze opdracht werd naar aanleiding van de wet Toelatingsrecht uitgevoerd op verzoek van de CvB's van de vakscholen. Ook nam de school deel aan de inventarisatie van de keuzedelen. Als gevolg van deze actie is een werkoverleg tussen de verschillende opleidingen opgestart waarbij met name naar examinering wordt gekeken. De verschillende overleggen worden waar mogelijk voortgezet in de komende jaren.

HOOFDSTUK 7 | FINANCIËN

7.1 TREASURY

In januari 2017 is het treasurystatuut opnieuw opgesteld, mede naar aanleiding van de aanvullende wetgeving in het kader van de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016.

Het statuut is op 3 april 2017 getekend door de voorzitter van de Raad van Toezicht en de voorzitter van het College van Bestuur. Dat statuut geeft onder meer aan dat het beleggen van gelden risiceloos dient te geschieden. Daarom worden de liquide middelen op een vrij opneembare spaarrekening aangehouden.

Voor de financiering van een deel van de langlopende lening is op 1-4-2008 een derivaat in de vorm van een Rente Swap afgesloten om het renterisico zoveel mogelijk te beperken door toepassing van hedge-accounting.

De negatieve marktwaarde op 31-12-2016 bedraagt € -52.663 (v.j. € -90.265). De Rente Swap is voor 100% effectief en loopt tot 3 april 2018. Het voornemen is om per die datum de Rente Swap om te zetten in een reguliere lening met een vaste rente voor een bepaalde periode.

7.2 FINANCIËEL BELEID GEDURENDE HET VERSLAGJAAR

Bij de samenstelling en de realisatie van de begroting voor 2016 vormden de doelstellingen van de Kwaliteitsafspraken en de thema's van het Strategisch Beleidsplan 2014-2018 de leidraad. De centrale speerpunten daarvan bleven onveranderd: verbetering van de onderwijskwaliteit, verhoging van het rendement en versterking van de professionaliteit.

Op het gebied van de personele lasten investeerde het Grafisch Lyceum Utrecht substantieel in de verdere versterking van de onderwijskwaliteit. Er werd concreet tijd en geld gestoken in de verdere verbetering van de examinering en de professionalisering van het middenkader en docenten. Ook voor het herontwerp van de curricula in het kader van de herziening van de kwalificatiestructuur is geld beschikbaar gemaakt. De school heeft geïnvesteerd in het onderdeel excellentie van de kwaliteitsafspraken en de verdere ontwikkeling van ICT in het onderwijs. De extra rijksbijdrage in het kader van de MBO-brede kwaliteitsafspraken zijn hiervoor aangewend.

In de begroting voor 2016 was rekening gehouden met een uitbreiding van 1.100 vierkante meter onderwijsoppervlakte vergeleken met 2015. Dit in verband met het verlaten van de locatie Lomanlaan in de zomer van 2016 en de huur van het pand aan de Koningin Wilhelminalaan. Dit verklaart de toename van de huisvestinglasten na het vorig verslagjaar.

7.2 FINANCIËN OP BALANSDATUM

De totale activa stijgt met circa € 360.000 ondanks de afname van de boekwaarde van de materiële vaste activa met ruim € 500.000 en de afname van de kortlopende vorderingen met circa € 135.000. Het verschil wordt verklaard door de toename van de liquiditeit met een bedrag van ruim 1 miljoen euro.

Aan de passivazijde is het resultaat van € 186.550 toegevoegd aan het eigen vermogen. Daarnaast is de post voorzieningen per saldo gestegen met circa € 280.000 en is op de langlopende lening de jaarlijkse aflossing van € 161.848 afgeboekt. Tot slot laten de kortlopende schulden een toename van bijna € 56.000 zien. De totale stijging van de passivazijde van € 360.000 is hiermee verklaard.

De solvabiliteit per 31 december 2016 is nagenoeg gelijk gebleven namelijk 72,5% (berekend over het eigen vermogen). Het sectorgemiddelde 2015 ligt op 53,6%. De solvabiliteitspositie van het Grafisch Lyceum Utrecht wordt mede daardoor als uitstekend beoordeeld. Er is geen noodzaak om de solvabiliteit in de komende jaren verder te verhogen.

De liquiditeitsfactor van 4,1 is aan de hoge kant maar door de voorgenomen investeringen in de komende jaren, vooral op het gebied van huisvesting, wordt gerekend op een factor 2.

HOOFDSTUK 8 | CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

A1. KENGETALLEN

Personele bezetting per 31 december

	2015	2016		2017	2018	2019
	realisatie fte	begroting fte	realisatie fte	verwacht fte	verwacht fte	verwacht fte
CvB en Secretariaat	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
Kwaliteitszorg en OR	2,8	2,8	2,5	2,6	2,6	2,6
Diensten	22,3	26,0	26,8	27,3	27,4	27,4
Onderwijsorganisatie	21,9	27,9	22,2	27,9	27,9	27,9
Onderwijsuitvoering met beleidsagenda	115,3	111,5	121,9	116,2	116,2	116,2
Contractonderwijs	0,2	0,1	0,1	0,05	-	-
Totaal bezetting in fte	165,2	171,0	176,2	176,8	176,8	176,8

Aantal studenten per 1 oktober

	2015	2016		2017	2018	2019
	realisatie	begroting	realisatie	verwacht	verwacht	verwacht
BOL	2.025	2.030	2.054	2.100	2100	2.100
BBL	24	30	19	30	30	30
Totaal	2.049	2.060	2.073	2.130	2.130	2.130

De totale studentpopulatie zal na een lichte groei in het jaar 2017 voor de volgende jaren min of meer stabiel blijven. Dat is ook de reden dat de omvang van de personele bezetting die voor het jaar 2017 wordt verwacht zich stabiliseert.

A2.A MEERJAREN BALANS 2015 – 2019

Activa op 31 december

Vaste activa

immateriële vaste activa

materiële vaste activa

Totaal vaste activa

Vlottende activa

voorraden en vorderingen

liquide middelen

Totaal vlottende activa

Totaal activa

	2015 realisatie	2016 begroting realisatie	2017 verwacht	2018 verwacht	2019 verwacht
immateriële vaste activa	168	70 120	149	125	100
materiële vaste activa	8.866	8.830 8.406	10.096	11.132	11.711
Totaal vaste activa	9.034	8.900 8.526	10.245	11.257	11.811
Vlottende activa					
voorraden en vorderingen	726	725 590	595	600	600
liquide middelen	6.966	7.294 7.970	6.048	5.114	4.693
Totaal vlottende activa	7.692	8.019 8.560	6.643	5.929	5.293
Totaal activa	16.725	16.919 17.086	16.888	16.971	17.104

Passiva op 31 december

Eigen vermogen

Publiek vermogen

Algemene reserve normatief

Bestemmingsreserve

Privaat vermogen

Totaal eigen vermogen

Voorzieningen

Langlopende schulden

Kortlopende schulden

Totaal passiva

	2015 realisatie	2016 begroting realisatie	2017 verwacht	2018 verwacht	2019 verwacht
Publiek vermogen					
Algemene reserve normatief	12.013	12.909 12.346	12.677	12.999	13.357
Bestemmingsreserve	151				
Privaat vermogen	43	48	42	42	42
Totaal eigen vermogen	12.207	12.909 12.394	12.719	13.041	13.399
Voorzieningen	696	415 977	540	448	395
Langlopende schulden	1.807	1.646 1.645	1.484	1.322	1.160
Kortlopende schulden	2.014	1.950 2.070	2.145	2.160	2.150
Totaal passiva	16.725	16.919 17.086	16.888	16.971	17.104

Financiële kengetallen

Solvabiliteit eigen vermogen

Landelijk gemiddelde

Liquiditeit (Current Ratio)

Landelijk gemiddelde

	2015 realisatie	2016 begroting realisatie	2017 verwacht	2018 verwacht	2019 verwacht
Solvabiliteit eigen vermogen	73,0%	76,3% 73,2%	76,0%	76,6%	78,9%
Landelijk gemiddelde	53,7%				
Liquiditeit (Current Ratio)	3,8	4,1 4,1	3,1	2,6	2,5
Landelijk gemiddelde	1,5				

Het landelijk gemiddelde is overgenomen uit de rapportage 'inzichten uit de financiële benchmark MBO'. Deze rapportage is opgesteld door de MBO/Raad en PWC en verscheen in oktober 2016.

A2.B MEERJARENBEGROTING 2015 - 2019

	2015 realisatie	2016 begroting	2016 realisatie	2017 verwacht	2018 verwacht	2019 verwacht
Baten						
Rijksbijdragen OCW	17.836	18.513	19.260	19.020	19.227	19.315
Overige overheidsbijdragen	120	75	106	82	75	50
Contractonderwijs	113	49	49	11		
Overige baten	382	324	325	344	335	335
Totaal baten	18.451	18.961	19.740	19.457	19.637	19.700
Lasten						
Personeelslasten	12.745	13.833	14.296	13.850	13.889	13.839
Afschrijvingen	1.095	1.266	1.250	1.371	1.489	1.550
Huisvestingslasten	1.516	1.484	1.869	1.787	1.823	1.859
Overige lasten	1.867	1.963	2.082	2.074	2.074	2.074
Totaal lasten	17.223	18.546	19.497	19.082	19.275	19.322
Saldo lasten en baten	1.228	415	243	375	362	378
Saldo financiële lasten en baten	24	30	-56	-50	-40	-20
Resultaat	1.204	385	187	325	322	358

Financiële kengetallen	2015 realisatie	2016 begroting	2016 realisatie	2017 verwacht	2018 verwacht	2019 verwacht
Rentabiliteit (resultaat / totaal baten)	6,5%	2,0%	0,9%	1,7%	1,6%	1,8%
Landelijk gemiddelde	4,1%	0,8%		1,0%	0,9%	n.n.b.

Het landelijk gemiddelde is overgenomen uit de rapportage 'inzichten uit de financiële benchmark MBO'. Deze rapportage is opgesteld door de MBO/Raad en PWC en verscheen in oktober 2016.

De positieve uitschieter van de rentabiliteit in 2015 werd veroorzaakt door het laat beschikbaar komen van extra kwaliteitsgelden, die daardoor niet (volledig) in 2015 konden worden aangewend.

TOELICHTING OP DE CIJFERS VAN DE MEERJAREN BALANS EN BEGROTING.

Balans

Aan de activazijde van de balans is een toename van de materiele vaste activa te zien. Deze toename wordt veroorzaakt door enerzijds de investering in 2017 van € 2 miljoen in het kader van het huisvestingsproject HV 2020. Anderzijds is een investering van € 0,65 miljoen voorzien ter vervanging van apparatuur en € 0,35 miljoen voor de vervanging van meubilair. In de jaren 2018 tot en met 2019 is naast de € 2 miljoen in 2017 voor hetzelfde huisvestingsproject rekening gehouden met een additionele investering in de huisvesting van € 3,7 miljoen. Voor een deel (€ 0,6 miljoen) worden deze investeringen gedekt uit de voorziening Groot Onderhoud. De afname van de post liquide middelen in de meerjaren balans is het logische gevolg van deze investeringen. De reserves zullen in de komende jaren naar verhouding licht toenemen. Gezien de al uitstekende solvabiliteit van het Grafisch Lyceum Utrecht is een sterkere toename niet noodzakelijk. De afname van de voorzieningen wordt naast de aanwending in het kader van huisvesting ook veroorzaakt door de lagere wachtgeldverplichtingen op termijn.

Baten

In de meerjarenraming is het voorzichtigheidsbeginsel toegepast op de Rijksbijdragen. Voornamelijk de hoogte van de prestatieafhankelijke bekostiging is met enige terughoudendheid opgenomen.

Lasten

In de meerjarenraming is rekening gehouden met een toename van de afschrijvingslasten als gevolg van investeringen in

huisvesting, apparatuur en meubilair. Een nadere toelichting op deze investeringen is opgenomen bij de toelichting op de meerjaren balans. Ook de huisvestingslasten nemen toe als gevolg van de ingebruikname van de locatie Koningin Wilhelminalaan. Deze locatie heeft een groter vloeroppervlak dan de in de loop van 2016 afgestoten locatie Lomanlaan. De oppervlakte is toegenomen van ruim 1.450 m² naar bijna 2.600 m².

B. OVERIGE RAPPORTAGES

B1. Rapportage van het interne risicobeheersings en controlesysteem

Het Grafisch Lyceum Utrecht conformeert zich aan de branchecode 'Goed bestuur in het MBO' en heeft een scheiding tussen bestuur en toezicht en scheiding tussen bestuur en management aangebracht. Het college van bestuur vormt het bevoegd gezag van het Grafisch Lyceum Utrecht. De raad van toezicht houdt toezicht op het college van bestuur. De taken, verantwoordelijkheden, inrichting en werkwijze van het college van bestuur zijn vastgelegd in de statuten, het bestuursreglement, het reglement raad van toezicht en de procuratieregeling.

De taken, verantwoordelijkheden, inrichting en werkwijze van de raad van toezicht zijn vastgelegd in de statuten en het reglement raad van toezicht.

We hebben een klachtenregeling. In deze klachtenregeling is een klachtenprocedure opgenomen. Deze procedure omvat

klachten van verschillende aard: klachten over het onderwijs en de organisatie, de bezwaar- en beroepsprocedure examinering en klachten over een veilig schoolklimaat die bij de vertrouwenspersoon thuishoren. Ook beschikken we over een klokkenluidersregeling. Medezeggenschap is vormgegeven via een ondernemingsraad en een studentenraad. De regels die gelden voor verslaglegging worden daarbij in acht genomen. Het Grafisch Lyceum Utrecht voldoet hiermee aan alle eisen die in de branchecode 'Goed bestuur in het MBO' aan een instelling stelt.

Ook in 2016 hebben er audits plaatsgevonden. Belangrijk onderdeel daarbij was het onderzoek naar de compleetheid en juistheid van dossiers met betrekking tot studenten en examinering. Deze compliance onderzoeken vormen een terugkerend onderdeel van controle en beheersing.

Het college van bestuur van het Grafisch Lyceum Utrecht is van mening dat de samenhang tussen planvorming, controle en eventuele bijsturing is geborgd binnen het GLU. De werkprocessen op het gebied van controle en beheersing zijn efficiënt en effectief. In 2016 is de interne planning en control cyclus verder versterkt en daarmee is ook de sturing op de extra middelen en projecten geborgd.

B2. Risico's en onzekerheden

Op landelijk niveau is een overall stijging waarneembaar van het aantal studenten dat een opleiding volgt in het creatieve domein. Het Grafisch Lyceum Utrecht heeft grote twijfels over de doelmatigheid van

deze studentenstijging. Het Grafisch Lyceum Utrecht voert een realistische koers met betrekking tot het aantal jaarlijks op te leiden studenten, aangezien het Grafisch Lyceum Utrecht perspectief op werk en een zinvolle stageplaats belangrijk vindt. Bij te veel verdringing in de stagemarkt komt de diplomaerbaarheid fors onder druk te staan. Zonder stageplaats immers geen diploma. Het spreekt voor zich, dat het Grafisch Lyceum Utrecht zich conformeert aan wat is opgenomen in de regeling rond het 'toelatingsrecht mbo'.

In nauwe samenhang met de stijging van het aantal studenten onderkent het Grafisch Lyceum Utrecht een mogelijk probleem rond de huisvesting. Huisvesting met een onderwijsbestemming is een schaars goed in Utrecht. Het Grafisch Lyceum Utrecht moet zelf actief op zoek naar geschikte locaties. Dat kan op termijn een beperkende factor zijn met betrekking tot het aannemen van studenten.

Een steeds groter deel van de bekostiging wordt variabel en / of prestatieafhankelijk en daarmee groeit de onzekerheid. Het proces om te komen tot een begroting wordt dientengevolge ook ingewikkelder voor het Grafisch Lyceum Utrecht. Om aan deze onzekerheid het hoofd te kunnen bieden heeft het Grafisch Lyceum Utrecht de flexibele formatieschil in de begroting 2017 en volgende jaren verder vergroot. Hiermee spelen we in op de groeiende volatiliteit van de bekostiging.

Naast het prestatieafhankelijke deel van de bekostiging is ook de onzekerheid (na

2020) rond de afzonderlijke bekostiging van de 'salarismix' een potentieel risico. De hoogte van deze middelen is voor het Grafisch Lyceum Utrecht in begrotingsjaar 2017 circa € 525.000. Het beleid van het Grafisch Lyceum Utrecht is er mede op gericht de kwaliteit en inzetbaarheid van docenten te bevorderen door middel van functiemix. Als gevolg hiervan stromen docenten door naar Lc of Ld functies met de daarbij behorende hogere salarisschaal. De middelen hiervoor komen uit de 'salarismix'. Wanneer de afzonderlijke vergoeding hiervoor zou wegvallen in 2020 legt dat een druk op het resultaat van het Grafisch Lyceum Utrecht.

B3. Rapportage toezichthoudend orgaan

De raad van toezicht heeft als taak toezicht te houden op het beleid van het college van bestuur en de algemene gang van zaken binnen het Grafisch Lyceum Utrecht. De raad van toezicht komt gemiddeld vijf keer per jaar bijeen. Het college van bestuur neemt deel aan de vergaderingen van de raad van toezicht. Tussen de vergaderingen vindt er ook overleg plaats tussen de voorzitter van de raad van toezicht en het college van bestuur. Dit overleg dient mede ter voorbereiding op de reguliere vergaderingen van de raad van toezicht.

Onderwerpen op de agenda in 2016 waren wederom de kwaliteit van het onderwijs, personele ontwikkelingen, de huisvesting en de financiële ontwikkelingen. De begroting 2017 inclusief het meerjarenperspectief is uitvoerig inhoudelijk aan de orde gekomen. Tevens heeft

de raad van toezicht de jaarrekening 2015 goedgekeurd. Beschikbare rapportages op instellingsniveau, zoals de managementletter van de accountant en ook de financiële kwartaalrapportages zijn aan de orde geweest.

Het college van bestuur verstrekt de raad van toezicht de relevante landelijk beschikbare rapportages op het gebied van onderwijskwaliteit, -logistiek en bedrijfsvoering waaronder de Benchmark, de VSV rapportages en de keuzegids en bespreekt in deze de relatieve positie van het Grafisch Lyceum Utrecht ten opzichte van andere MBO instellingen.

De raad van toezicht houdt toezicht op belangrijke beleidskeuzes van het college van bestuur op het gebied van huisvesting. Zoals in het jaarverslag van 2015 is aangekondigd moest er voor 500 studenten herhuisvesting worden gevonden in verband met het afstoten van de locatie aan de Lomanlaan. Op 1 juli 2016 is deze herhuisvesting gerealiseerd door het betrekken van de locatie Koningin Wilhelminalaan. Daarnaast is de raad van toezicht betrokken bij de keuzes ten aanzien van de aanstaande verbouwing aan de locatie Vondellaan. Deze verbouwing zal medio 2017 starten.

In 2016 heeft de raad van toezicht een bezoek gebracht bij een aantal opleidings-teams. Tevens heeft het jaarlijkse gesprek met de OR plaatsgevonden. Op deze manier krijgt de raad een goed beeld van de dagelijkse praktijk binnen het GLU. De raad van toezicht is qua samenstelling gewijzigd. Hiervan is tevens verslag gedaan in het geïntegreerd jaardocument.

COLOFON

Tekst:
Meijer Communicatie, Amersfoort

Eindredactie:
Afdeling communicatie GLU

Grafische vormgeving:
Nico Dielen

Grafisch Lyceum Utrecht:
Vondellaan 178, 3521 GH Utrecht

Postbus: 5066, 3502 JB Utrecht
Telefoon: 030 280 70 77
Fax: 030 280 70 71
e-mail: info@glu.nl
Internet: www.glu.nl
Twitter: [@glu_student](https://twitter.com/glu_student)

VERKLARENDE WOORDENLIJST

BBL	Beroeps begeleidende leerweg (werkend leren)
BOL	Beroeps opleidende leerweg (dagonderwijs met stages)
BPV	Beroepspraktijkvorming (stage)
BBC	Bureau BedrijfsContacten
CAO BVE	Collectieve arbeidsovereenkomst beroepsonderwijs en volwasseneneducatie
COE	Centraal Ontwikkelde Examens
CvB	College van Bestuur
DTP	Desk Top Publishing
GOC	Kenniscentrum beroepsonderwijs bedrijfsleven creatieve industrie
IHKS	Invoering Herziene Kwalificatiestructuur
JOB	Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs
LB, LC	Docentfuncties en salarisschalen volgens CAO BVE
LGF	LeerlingGebonden Financiering
OSC	Open StudieCentrum
OR	Ondernemingsraad
O&A	Afdeling Onderwijsorganisatie en –administratie
O&O	Afdeling Onderwijsontwikkeling en -ondersteuning
P&O	Afdeling personeel en organisatie
PDV	Pedagogisch-didactische vaardigheden
POP	Persoonlijk ontwikkelingsplan
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (leerplicht)
RvT	Raad van Toezicht
SAC	Studentbegeleiding, Advies en Coaching
SBB	Stichting Beroepsonderwijs Bedrijfsleven
SLB	Studieloopbaanbegeleiding
TOA	Digitaal toetsstelsel voor de instellingsexamens
VSV	Voortijdig schoolverlaten

Jaarrekening 2016

Stichting Grafisch Lyceum Utrecht

Brinnummer: 23 KG

Deze Jaarrekening maakt onlosmakelijk deel uit van het Geïntegreerd Jaardocument 2016 dat u op onze website www.glu.nl kunt vinden. In dat document is op pagina 1 t/m 35 niet alleen het volledige Bestuursverslag en de Continuïteitsparagraaf opgenomen maar worden er ook enkele belangrijke Indicatoren vermeld.

De Jaarrekening is op 23 mei 2017 goedgekeurd en vastgesteld door de Raad van Toezicht.

Vondellaan 178, 3521 GH Utrecht

Postbus: 5066, 3502 JB Utrecht

KvK Utrecht: 30156443

Telefoon: 030 280 70 77

Fax: 030 280 70 71

E-mailadres: info@glu.nl

Internet: www.glu.nl

Inhoudsopgave

Jaarrekening

2.	Balans per 31 december 2016	38
3.	Staat van baten en lasten	39
4.	Kasstroomoverzicht over 2016	40
5.	Algemene toelichting en grondslagen	41
6.	Toelichting op de balans per 31 december 2016	46
7.	Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	52
8.	Toelichting op de staat van baten en lasten	53
9.	Overzicht verbonden partijen	61
10.	Notitie Helderheid in de bekostiging	62

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	63
--	----

Bijlagen

1a.	Kerncijfers financiën	68
1b.	Begroting 2017	69
2.	Gebouwen en terreinen	70
3.	Salarislasten	71
4.	Contractonderwijs	72

JAARREKENING

2. BALANS PER 31 DECEMBER 2016 1)

6.1 Activa	31-12-2016	31-12-2015	6.2 Passiva	31-12-2016	31-12-2015
	€	€		€	€
<u>Vaste activa</u>					
6.1.1 <u>Immateriële vaste activa</u>			6.2.1 <u>Eigen vermogen</u>		
licenties en software	119.591	167.813	publiek vermogen	12.345.577	12.164.064
			privaat vermogen	48.296	43.260
6.1.2 <u>Materiële vaste activa</u>				12.393.873	12.207.324
gebouwen en terreinen	6.603.029	7.079.075			
automatiserings- en AV- apparatuur	953.186	1.056.370	6.2.2 <u>Voorzieningen</u>		
machines en overige apparatuur	241.836	227.399	personeel	366.872	436.009
meubilair en inrichting	598.950	488.863	groot onderhoud	610.049	260.049
overige bedrijfsmiddelen	9.312	14.000		976.922	696.058
inventaris en app. (totaal)	1.803.284	1.786.632			
Totaal materiële vaste activa	8.406.313	8.865.706	6.2.3 <u>Langlopende schulden</u>		
6.1.3 <u>Financiële vaste activa</u>			langlopend deel		
ministerie OC&W	1	1	geborgde lening	1.645.457	1.807.305
Totaal vaste activa	8.525.905	9.033.520			
<u>Vlottende activa</u>			6.2.4 <u>Kortlopende schulden</u>		
6.1.4 <u>Voorraden</u>	47.008	49.160	salarissen, sociale		
6.1.5 <u>Vorderingen</u>			lasten en belastingen	1.309.919	1.164.803
debiteuren	14.528	24.751	crediteuren	355.861	497.020
overige vorderingen	75.588	26.395	overige schulden en		
overlopende activa	452.401	625.311	overlopende passiva	403.885	352.537
	542.517	676.457		2.069.666	2.014.360
6.1.6 <u>Liquide middelen</u>	7.970.487	6.965.911			
Totaal vlottende activa	8.560.012	7.691.527	Totaal passiva	17.085.917	16.725.047
Totaal activa	17.085.917	16.725.047			

1) Na resultaatbestemming.

3. Staat van baten en lasten

	2016				2015	
	realisatie		begroting		realisatie	
	€	%	€	%	€	%
7.3 Baten						
7.3.1 Rijksbijdragen OCW	19.260.153	97,6%	18.513.000	97,6%	17.836.187	96,7%
7.3.2 Overige overheidsbijdragen	106.128	0,5%	75.000	0,4%	119.663	0,6%
7.3.3 Cursus- en Examengelden	-461	0,0%	3.000	0,0%	2.097	0,0%
7.3.4 Werk voor derden	49.122	0,3%	49.000	0,3%	113.400	0,6%
7.3.5 Overige baten	325.414	1,6%	321.000	1,7%	379.854	2,1%
Totaal baten	19.740.356	100,0%	18.961.000	100,0%	18.451.201	100,0%
<i>de baten zijn t.o.v. het vorig verslagjaar met 7,0% toegenomen</i>	107,0%		102,8%		100%	
7.4 Lasten						
7.4.1 Personele lasten	14.296.363	73,3%	13.833.000	74,6%	12.745.785	74,0%
7.4.2 Afschrijvingen	1.249.677	6,4%	1.266.000	6,8%	1.094.521	6,4%
7.4.3 Huisvestingslasten	1.868.658	9,6%	1.484.000	8,0%	1.515.598	8,8%
7.4.4 Overige materiële lasten	2.082.753	10,8%	1.963.000	10,6%	1.867.265	10,8%
Totaal lasten	19.497.451	100,0%	18.546.000	100,0%	17.223.169	100,0%
<i>de lasten zijn t.o.v. het vorig verslagjaar met 13,2% gestegen</i>	113,2%		107,7%		100%	
Saldo baten en lasten	242.905		415.000		1.228.032	
7.5 Financiële lasten en baten						
rentelasten geborgde leningen	71.737		80.000		69.314	
overige rentelasten	0		0		0	
rentebaten over liquide middelen	15.381		50.000		45.255	
Saldo financiële lasten en baten	-56.356		-30.000		-24.059	
Exploitatieresultaat						
Resultaat gewone bedrijfsvoering:						
tevens totaal exploitatieresultaat	186.550		385.000		1.203.973	

4. Kasstroomoverzicht over 2016

toelichting	2016		2015	
	€	€	€	€
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>				
Saldo baten en lasten		242.905		1.228.032
Aanpassingen voor:				
7.4.2 -afschrijvingen		1.249.677		1.094.521
6.2.2 -mutaties voorzieningen		280.863		135.292
		1.530.540		1.229.813
Veranderingen in vlottende middelen:				
6.1.4 - voorraden		2.152		1.797
6.1.5 - vorderingen		133.939		-48.065
6.2.4 - schulden		55.306		-446.927
		191.397		-493.195
Kasstroom uit bedrijfsoperaties:				
7.5 - ontvangen interest		15.381		45.255
7.5 - betaalde interest		-71.737		-69.314
		-56.356		-24.059
subtotaal operationeel	1.908.486		1.940.590	
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>				
6.1.1 investeringen immateriële vaste activa		33.167		156.191
6.1.2 investeringen materiële vaste activa		708.895		3.474.775
subtotaal investeringen	-742.062		-3.630.967	
<u>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>				
6.2.3 Aflossing langlopende schulden		-161.848		-161.848
subtotaal financiering	-161.848		-161.848	
Mutatie liquide middelen	1.004.576		-1.852.225	
6.1.6 Beginstand liquide middelen		6.965.911		8.818.135
Mutatie liquide middelen		1.004.576		-1.852.225
6.1.6 Eindstand liquide middelen	7.970.487		6.965.911	

5 Algemene toelichting en grondslagen

5.1 Vestigingsadres

De Stichting Grafisch Lyceum Utrecht (G.L.U.) is statutair gevestigd in de gemeente Utrecht aan de Vondellaan 178 te Utrecht. De Stichting is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 30156443.

5.2 Activiteiten

De activiteiten van de stichting bestaan voornamelijk uit dienstverlening op het gebied van middelbaar beroepsonderwijs. Daarnaast biedt het G.L.U. cursussen aan voor volwassenen." (of contractonderwijs/volwassenenonderwijs).

5.3 Begripsbepalingen

Werkkapitaal

Het werkkapitaal wordt berekend door de kortlopende vorderingen en de liquide middelen te verminderen met de kortlopende schulden. De omvang van het werkkapitaal vormt een indicatie voor de liquiditeit.

Solvabiliteit

Dit is de mate waarin het G.L.U. in staat is haar schulden aan de vreemd vermogensverschaffers te voldoen. Dit wordt berekend door het totaal van het eigen vermogen te delen door het balanstotaal (x 100%).

Liquiditeit

Dit is de mate waarin het G.L.U. in staat is op korte termijn aan haar schulden te voldoen. Er worden twee liquiditeitsratio's gehanteerd. Het current ratio wordt bepaald door het totaal van de vlottende activa en de liquide middelen te delen door het totaal aan kortlopende schulden. Bij de bepaling van de quick ratio worden de voorraden buiten beschouwing gelaten.

Rentabiliteit eigen vermogen

Hieronder wordt verstaan het resultaat op ingezet eigen vermogen. De rentabiliteit wordt bepaald door het totale exploitatieresultaat te delen door het totale eigen vermogen (x 100%).

5.4 Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Op basis van de Ministeriële Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs is het voorgeschreven om Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ), met in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen, als grondslag te hanteren. Dit jaarverslag voorziet daar in.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

5.5 Toelichting kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. Er is geen sprake van financiële leasing.

5.6 Ter vergelijking opgenomen cijfers

De jaarrekening vergelijkt de realisatie 2016 met de realisatie 2015 en de begroting 2016. De begrotingscijfers zijn ontleend aan de meerjarenbegroting, zoals voorafgaand aan 2016 vastgesteld door het bestuur. In de exploitatierekening heeft in 2016 een presentatiewijziging plaatsgevonden. Subsidies verkregen van OCW zijn met ingang van dit jaar verantwoord als Rijksbijdragen OCW in tegenstelling tot de verantwoording als 'Overige overheidsbijdragen' in voorgaande jaren. De begrotingscijfers 2016 en de vergelijkende cijfers 2015 zijn hierop aangepast.

5.7 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Immateriële vaste activa

Dit betreft licenties en software die een looptijd hebben van langer dan 1 jaar. De aanschaf wordt geactiveerd en over een termijn van 2 of 3 jaar afgeschreven. Deze afschrijving wordt verantwoord bij de post afschrijvingen van de exploitatierekening.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op aanschaffingswaarde, verminderd met de toegepaste lineaire afschrijvingen op basis van de verwachte economische levensduur. De activagrens voor apparatuur en inventaris bedraagt € 450 per artikel. Aanschaf van duurzaam meubilair wordt in principe altijd gewaardeerd, hier is dus eigenlijk geen activagrens van toepassing.

Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan het gebouw is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening is bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt. Uitsluitend noodzakelijk, terugkerend onderhoud voor de instandhouding van het pand wordt bekostigd vanuit de voorziening. Incidentele verbouwingen, aanpassingen of uitbreidingen van het pand worden geactiveerd op basis van bovenstaande grondslagen.

Verbouwingen

Deze worden alleen geactiveerd bij verbouwingen ten bedrage van minimaal € 45.000 per verbouwing.

Afschrijvingstermijnen gebouw

Delen van het pand die na oplevering in eigendom zijn verkregen, worden afgeschreven alsof zij op het moment van oplevering eigendom van de Stichting zijn geweest. De termijn is 30 jaar.

Overige Afschrijvingstermijnen

Verbouwingen vanaf € 45.000 worden over een periode van 10 tot 20 jaar afgeschreven, afhankelijk van de ingeschatte gebruiksduur. De afschrijvingstermijnen voor machines bedraagt 10 jaar, voor meubilair is dat 12 jaar. De investering van met name installaties t.b.v. de klimaatbeheersing zal in een periode van 20 jaar afgeschreven worden. Computers en audiovisuele apparatuur worden afgeschreven over een periode van 4 jaar.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, waarbij rekening wordt gehouden met eventuele incourantheid.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, waarbij rekening wordt gehouden met eventuele oninbaarheid.

Overige vlottende activa

Overlopende projecten worden gewaardeerd op de daaraan per balansdatum bestede kosten op basis van uitgaafprijs verminderd met hiervoor ontvangen subsidies derden c.q. ter beschikking gestelde bedragen welke ten laste van de exploitatie zijn gebracht.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Algemene reserve normatief

Dit betreft het vrij besteedbare vermogen dat zowel juridisch als economisch eigendom is van het G.L.U. en niet gevormd is/wordt uit de derde geldstroom. De reserve valt onder de categorie publiek vermogen.

Algemene reserve contractonderwijs

Dit betreft het vermogen dat is verkregen uit de activiteiten van de derde geldstroom en valt per 1-1-2009 onder de categorie privaat vermogen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd tegen concrete of specifieke risico's en verplichtingen die op de balansdatum bestaan en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden opgenomen tegen hetzij de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen, hetzij tegen de contante waarde van die uitgaven.

De volledige afwikkeling van de voorziening personeel zal na 3 jaar plaatsvinden.

Voor wat betreft de jubileumvoorziening geldt dat deze wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en het personeelsverloop.

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening groot onderhoud gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt. Tot en met 2014 werd deze voorziening volledig gevormd bij de Vereniging van Eigenaren 'Het Gebouw'. Deze vereniging is primair verantwoordelijk voor het onderhoud van het gebouw van het G.L.U. en de middelbare school X11, deel uitmakend van de Stichting NUOVO. In 2015 is door het bestuur van genoemde vereniging, met instemming van beide leden, besloten om de voorziening voor groot onderhoud uitsluitend aan te houden voor het onderhoud van de gemeenschappelijke ruimtes. Het onderhoud van het 'eigen' gedeelte van het gebouw is om deze reden met ingang van 2015 middels een voorziening verantwoord bij het G.L.U. zelf.

Hedge accounting

Het G.L.U. past hedge-accounting toe voor de verantwoording van een rente SWAP op de langlopende lening. Op het moment van aangaan van een hedgerelatie, wordt dit door de stichting gedocumenteerd. De stichting stelt door middel van een test periodiek de effectiviteit van de hedgerelatie vast. Dit gebeurt door het vergelijken van de kritische kenmerken van het hedge-instrument met die van de afgedekte positie, of door het vergelijken van de verandering in reële waarde van het hedge-instrument en de afgedekte positie. Het hedge-instrument is tegen kostprijshedge opgenomen.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Overlopende projecten

Hieronder zijn opgenomen de nog niet bestede bedragen van specifiek aan het G.L.U. toegewezen rijksmiddelen voor een bepaald doel.

5.8 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben (het zogenaamde toerekeningbeginsel).

Voorts worden baten en lasten toegerekend aan de soort exploitatie waarop ze betrekking hebben, te weten normatieve en geoormerkte exploitatie, alsmede de exploitatie ter zake van eigen taken.

Het resultaat uit gewone bedrijfsvoering wordt gevormd door het verschil tussen de baten en de lasten. Daarbij wordt het resultaat uit reguliere activiteiten als normatief beschouwd, terwijl het resultaat op het contractonderwijs als eigen taken wordt gedefinieerd.

Rijksbijdrage

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

De instelling heeft een pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door de instelling. Er is sprake van een toegezegde bijdragenregeling. Het ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. Het ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkingsgraad lager is dan 105% vindt er geen indexatie plaats.

De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Huur

Voor de locatie op de Koningin Wilhelminalaan is een meerjarig huurcontract afgesloten. Een groot deel van de voor- en nadelen die aan eigendom verbonden zijn, komen hier derhalve niet voor.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

5.9 Risicoparaagraaf

Valutarisico

Het G.L.U. is uitsluitend werkzaam in Nederland en heeft dus geen significant valutarisico.

Prijsrisico en marktaandeel

Het G.L.U. loopt risico's ten aanzien van de rijksbijdrage voor deelnemersaantallen. De baten van het G.L.U. zijn in grote mate afhankelijk van de rijksbijdrage per deelnemer of diploma. Wijzigingen in wet- en regelgeving kunnen tevens van invloed zijn op de aanvullende rijksbijdragen die het G.L.U. ontvangt.

Rente- en kasstroomrisico

Het G.L.U. loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder de liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden. Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken loopt de instelling risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt de instelling risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

Met betrekking tot langlopende, vastrentende schulden heeft de instelling een renteswap gecontracteerd, zodat zij variabele rente ontvangt en vaste rente betaalt.

Kredietrisico

Het G.L.U. heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

Het G.L.U. heeft geen significante concentraties van liquiditeitsrisico. Het G.L.U. heeft haar beleid omtrent liquiditeitsmanagement verwerkt in een treasurystatuut. Dat statuut is op 3 april 2017 zowel ondertekend door de voorzitter van de Raad van Toezicht als door de voorzitter van het College van Bestuur.

6. TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

Vaste activa

1.1 Immateriële vaste activa

aanschafwaarde per 1 januari 2016	270.816
cumulatieve afschrijvingen t/m 2015	103.004
totaal boekwaarde per 1 januari 2016	167.813
investeringen boekjaar	33.167
desinvesteringen boekjaar	25.180
totaal aanschafwaarde per 31 december 2016	278.803
afschrijvingen boekjaar	81.389
cumulatieve afschrijvingen van de desinvesteringen	25.180
cumulatieve afschrijvingen t/m 2015	103.004
totaal boekwaarde per 31 december 2016	119.591

€	Totaal
	270.816
	103.004
	167.813
	33.167
	25.180
	278.803
	81.389
	25.180
	103.004
	119.591

1.2.a Materiële vaste activa

(onroerende zaken)

aanschafwaarde per 1 januari 2016	12.583.091
cumulatieve afschrijvingen t/m 2015	5.504.017
totaal boekwaarde per 1 januari 2016	7.079.075
investeringen boekjaar	111.328
totaal aanschafwaarde per 31 december 2016	12.694.419
afschrijvingen boekjaar	587.373
cumulatieve afschrijvingen t/m 2015	5.504.017
totaal boekwaarde per 31 december 2016	6.603.029

Totaal	Gebouw 3,33%	Terrein 0%	Geactiveerde gebouw- aanpassingen (5-10%)
€	€	€	€
12.583.091	9.187.322	934.787	2.460.982
5.504.017	4.522.024	0	981.993
7.079.075	4.665.298	934.787	1.478.989
111.328	0	0	111.328
12.694.419	9.187.322	934.787	2.572.310
587.373	403.816	0	183.557
5.504.017	4.522.024	0	981.993
6.603.029	4.261.482	934.787	1.406.759

Een nadere specificatie van de gebouwen en terreinen is opgenomen in bijlage 2 op pagina 70.

1.2.b Materiële vaste activa

(roerende zaken)

afschrijvingspercentage

aanschafwaarde per 1 januari 2016	5.037.693
cumulatieve afschrijvingen t/m 2015	3.251.061
totaal boekwaarde per 1 januari 2016	1.786.632
investeringen boekjaar	597.567
desinvesteringen boekjaar	379.175
totaal aanschafwaarde per 31 december 2016	5.256.085
afschrijvingen boekjaar	580.914
cumulatieve afschrijvingen van de desinvesteringen	379.175
cumulatieve afschrijvingen t/m 2015	3.251.061
totaal boekwaarde per 31 december 2016	1.803.284

Totaal	autom. en AV- apparatuur 25%	machines & overige apparatuur 10%	meubilair & inrichting 8,3%	overige bedrijfs- middelen 20%
€	€	€	€	€
5.037.693	2.904.957	874.222	1.235.074	23.440
3.251.061	1.848.587	646.824	746.211	9.439
1.786.632	1.056.370	227.399	488.863	14.000
597.567	365.398	48.989	183.181	0
379.175	377.525	1.650	0	0
5.256.085	2.892.830	921.561	1.418.254	23.440
580.914	468.581	34.551	73.094	4.688
379.175	377.525	1.650	0	0
3.251.061	1.848.587	646.824	746.211	9.439
1.803.284	953.186	241.836	598.950	9.312

1.2 Totaal materiële vaste activa van het Grafisch Lyceum Utrecht

Totaal boekwaarde:

31 december 2016
€ 8.406.313

31 december 2015
€ 8.865.706

Op balansdatum zijn er geen indicaties van bijzondere waardeverminderingen van de verantwoorde vaste activa.

1.3 <u>Financiële vaste activa</u>	31 december	31 december
	2016	2015
	€	€
loonheffing en premie ABP juli 1991	1	1

Dit betreft een vordering uit hoofde van loonheffing en premie ABP per 1 juli 1991 op OC&W en wordt door het ministerie erkend maar slechts uitgekeerd indien de instelling wordt opgeheven. Er vindt geen vergoeding van rente plaats. De vordering is op € 1,- gewaardeerd; de oorspronkelijke vordering bedraagt € 73.564,-.

Vlottende activa		31 december	31 december
		2016	2015
		€	€
1.4 <u>Voorraden</u>			
Dit betreft de magazijnvoorraad voor de uitgifte van leermiddelen en kantoorartikelen		47.008	49.160
1.5 <u>Vorderingen</u>			
1.5.1 <u>Debiteuren</u>			
Debiteuren contractactiviteiten		5.650	7.312
Stg. OVO te Utrecht: X11, Media & Vormgeving		1.951	11.225
Overige vorderingen		6.927	6.214
		14.528	24.751
1.5.2 <u>Overige vorderingen</u>			
waarborgsom Mitros		39.259	0
vorderingen op personeel		26.409	17.424
depotbedragen		9.921	8.971
		75.588	26.395
1.5.3 <u>Overlopende activa</u>			
vooruitbetaald inzake lease, licenties en onderhoudscontracten		140.024	196.143
vooruitbetaald inzake investeringen		84.907	0
vooruitbetaalde huur		45.678	47.026
rekening courant VvE <i>Het Gebouw</i>		40.822	178.946
wervingscampagne open dagen		37.843	42.452
vooruitbetaalde deskundigheidsbevordering		28.895	26.360
vooruitbetaald inzake groot onderhoud		12.527	0
nog te ontvangen rente		4.711	18.212
aanbetaling excursie(s)		660	79.308
rekening courant Stg. OVO te Utrecht inz. X11		0	4.413
overige posten kleiner dan € 5.000		56.335	32.451
		452.401	625.311

Alle bovenvermelde vorderingen hebben een looptijd van korter dan een jaar.

1.6 <u>Liquide middelen</u>	31 december	31 december
	2016	2015
	€	€
<i>Dit betreft :</i>		
Rabobank, bedrijfsbonusrekening 3462.197.967	5.000.000	5.403.151
Rabobank, bedrijfstelerekening 14.70.60.835	2.856.698	1.495.000
Rabobank, rekening 39.42.32.070	110.946	67.151
kas	2.842	609
	7.970.487	6.965.911

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting behoudens een bankgarantie, zie ook de toelichting op pagina 49.

2.1 <u>Eigen vermogen</u>	stand per 1 januari	resultaat verslagjaar	overige mutaties	stand per 31 december
	€	€	€	€
Publiek vermogen				
algemene reserve	12.012.840	181.513	151.224	12.345.577
bestemmingsreserve	151.224	0	(151.224)	0
	12.164.064	181.513	0	12.345.577
Privaat vermogen				
bestemmingsreserve				
contractonderwijs	43.260	5.036	0	48.296
Totaal eigen vermogen	12.207.324	186.550	0	12.393.873

Bestemming van het exploitatiesaldo

Het College van Bestuur van het Grafisch Lyceum Utrecht stelt voor om het resultaat ad € 186.550 te verwerken in het eigen vermogen. Dit betekent dat het normatieve resultaat ad € 181.513 toegevoegd zal worden aan het publieke vermogen terwijl het resultaat uit het contractonderwijs ad € 5.037 toegevoegd wordt aan het private vermogen.

In de vergadering van 23 mei 2017 heeft de RvT ingestemd met bovenstaand voorstel. De bestemming van het resultaat valt onder de bevoegdheid van de Raad van Toezicht, conform artikel 7 van de statuten.

2.2 <u>Voorzieningen</u>	stand 31-12-2015	do-/mutaties 2016	onttrekkingen 2016	stand 31-12-2016
	€	€	€	€
1) jubileum	118.500	23.887	2.387	140.000
2) wachtgeld	197.709	65.000	133.737	128.972
3) langdurige ziekte	0	90.000	0	90.000
4) vaa	9.800	80	1.980	7.900
5) mobiliteit	110.000	-215	109.785	0
voorziening personeel	436.009	154.865	247.889	366.872
6) voorziening groot onderhoud	260.049	350.000	0	610.049
Totaal voorzieningen	696.058	504.865	247.889	976.922

- Deze voorziening is in het jaar 2013 gevormd ter dekking van de toekomstige uitkeringen in het kader van het zogenaamde ambtsjubileum. In het jaar 2017 zal ongeveer €13.000 worden onttrokken, in de jaren 2018 tot en met 2020 is dat ongeveer €19.000, het restant van ongeveer €108.000 zal vanaf het jaar 2021 worden gebruikt ter dekking van de uit te keren gratificaties.
- Deze voorziening is in het jaar 2013 gevormd ter dekking van de verplichtingen in het kader van wachtgelduitkeringen. Voor het jaar 2017 zal de verplichting uitkomen op een bedrag van circa €90.000, het restant betreft de verplichting tot 1 februari 2019.
- Deze voorziening is gevormd om de toekomstige loonkosten te financieren van twee langdurige zieke werknemers waarvan de verwachting is dat zij niet meer terugkeren in het arbeidsproces. De verwachting is dat een werknemer ultimo 2017 afgekeurd wordt terwijl bij de andere werknemer dit uiterlijk in augustus 2018 het geval zal zijn.
- Deze voorziening is gevormd ter dekking van de gespaarde verlofuren van de -inmiddels vervallen- VAA-regeling en valt onder de categorie langlopend.
- De voorziening is getroffen om te komen tot het vertrek van een medewerker hetgeen in het verslagjaar is gerealiseerd.
- Deze voorziening is in het jaar 2015 gevormd ter dekking van de toekomstige uitgaven voor groot onderhoud conform het daartoe vastgestelde meerjaren onderhoudsplan.

2.3 Langlopende schulden

Langlopend deel geborgde lening

	rente-voet %	stand 31-12-2015 €	aflossingen 1/1 - 31/12 €	stand 31-12-2016 €
Rabobank Utrecht:				
leningnummer:				
3942. 922. 371	4,31%	1.048.987	86.218	962.769
3942. 922. 363	2,50%	920.166	75.630	844.536
totaal		1.969.153	161.848	1.807.305
af: verantwoord onder schulden op korte termijn		161.848	0	161.848
langlopend deel geborgde lening		1.807.305	161.848	1.645.457

De oorspronkelijke geborgde leningen betreffen een tweetal geldleningen die op 23 februari 1998 zijn aangegaan voor een periode van 30 jaar. Het betreft een bedrag van €2.268.901 (f 5.000.000) en €2.586.547 (f 5.700.000).

Per 1 april 2008 bedraagt de nominale schuld van de twee leningen € 3.209.990. Voor dit bedrag is een zogenaamde Rente Swap afgesloten met het doel het renterisico zoveel mogelijk te beperken. Deze Rente Swap loopt af op 3 april 2018. Per 1 juni 2015 is de lening eindigend op 363 omgezet naar een rentevaste lening tegen 2,5% rente voor de komende 5 jaar.

In het verslagjaar bedraagt de totale effectieve rente voor de langlopende lening inclusief Rentewap 3,80% (v.j. 3,38%). De marktw waarde van de Rente Swap per 31 december van het verslagjaar wordt weergegeven bij hoofdstuk 7: "Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen".

Van het bovenvermelde deel van de langlopende lening heeft € 647.393 betrekking op een looptijd van langer dan een jaar. De rest, een bedrag van € 998.064 heeft een looptijd van langer dan vijf jaar.

De jaarlijkse aflossingen bedragen € 161.848. Per 1 april 2028 is de lening volledig afgelost.

Volgens de door de Rabobank afgegeven Standaard bankverklaring zijn de volgende zekerheden van toepassing:

- Verpanding van inventaris, voorraden en vorderingen op derden
- Verpanding spaargelden, BedrijfsBonusRekening met nummer NL54 RABO 3462 1979 67 is verpand tot een hoogte van € 42.200 voor de afgegeven bankgarantie NL39 RABO 0352 4293 56.
- Verklaring positieve en negatieve hypotheekverklaring.

2.4 Kortlopende schulden

2.4.1 Salarissen, sociale lasten en belastingen

loonbelasting
reservering vakantietoelage
pensioenen en overige premies
reservering vakantiedagen OBP
reservering bindingstoelage OP
salarissen december voorgaand boekjaar

31 december 2016 €	31 december 2015 €
634.599	565.986
415.148	383.198
136.504	133.138
92.000	61.200
16.529	15.633
15.139	5.648
1.309.919	1.164.803

2.4 Schulden op korte termijn *(vervolg)*

2.4.2 Crediteuren

Randstad BV
Mitros (huur Koningin Wilhelminalaan)
Cormet Schoolcatering BV
Larus (automatisering Icaris)
Ricoh Nederland BV (kosten copiers)
Maar! Bouwmanagement
UWV (inzake WW en Wachtgeld)
Michel van Ast (trainer/adviseur ICT & Onderwijs)
NUOVO (Inzake Het Gebouw)
Excalibur Tours (excursiekosten)
Building Services (voorheen Imtech)
Securelink Nederland BV
overige posten kleiner dan € 12.000 (vj €13.500)

31 december	31 december
2016	2015
€	€
43.804	3.394
41.420	0
27.692	16.870
24.200	6.534
18.480	25.678
18.014	29.306
13.770	17.040
12.931	0
0	84.343
0	39.732
0	33.184
0	22.361
155.550	218.577
355.861	497.020

2.4.3 Overlopende schulden en overlopende passiva

kortlopend deel geborgde lening
nog te betalen kosten accountant
rentelasten Rabobank
rekening courant VijfD (voorheen Creative Spirit)
afrekening servicekosten Lomanlaan
Siteworkers (Internetconcepten)
rekening courant Stg. OVO te Utrecht inz. X11

Schulden bij derden:

Prestatiesubsidie VSV (2010)

Terug te betalen subsidies OCW: 1)

vooruitontvangen huurkorting Kon. Wilhelminaln.

cursusgelden contractonderwijs

subsidies Leonardo

studentbijdragen leermiddelen

subsidie Europees Platform

Vooruitontvangen:

lerarenbeurs 1)

voorziening leermiddelen minimagezinnen 1)

prestatiebox

OCW overloop:

Overige posten kleiner dan € 5.000

31 december	31 december
2016	2015
€	€
161.848	161.848
32.230	22.567
9.441	10.374
8.752	9.060
8.000	0
6.806	0
3.486	0
230.563	203.849
8.500	8.500
8.500	8.500
81.757	0
9.900	39.672
5.528	5.951
0	22.749
0	5.000
97.185	73.372
19.838	20.136
25.272	0
0	20.000
45.110	40.136
22.526	26.679
403.885	352.537

Alle verantwoorde schulden op korte termijn hebben een looptijd van korter dan een jaar.

1) Een specificatie van de bedragen is opgenomen in Model G, zie de volgende pagina.

Model G 2016

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule					De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing	Datum	Bedrag van de toewijzing €	Ontvangen t/m verslagjaar €	nog niet geheel uitgevoerd
Lerarenbeurs	Beschikking 776682-1	20-09-2016	42.253	42.253		
Lerarenbeurs	Beschikking 779725-1	22-11-2016	8.244-	8.244-		
Voorziening leermiddelen minimezinnen 2016	Beschikking 786379-1	20-12-2016	25.872	25.872		
Totaal				34.008	34.008	

aankruisen wat van toepassing is

	X
	nvt
	X

	nvt
--	-----

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule					Verrekenen	
Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing	Datum	Bedrag van de toewijzing €	Ontvangen t/m verslagjaar €	ultimo verslagjaar €
Schoolmaatschappelijk Werk 2016	Beschikking 733709-1	20-01-2016	13.689	13.689		0
Prestatiesubsidie VSV	BEK-2010 / 50202 M	21-07-2010	8.500	8.500		8.500
Totaal				22.189	22.189	8.500

Zie balans 2.4.

Doorlopende subsidies tot in een volgend verslagjaar									Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing	Datum	Bedrag van de toewijzing	Saldo 01-01-13	Ontvangen t/m verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totale kosten	€
nvt									
Totaal				0	0	0	0	0	0

7. Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

- a** Op 1 april 2008 heeft het Grafisch Lyceum Utrecht in het kader van de langlopende leningen een Rente Swap afgesloten voor de leningnummers eindigend op 363 en 371 om het renterisico zoveel mogelijk te beperken door het toepassen van hedge-accounting. Per 1 juni 2015 is de lening eindigend op 363 omgezet in een rentevaste lening en valt daarom niet meer onder de voorwaarden van de Rente Swap. De marktwaarde van de Rente Swap is op 31 december van het verslagjaar negatief t.w. € -52.663 (v.j. € -90.265). De Rente Swap is voor 100% effectief en loopt tot 03-04-2018.
- b** Ultimo verslagjaar is er sprake van een drietal overeenkomsten gesloten met Ricoh Nederland B.V. aangaande de huur van printers en copiers. De overeenkomsten lopen in het jaar 2017 en 2018 af. De huur inclusief BTW voor het volgende verslagjaar bedraagt €55.232.
- c** Per 1 juli 2016 huurt het Grafisch Lyceum Utrecht een deel van het Mitros pand op de Koninging Wilhelminalaan 7-9 te Utrecht. Het gehuurde oppervlak bestaat uit vier verdiepingen en is 2.593 m² groot. De overeenkomst loopt tot 1 augustus 2026. De huur, inclusief servicekosten, bedraagt € 41.420 per maand.
- d** Ultimo 2015 zijn er twee leasecontracten afgesloten voor een auto t.b.v het College van Bestuur. Eén contract kent een looptijd van 60 maanden, de ander kent een looptijd van 48 maanden. De jaarlijkse verplichting bedraagt € 31.865.
- e** Medio 2013 is een bankgarantie van € 42.200 afgegeven t.b.v. huurpenningen voor de Lomanlaan. Het huurcontract is per 1 augustus van het verslagjaar ontbonden. De bankgarantie zal in de loop van het volgend verslagjaar worden ingetrokken.

8. TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3 Baten

<u>Rijksbijdragen OCW</u>	realisatie 2016	begroting 2016	realisatie 2015
3.1.1 Normatieve rijksbijdrage MBO	€	€	€
normatieve rijksbijdrage exploitatie	15.321.770	15.180.000	14.860.880
normatieve rijksbijdrage exploitatie-huisvesting	1.644.903	1.613.000	1.574.367
normatieve rijksbijdrage gehandicaptenbeleid	285.615	288.000	265.710
subtotaal normatieve rijksbijdrage exploitatiekosten	17.252.288	17.081.000	16.700.957
inhouding overgangsbekostiging	615.036	615.000	820.048
subtotaal normatieve rijksbijdrage exploitatiekosten	16.637.252	16.466.000	15.880.909
3.1.2 Overige overheidsbedragen OCW			
<u>Niet geoormerkte rijksbijdragen OCW</u>			
inzake kwaliteitsafspraken			
vast deel Investeringsbudget	594.013	600.000	591.192
vast aandeel Excellentie	125.159	100.000	118.416
variabel deel Studiewaarde	609.720	250.000	0
kwaliteitsafspraken: VSV	175.000		175.000
subtotaal inzake kwaliteitsafspraken	1.503.892	950.000	884.608
regeling versterking salarismix	526.038	525.000	523.958
wachtgeldvergoeding	524.375	513.000	481.825
prestatiebox	20.000	20.000	20.000
school ex	0	0	5.494
subtotaal niet geoormerkte rijksbijdragen OCW	2.574.305	2.008.000	1.915.885
<u>Geoormerkte rijksbijdragen OCW</u>			
lerarenbeurs	34.307	25.000	25.370
schoolmaatschappelijk werk	13.689	14.000	14.024
voorziening leermiddelen minimagezinnen	600	0	0
subtotaal geoormerkte rijksbijdragen	48.596	39.000	39.393
subtotaal overige overheidsbijdragen OCW	2.622.901	2.047.000	1.955.278
Totaal rijksbijdragen OCW	19.260.153	18.513.000	17.836.187

De normatieve rijksbijdrage van 2016 is door het Ministerie van OC&W vastgesteld op grond van de brief d.d. 22 november 2016, kenmerk 2016/2/354158. Het totale bedrag is € 17.252.288.

De inhouding van de overgangsbekostiging in het kader van de Modernisering MBO 2015 is in de beschikking van 20 maart 2015 vastgesteld. In het jaar 2018 vindt de laatste inhouding plaats van € 205.012.

3.2 Overige bijdragen (geen OCW)	realisatie 2016	begroting 2016	realisatie 2015
	€	€	€
Gemeentelijke subsidie VSV / MBO+ gelden	91.448	75.000	101.503
Subsidie Leonardo (internationale stages)	14.680	0	18.160
Totaal overige bijdragen (geen OCW)	106.128	75.000	119.663

3.3 Cursus- en Examengelden

	realisatie 2016	begroting 2016	realisatie 2015
	€	€	€
Normatieve inhouding OCW m.b.t. cursusgelden	-7.010		-4.538
Opbrengsten cursusgelden BBL	5.124		5.285
Opbrengsten examengelden van extraneï	1.425		1.350
	-461	3.000	2.097

3.4 Werk voor derden

	realisatie 2016	begroting 2016	realisatie 2015
	€	€	€
inkomsten uit contractonderwijs	49.122	49.000	113.400

De specificatie van het contractonderwijs is opgenomen in bijlage 4 op pagina 72.

3.5 Overige baten

	realisatie 2016	begroting 2016	realisatie 2015
	€	€	€
<u>Studenten</u>			
eigen bijdrage diverse activiteiten	73.340	72.000	105.636
verkoop van leermiddelen (w.o.readers)	21.474	20.000	41.225
overige opbrengsten	3.200	5.000	2.774
	98.014	97.000	149.635
<u>Diverse baten</u>			
doorbelasting aan X11 (Stichting OVO)	154.200	154.000	148.300
doorbelasting aan VvE Het Gebouw	33.100	32.000	32.500
overig werk voor derden	12.152	0	2.350
subtot. doorbelastingen (zowel personeel als materieel)	199.452	186.000	183.150
opbrengsten uit externe leeropdrachten	13.398	12.000	15.861
overige opbrengsten	13.194	16.000	19.203
opbrengst verkoop inventaris	1.356	10.000	12.005
subtotaal overige diverse baten	27.948	38.000	47.069
Totaal diverse baten	227.400	224.000	230.219
Totaal overige baten	325.414	321.000	379.854

4 Lasten

4.1 Personele lasten

	OP	OBP	realisatie 2016	begroting 2016	realisatie 2015
<u>Loonkosten eigen personeel</u>	€	€	€	€	€
loonkosten eigen personeel (OP)	8.980.007	0	8.980.007	8.948.000	8.100.306
loonkosten eigen personeel (OBP)	0	3.193.863	3.193.863	3.226.000	2.936.319
netto loonkosten ziektevervang	42.566	353	42.918	80.000	34.575
1)	9.022.572	3.194.215	12.216.787	12.254.000	11.071.200
<u>Kosten personeel niet in loondienst</u>					
extern personeel (ingehuurd) OP	569.630	0	569.630	387.000	411.488
extern personeel (ingehuurd) OBP	0	532.059	532.059	360.000	430.812
extern personeel voor ziektevervang	148.047	72.762	220.809	250.000	247.349
	717.678	604.821	1.322.499	997.000	1.089.649
<u>Overige personele lasten</u>					
deskundigheidsbevordering, studiedagen en cursussen BHV			347.594	340.000	257.886
koffie-, thee- en maaltijdvoorziening personeel			72.289	40.000	36.675
bedrijfsgezondheidsdienst & arbo			66.579	50.000	47.772
personeelswerving			19.986	20.000	12.563
verzekeringskosten personeel			5.881	6.000	5.615
overige personele lasten			-6.986	10.000	2.573
			505.342	466.000	363.083
<u>Kosten overig personeelsbeleid en dotaties aan voorzieningen</u>					
dotatie aan de voorziening langdurige ziekte			90.000	0	0
kosten eigen wachtgelders en OC&W-algemeen			65.000	10.000	0
kosten innovatie (onderwijsontwikkeling) en onderwijsprojecten			64.491	100.000	93.491
reservering vakantiedagen OBP			30.800	5.000	15.931
dotatie aan de jubileumvoorziening			23.887	1.000	11.789
kosten t.b.v. mobiliteit			2.338	10.000	134.742
mutatie inzake de (oude) VAA-regeling			80	0	-6.793
			276.597	126.000	249.160
subtotaal personele lasten			14.321.225	13.843.000	12.773.091
af: ontvangen ZW-uitkeringen			-24.862	-10.000	-27.306
Totaal personele lasten			14.296.363	13.833.000	12.745.785

1) De opsplitsing van de loonkosten is als volgt:

	realisatie 2016	begroting 2016	realisatie 2015
	€	€	€
-lonen en salarissen	9.735.786		8.849.784
-pensioenlasten	1.160.484		1.110.212
-sociale lasten	1.320.517		1.111.203
	12.216.787	12.254.000	11.071.200
Aantale fte (gemiddeld over verslagjaar incl. ziektevervang)	171.4	172.2	160.6
De gemiddelde personeelslast (GPL) is derhalve	€ 71.276	€ 71.161	€ 68.936

Toelichting pensioenlasten:

De pensioengelden zijn ondergebracht bij het ABP. De dekkingsgraad bij het ABP is op 31-12-2016 96,6%.

Er is sprake van een toegezegde bijdragenregeling.

In bijlage 3 op pagina 71 worden de salarislasten nader gespecificeerd.

Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

Bezoldigingsgegevens over het verslagjaar

Naam topfunctionaris	functie	gewezen topfunctionaris (ja/nee)	met dienst-betrek-king (ja/nee)	€	belastbare vaste en variabele onkosten-vergoedingen	€	voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	€	Totale bezoldiging	€	bezoedigings-maximum	duur van het dienst-verband (in dagen)	omvang van het dienst-verband (in fte)
Dhr. drs. H.J. Spronk	voorzitter CvB	nee	ja	132.195	0	14.924	147.119	140.000	366	1,0			
Mw. C.A.M. Beentjes	lid CvB	nee	ja	128.035	0	14.835	142.870	140.000	366	1,0			
Dhr. dr. W.C. Weeda	voorzitter RvT	nee	nee	6.750	nvt	nvt	6.750	15.750					
Dhr. Dr. J.J.H. van den Akker	voorzitter RvT	nee	nee	4.500	nvt	nvt	4.500	10.500					
Mw. A.L.E. Arriëns	lid RvT	nee	nee	4.000	nvt	nvt	4.000	14.000					
Mw. T.H.L.M. van Doorn	lid RvT	nee	nee	4.000	nvt	nvt	4.000	14.000					
Dhr. Mr. Drs. C.H.J. van Leeuwen	lid RvT	nee	nee	1.000	nvt	nvt	1.000	3.500					
Dhr. drs. J.A.M. Maas	lid RvT	nee	nee	4.000	nvt	nvt	4.000	14.000					

a Tot 1-10-2016

b Per 1-7-2016

c Per 1-10-2016

Toelichting bij het samenstellen van de WNT verantwoording:

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan.

Bovenstaande verantwoording is opgesteld conform de op het GLU van toepassing zijnde regeling. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de betrekkingomvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband waarbij voor de berekening de omvang nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht; dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum. De bovenstaande genoten beloning van de RvT is exclusief BTW.

Voor het CvB wordt het bezoldigingsmaximum overschreden als gevolg van een neerwaartse bijstelling van het bezoldigingsmaximum van de WNT. Voor de leden van het CvB is het overgangsrecht van toepassing.

Bezoldigingsgegevens over het jaar 2015

Bezoldiging-2025-gegevens over het jaar 2025													
Naam topfunctionaris	functie	gewezen topfunctionaris (ja/nee)	met dienst-betrek-king (ja/nee)	€	belastbare vaste en variabele onkosten-vergoedingen	€	voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	€	Totale bezoldiging	€	bezoedigungs-maximum	duur van het dienst-verband (in dagen)	omvang van het dienst-verband (in fte)
Dhr. drs. H.J. Spronk	voorzitter CvB	nee	ja	131.850	0		15.518	147.368	178.000	365	1,0		
Mw. C.A.M. Beentjes	lid CvB	nee	ja	127.778	0		15.405	143.183	178.000	365	1,0		
Dhr. dr. W.C. Weeda	voorzitter RvT	nee	nee	9.000	nvt	nvt	nvt	9.000	26.700				
Mw. A.L.E. Arriëns	lid RvT	nee	nee	4.000	nvt	nvt	nvt	4.000	17.800				
Mw. T.H.L.M. van Doorn	lid RvT	nee	nee	4.000	nvt	nvt	nvt	4.000	17.800				
Dhr. drs. J.A.M. Maas	lid RvT	nee	nee	4.000	nvt	nvt	nvt	4.000	17.800				

4.2 Afschrijvingen

	realisatie 2016	begroting 2016	realisatie 2015
€	€	€	
Immateriële vaste activa			
licenties en software	81.389	80.000	49.120
Materiële vaste activa			
gebouw: Vondellaan 178 te Utrecht			
gebouw (aanschaf 1997 en 2001)	257.067	257.000	257.067
gebouw (aanschaf in 2015)	146.749	150.000	73.375
subtotaal gebouw	403.816	407.000	330.442
klimaatproject, verantwoord in 2006	38.671	39.000	38.672
verbouwingen, gepleegd in 2008	42.449	42.000	42.449
verbouwingen, gepleegd in 2009	9.973	10.000	9.973
verbouwingen, gepleegd in 2010	7.545	7.000	7.545
verbouwingen, gepleegd in 2015	79.353	75.000	22.149
verbouwingen, gepleegd in 2016	5.566	21.000	0
subtotaal verbouwingen	183.557	194.000	120.789
Totaal afschrijvingen vaste activa	587.373	601.000	451.231
inventaris en apparatuur:			
automatisering- en AV- apparatuur	468.581	450.000	470.738
machines en overige apparatuur	34.551	40.000	43.396
meubilair en inrichting	73.094	90.000	75.722
	576.226	580.000	589.856
bedrijfsmiddelen:			
bedrijfsauto en fietsen	4.688	5.000	4.313
Totaal afschrijvingen	1.249.677	1.266.000	1.094.521

4.3 Huisvestingslasten

	realisatie 2016	begroting 2016	realisatie 2015
	€	€	€
<u>Onderhoud en beheer gebouwen en terreinen</u>			
dotatie onderhoudsvoorziening (t.g.v. Glu)	350.000	160.000	349.135
dagelijks onderhoud (Glu en VvE)	179.318	182.000	229.299
dotatie aan, respectievelijk vrijval van de			
onderhoudsvoorziening (t.a.v. VvE)	38.875	39.000	(6.917)
servicekosten VvE	32.148	33.000	33.507
	600.341	414.000	605.024
<u>Energie & water</u>			
electriciteitskosten	91.628	110.000	86.577
verwarmingskosten	66.360	66.000	42.842
water	3.185	4.000	3.482
	161.173	180.000	132.901
<u>Schoonmaakkosten</u>			
kosten schoonmaakbedrijf	292.300	282.000	266.806
sanitaire voorzieningen	57.297	54.000	33.937
huur containers/afvoer chemisch afval	22.557	26.000	20.116
	372.155	362.000	320.860
<u>Heffingen</u>			
onroerend zaakbelasting eigenaarsdeel	35.782	37.000	32.582
onroerend zaakbelasting huurdersdeel	28.904	29.000	26.838
zuiveringsheffing, riool- en reinigingsrechten	6.318	12.000	19.781
	71.005	78.000	79.201
<u>Overige huisvestingslasten</u>			
huur en medegebruik	398.596	309.000	203.592
aanpassingen gebouw	228.650	100.000	124.086
verzekeringskosten gebouw	32.167	33.000	33.020
kosten beveiliging gebouw	4.228	7.000	9.295
overige kosten (bijv. inbraak)	344	1.000	7.618
	663.985	450.000	377.611
Totaal	1.868.658	1.484.000	1.515.598

4.4 a Overige materiële lasten

	realisatie 2016	begroting 2016	realisatie 2015
	€	€	€
<u>Kosten voor administratie & beheer</u>			
accountantskosten	57.584	42.000	43.620
contributie en diensten MBO-Raad	49.355	39.000	38.589
porti- en vrachtkosten	47.340	48.700	48.186
advieskosten	37.281	20.000	14.114
kosten salarisadministratie	30.582	30.000	26.541
kosten Raad van Toezicht	29.343	26.000	25.480
abonnementen,documentatie en lidmaatschappen	27.128	31.900	25.736
kopieerkosten algemeen	21.082	21.100	22.761
auteursrechten (druk, beeld & geluid)	11.937	13.000	11.469
drukwerk	10.560	14.300	10.671
vergaderkosten	9.778	8.300	6.228
kantoorbenodigdheden	9.415	13.400	9.815
telefoon/faxkosten	7.788	14.300	9.891
kosten ondernemings- en studentenraad	6.089	4.000	8.226
kosten bank	2.910	3.000	3.132
kosten internationalisering	95	3.000	541
overige kosten	50	0	1.019
	358.317	332.000	306.020

De accountants honoraria worden op de volgende pagina gepresenteerd.

	realisatie 2016	begroting 2016	realisatie 2015
	€	€	€
<u>Reis- en verblijfkosten</u>			
reiskosten voor bedrijfscontactfunctionarissen	20.988	18.000	18.835
reis/verblijfkosten internationaal	11.838	7.000	19.247
reis/verblijfkosten regulier	12.057	12.000	14.483
kosten dienstauto's	39.729	32.000	34.126
	84.612	69.000	86.690
<u>Werving en representatie</u>			
advertenties / media activiteiten	106.729	93.000	101.401
voorlichtingsactiviteiten (beurzen/scholenmarkten)	40.454	33.500	35.990
drukwerk voor interne doelgroepen	35.100	34.000	31.225
promotionele middelen voor externe werving	20.916	26.000	25.945
activiteiten van/met en voor stakeholders	5.601	12.000	11.135
kosten huisstijl, jaarverslag, internet & hosting	4.070	25.000	15.566
externe representatiekosten	22.782	30.000	52.353
interne representatiekosten	119.299	83.500	81.043
	354.952	337.000	354.659
<u>Inventaris en apparatuur</u>			
aanschaf & onderhoud software (geen leermiddelen)	154.413	100.000	97.682
aanschaf & onderhoud hardware (geen leermiddelen)	74.939	60.000	81.408
kosten netwerk, internet en intranet	61.891	58.500	60.119
kleine inventaris	25.419	20.000	34.384
reparatie/onderhoud inventaris overig	15.774	26.500	22.569
inventarisverzekering	11.516	7.000	6.994
kosten schoolpas voor personeel en studenten	1.751	2.000	291
	345.703	274.000	303.447

4.4 b Overige materiële lasten (vervolg)

	realisatie 2016	begroting 2016	realisatie 2015
Leermiddelen	€	€	€
leermiddelen via facturen en declaraties	205.244	177.900	78.577
leermiddelen via intern magazijn	23.600	21.600	23.573
kosten licenties en software < 1 jaar (v.w.b.leermiddelen)	119.859	136.000	112.260
kosten readers/kopieerkosten leermiddelen	109.708	127.500	111.135
	458.411	463.000	325.545
Studentkosten			
excursiekosten	193.531	176.000	191.360
start cursusjaar	96.820	90.500	79.651
examenkosten, diploma-uitreiking en stageterugkomdagen	85.187	96.000	98.536
kosten projectopdrachten	28.021	34.000	50.308
studentkosten t.b.v. Studie Advies Centrum (SAC)	17.148	15.000	20.329
kosten internationale studentstages (Leonardo)	14.680	10.000	19.535
kosten Burgerschap	3.799	15.000	0
collectieve WA- en ongevallenverzekering studenten	3.542	5.000	3.012
noodfonds studenten	600	5.000	634
overige studentkosten	28.556	31.500	18.653
	471.884	478.000	482.017
Overige lasten			
kosten catering	8.875	10.000	8.888
Totaal overige materiële lasten (deze en vorige pagina)	2.082.753	1.963.000	1.867.265

Overzicht Accountantshonoraria

In het boekjaar en voorgaand boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

	boekjaar 2016				
	PwC* Accountants *	PwC** Tax	PwC*** Academy	Overige Accountants	Totaal
Controle van de jaarrekening en onderzoek	€	€	€	€	€
bekostigingsgegevens	57.584	0	0	0	57.584
Overige controlewerkzaamheden	0	0	0	0	0
Fiscale advisering	0	10.064	0	0	10.064
Overige niet-controlediensten	0	26.275	3.000	0	29.275
	57.584	36.339	3.000	0	96.923
	boekjaar 2015				
	PwC* Accountants *	PwC** Tax	PwC*** Academy	Overige Accountants	Totaal
Controle van de jaarrekening en onderzoek	€	€	€	€	€
bekostigingsgegevens	43.620	0	0	0	43.620
Overige controlewerkzaamheden	0	0	0	0	0
Fiscale advisering	0	9.955	0	0	9.955
Overige niet-controlediensten	0	0	0	0	0
	43.620	9.955	0	0	53.575

* Dit betreft PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

** Dit betreft PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V.

*** Dit betreft PricewaterhouseCoopers Executive Academy VOF

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de instelling zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort. Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2016, respectievelijk 2015, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

5 Financiële lasten en baten

	realisatie 2016	begroting 2016	realisatie 2015
<u>Rentelasten geborgde leningen</u>	€	€	€
rentelasten Rabobank	71.737	80.000	69.314
overige rentelasten	0	0	0
totaal	71.737	80.000	69.314
<u>Rentebaten</u>			
rentebaten over liquide middelen	15.381	50.000	45.255
Saldo financiële lasten en baten	(56.356)	(30.000)	(24.059)

De samenstelling van de geborgde leningen wordt op pagina 58 nader toegelicht.

9. Overzicht verbonden partijen

Het Grafisch Lyceum Utrecht is verbonden met de Vereniging van Eigenaars Het Gebouw met een meerderheidsbelang van 70,31%. Vanaf 1-7-2015 geldt een meerderheidsbelang van 77,75% door de aankoop van een aantal m2. Er is geen beslissende zeggenschap. De VvE Het Gebouw heeft ten doel de onderhoudsplicht van de algemene componenten zoals vastgelegd in het Meerjaren Onderhoudsplan VvE uit te voeren. De benodigde middelen bestaan uit een bijdrage uit de publieke middelen. De hoogte van de bijdrage wordt bepaald door toepassing van het eigenaarsdeel van 77,75%. Voor de andere eigenaar, de stichting NUOVO te Utrecht, geldt een bijdrage van respectievelijk 22,25%.

Het bestuur van de VvE Het Gebouw, gevestigd te Utrecht, bestaat uit mevrouw S. Beentjes namens het College van Bestuur van het Grafisch Lyceum Utrecht en de heer L. de Wit namens de Stichting NUOVO.

10. Notitie Helderheid in de bekostiging

Een deel van het citaat uit het Controleprotocol OCW 2008 luidt als volgt: “In het kader van de notitie “Helderheid in de bekostiging Bve 2004” moet de instelling een aantal onderwerpen verantwoorden in het jaarverslag. De instellingsaccountant moet de vermelding van deze onderwerpen in het jaarverslag marginaal toetsen op juistheid zoals beschreven in de overige controlepunten inzake de jaarstukken. Het is aan te bevelen deze marginale toetsing in het kader van de jaarstukken te betrekken bij de controle van de bekostigingsgegevens.

Het Grafisch Lyceum Utrecht, gemakshalve afgekort met G.L.U., beschrijft hierbij de situatie van de betreffende thema's.

Thema 1 Uitbesteding

Uitbesteding van bekostigd onderwijs komt bij het G.L.U. niet voor.

Thema 2 Investeren van publieke middelen in private activiteiten

Investeren in private activiteiten met rijksbijdragen is op het G.L.U. niet van toepassing. Wel is het zo dat het G.L.U. sinds het jaar 2003 contractonderwijs aanbiedt. Deze activiteiten behaalden tot en met het jaar 2015 een totaal positief resultaat van € 43.260, hetgeen als privaat vermogen in de balans is opgenomen. In het verslagjaar is er een resultaat geboekt van € 5.036 en dat brengt het vermogen per einde verslagjaar op een bedrag van € 48.296.

Het G.L.U. onderschrijft de brief van de staatssecretaris van OCW d.d. 20 juli 2005, kenmerk HO/CBV/05/22162. Zo zijn de contractactiviteiten bij het G.L.U. ondergebracht in dezelfde stichting, wordt er een aparte administratie van de contractactiviteiten gevoerd en dragen de activiteiten een doelmatig karakter voor de grafische- en mediabranche. Daarbij komt nog eens dat een deel van de baten wordt toegerekend aan het normatieve resultaat zodat niet meetbare kosten worden gedekt.

Thema 3 Het verlenen van vrijstellingen

Het G.L.U. kent geen vrijstellingen voor het afleggen van toetsen of examenonderdelen. Wel geeft zij deelnemers de mogelijkheid om een vierjarige opleiding in 3 á 3½ jaar af te ronden.

Thema 4 Les- en cursusgeld niet betaald door de deelnemer zelf

Dit thema komt bij het G.L.U. sinds het bekostigingsjaar 2002 niet meer voor.

Thema 5 In- en uitschrijving en inschrijving van deelnemers in meer dan één opleiding tegelijk

Dit is door de controle van de BRON-foto niet mogelijk.

Thema 6 De deelnemer volgt een andere opleiding dan waarvoor hij oorspronkelijk is ingeschreven

In de -door beide partijen getekende- Onderwijsovereenkomst wordt expliciet de opleiding vermeld. Op het moment dat de deelnemer een andere opleiding gaat volgen wordt een Opleidingsblad aangemaakt met de nieuwe gegevens en gevoegd bij de oorspronkelijke Onderwijsovereenkomst. In het studiejaar 2015-2016 zijn 19 studenten (v.j. 16), allen BOL, intern overgestapt naar een andere opleiding.

In het verslagjaar hebben 539 (v.j. 505) studenten een diploma behaald. Hiervan hebben 30 (v.j. 51) studenten al eerder een diploma bij het G.L.U. behaald.

Thema 7 Bekostiging van maatwerktrajecten ten behoeve van bedrijven

Dit thema komt bij het G.L.U. niet voor.

Thema 8 Buitenlandse deelnemers

Bij het G.L.U. is er geen beleid ontwikkeld voor de toelating van buitenlandse studenten en komt om die reden niet voor.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Grafisch Lyceum Utrecht

Verklaring over de in het geïntegreerd jaardocument opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting Grafisch Lyceum Utrecht te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het geïntegreerd jaardocument opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Grafisch Lyceum Utrecht op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2016;
- de staat van baten en lasten over 2016; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Grafisch Lyceum Utrecht, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Ref.: *eo402535*

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Newtonlaan 205, 3584 BH Utrecht, Postbus 85096,
3508 AB Utrecht
T: 088 792 00 30, F: 088 792 95 08, www.pwc.nl*

*PwC is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54220368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verrichten. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Verklaring over de in het geïntegreerd jaardocument opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het geïntegreerd jaardocument andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;
- bijlagen bij de jaarrekening.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving en paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Utrecht, 23 mei 2017

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. T.A.G. van Bortel RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

BIJLAGEN

Bijlage 1a: Kerncijfers financiën

Kengetallen	31 december 2016	31 december 2015
	€	€
Totaal activa	17.085.917	16.725.047
Eigen vermogen	12.393.873	12.207.324
Voorzieningen	976.922	696.058
Liquiditeit	7.970.487	6.965.911
Werkkapitaal	6.490.347	5.677.167
Saldo investeringen/desinvesteringen van de materiële vaste activa	329.720	2.383.329

Solvabiliteit: %	31 december 2016	31 december 2015
-alleen eigen vermogen	72,5%	73,0%
-eigen vermogen en voorzieningen	78,3%	77,2%
Liquiditeit:		
-current ratio	4,14	3,82
-quick ratio	4,11	3,79
Resultaat in % van de baten	0,9%	6,5%
Rentabiliteit eigen vermogen	1,5%	9,9%

Kengetallen verslagjaar	realisatie 2016		begroting 2016		realisatie 2015	
	€	%	€	%	€	%
Baten						
rijks- en overige bijdragen	19.366.281	98,1%	18.588.000	98,0%	17.955.850	97,3%
contractactiviteiten	49.122	0,2%	49.000	0,3%	113.400	0,6%
overige opbrengsten	324.953	1,6%	324.000	1,7%	381.951	2,1%
totaal	19.740.356	100%	18.961.000	100%	18.451.201	100%
Lasten						
personele lasten	14.296.363	73,3%	13.833.000	74,6%	12.745.785	74,0%
afschrijvingen	1.249.677	6,4%	1.266.000	6,8%	1.094.521	6,4%
huisvestingslasten	1.868.658	9,6%	1.484.000	8,0%	1.515.598	8,8%
overige materiële lasten	2.082.753	10,7%	1.963.000	10,6%	1.867.266	10,8%
totaal	19.497.451	100%	18.546.000	100%	17.223.169	100%
Saldo baten en lasten	242.905		415.000		1.228.032	
Rente: baten en lasten per saldo	(56.356)		(30.000)		(24.059)	
Resultaat	186.550		385.000		1.203.973	

Bijlage 1b: Begroting 2017

Staat van baten en lasten

	2017		2016		2016	
	begroting		realisatie		begroting	
	€	%	€	%	€	%
3 Baten						
3.1 Rijksbijdragen OCW	18.947.000	85,7%	19.260.153	97,6%	18.513.000	97,6%
3.2 Overige overheidsbijdragen	80.000	0,4%	106.128	0,5%	75.000	0,4%
3.3 Cursus- en Examengelden	3.000	0,0%	-461	0,0%	3.000	0,0%
3.4 Werk voor derden	11.000	0,1%	49.122	0,2%	49.000	0,3%
3.5 Overige baten	342.000	1,8%	325.414	1,7%	321.000	1,7%
Totaal baten	19.383.000	100,0%	19.740.356	100,0%	18.961.000	100,0%
<i>Toe/afname van de baten</i>	<i>102%</i>		<i>104%</i>		<i>100%</i>	
4 Lasten						
4.1 Personele lasten	13.766.000	72,4%	14.296.363	73,3%	13.833.000	74,6%
4.2 Afschrijvingen	1.381.000	7,3%	1.249.677	6,4%	1.266.000	6,8%
4.3 Huisvestingslasten	1.787.000	9,4%	1.868.658	9,6%	1.484.000	8,0%
4.4 Overige materiële lasten	2.074.000	10,9%	2.082.753	10,7%	1.963.000	10,6%
Totaal lasten	19.008.000	100,0%	19.497.451	100,0%	18.546.000	100,0%
<i>Toe/afname van de lasten</i>	<i>102%</i>		<i>105%</i>		<i>100%</i>	
Saldo lasten en baten	375.000		242.905		415.000	
5 Financiële lasten en baten						
rentelasten geborgde leningen	71.000		71.737		80.000	
rentebaten over liquide middelen	21.000		15.381		50.000	
Saldo financiële lasten en baten	-50.000		-56.356		-30.000	
<u>Exploitatieresultaat</u>						
Resultaat gewone bedrijfsvoering:						
tevens totaal exploitatieresultaat	325.000		186.550		385.000	
<i>Het resultaat bestaat uit:</i>						
- <i>normatieve bedrijfsvoering</i>	331.700		181.513		384.525	
- <i>contractonderwijs</i>	-6.700		5.036		475	

Bijlage 2: Gebouwen en terreinen

Per 1 augustus 1997 is "Het Gebouw" aan de Vondellaan 178 te Utrecht in gebruik genomen door het toenmalige Vaktechnisch Lyceum Utrecht, bestaande uit de Vakschool voor Mode & Kleding en het Grafisch Lyceum Utrecht. Per 1 januari 1998 is de OKF-regeling ingevoerd voor Bve-instellingen waardoor het Vaktechnisch Lyceum eigenaar werd van twee van de drie appartementsrechten van "Het Gebouw" zijnde 70,31% van het totaal. Het derde appartementsrecht, zijnde 29,69% is in het bezit van de Gemeente Utrecht. Per 1 januari 2005 heeft de gemeente het juridisch eigendom overgedragen aan de stichting NUOVO waar de VMBO-school, X11 genaamd, onder valt.

Het gebouw is als volgt geactiveerd: 1)	€
grond	934.787
gebouw	7.711.995
vastgestelde aanschafwaarde van de activa door OC&W	8.646.782

1) De bedragen zijn gebaseerd op het appartementsrecht van 70,31%

Per 1 augustus 1998 kwam er een einde aan de stichting Vaktechnisch Lyceum Utrecht en per 1-8-2001 werd het appartementsrecht (oorspronkelijk van de Vakschool voor Mode & Kleding, met een aandeel van 35%) aangekocht door het Grafisch Lyceum Utrecht voor een bedrag van € 2.740.709. Hierdoor werd het GLU eigenaar van 70,31% van "Het Gebouw".

Recapitulatie van de aanschaf- en de boekwaarden:

Oorspronkelijke waarde na de OKF-regeling per 1-1-1998

aandeel GLU per 1-8-1998 (65% van de OKF)
aankoop GLU op 1-8-2001 (Mode & Kleding)
overgenomen van Gemeente Utrecht op 1-7-2015

1)

aanschafwaarde per 1 januari 2016

investering in verslagjaar

aanschafwaarde per 31 december 2016

cumulatieve afschrijvingen t/m 2015

boekwaarde per 1 januari 2015

investering in verslagjaar

afschrijvingen verslagjaar

boekwaarde per 31 december 2016

grond €	gebouw €	totaal €
934.787	7.711.995	8.646.782
607.612	5.012.797	5.620.408
327.176	2.413.533	2.740.709
0	1.760.992	1.760.992
934.787	9.187.322	10.122.109
0	0	0
934.787	9.187.322	10.122.109
0	4.522.024	4.522.024
934.787	4.665.299	5.600.086
0	0	0
0	403.816	403.816
934.787	4.261.482	5.196.270

1) Investering in 2015

In het jaar 2015 is Het Gebouw uitgebreid met een tweede verdieping op de C-vleugel uitsluitend en alleen voor de medebewoner X11 van NUOVO. Daarnaast heeft het GLU een aantal m2 gekocht in Het Gebouw. Het betreft ruimten van het algemene appartementsrecht en ruimten van het appartementsrecht van X11/NUOVO met een omvang van circa 1.700 m2. Met de verkoper, de Gemeente Utrecht, is een koopprijs overeengekomen van €1.585.000. Met de bijkomende kosten komt de totale investering op een bedrag van €1.760.992. Dit bedrag zal in een periode van 12 jaar worden afgeschreven en loopt daardoor parallel met de oorspronkelijke afschrijvingsperiode van Het Gebouw tot 1-8-2027.

Bovenstaande transacties hebben geleid tot een nieuwe verdeling van de appartementsrechten. In de notariële splitsingsakte van 9 juli 2015 is vastgelegd dat het eigenaarsdeel van het GLU 77,75% is geworden. Voor X11/NUOVO geldt een aandeel van 22,25%.

Overige gegevens gebouwen en terreinen

Totaal verzekerde waarde opstellen: € **35.100.000** (exclusief opruimingskosten van € 2.450.000)

Overzicht OZB-waarde

OZB-waarde opstal en terreinen per:

Totaal VvE Het Gebouw

Aandeel Appartementsrecht GLU

€

1-1-2015	31-12-2015	31-12-2016
14.200.000	14.200.000	13.700.000
70,31%	77,75%	77,75%
9.984.020	11.040.500	10.651.750

Bijlage 3: Salarislasten

De gepresenteerde bedragen zijn ontleend aan de Loonstaat 2016 die deel uitmaakt van het jaarwerk van een administratiekantoor waar de salarisadministratie wordt uitbesteed. Vanaf 1 juni 2007 is dat de firma Mercedes te Tiel, voorheen was dit uitbesteed bij Pink Roccade (opvolger van het CASO-systeem).

Jaarlijks wordt door een externe instantie een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd waarbij een assurancerapport wordt opgesteld. Over het verslagjaar is dat door BDO Nederland uitgevoerd. Op grond van het assurancerapport heeft de firma Mercedes de zogenaamde ISAE 3402-verklaring verkregen. Voor het verkrijgen van deze verklaring heeft de Nederlandse Orde van Register EDP-auditors (NOREA) de Richtlijn 3402 uitgevaardigd.

De samenstelling van de loonkosten van het personeel alsmede de aansluiting tussen de kostenoverzichten en de verantwoording in de exploitatierekening is als volgt.

	totaal 2016		totaal 2015		totaal 2014	
	€	%	€	%	€	%
Salarislasten						
bruto-salaris	8.064.058	100%	7.319.220	100%	6.958.656	100%
toelagen:						
- bruto eindejaars uitkering	669.391	8%	615.963	8%	585.920	8%
- bruto vakantiegeld	615.722	8%	570.060	8%	556.960	8%
- bruto bindingstoelage	39.451	0,5%	36.564	0,5%	37.409	0,5%
- overige toelagen (bruto)	156.327	2%	177.848	2%	188.326	3%
- overige toelagen (netto)	251.071	3%	230.762	3%	230.705	3%
subtotaal	9.796.020	121,5%	8.950.417	119,1%	8.557.977	119,7%
afdrachten pensioenpremies	1.590.090	20%	1.565.980	21%	1.733.535	25%
ingehouden pensioenpremies	422.426	5%	-443.143	-6%	-499.697	-7%
totaal werkgeverslasten	1.167.664	25,0%	1.122.837	15,3%	1.233.838	17,7%
sociale lasten	1.328.687	16,5%	1.123.838	15%	1.036.009	15%
totale loonkosten	12.292.370	152,4%	11.197.092	153,0%	10.827.824	155,6%
mutatie aanspraken	32.846	0,41%	21.341	0,3%	7.764	0,1%
totale loonkosten in exploitatie	12.325.217	152,8%	11.218.434	153,3%	10.835.588	155,7%
af: overige posten:						
- ten laste van de voorziening:						
mobiliteit	104.821		105.054		-	
jubileum	2.387		10.289		6.616	
vaa-regeling	1.980					
- personeel niet in loondienst	-		31.891		32.624	
- overige posten	-758		-		-503	
	108.429		147.234		38.737	
totale loonkosten eigen personeel	12.216.787		11.071.200		10.796.851	

Bijlage 4: Contractonderwijs

Financiële Rapportage ADC 2016

		realisatie		begroting		afwijking		realisatie		realisatie	
		2016	% van		% van			2015	% van	2014	% van
		x € 1,-	baten	x € 1,-	baten	x € 1,-		x € 1,-	baten	x € 1,-	baten
Baten											
A totaal baten	A	49.122		48.500		-622	A	113.400		308.720	
Directe lasten											
directe personeelslasten		26.526	54%	30.000	62%	3.474		63.739	56%	154.802	50%
directe materiele lasten		2.536	5%	1.500	3%	-1.036		4.822	4%	9.666	3%
B totaal directe lasten	B	29.062	59%	31.500	65%	2.438	B	68.561	60%	164.468	53%
A-B Dekkingsbijdrage	A-B	20.060	41%	17.000	35%	3.060	A-B	44.839	40%	144.252	47%
Indirecte lasten											
indirecte personele lasten		5.788	12%	8.905	18%	3.117		21.893	19%	66.798	22%
indirecte materiele lasten		3.341	7%	1.800	4%	-1.541		6.600	6%	29.813	10%
X totaal indirecte lasten	X	9.129	19%	10.705	22%	1.576	X	28.493	25%	96.611	31%
Toegerekende lasten 1)											
toegerek. lasten personeel		2.456	5%	2.425	5%	-31		5.670	5%	21.610	7%
toegerek. lasten huisvesting		2.456	5%	2.425	5%	-31		5.670	5%	15.436	5%
toegerek. lasten materieel		982	2%	970	2%	-12		2.268	2%	6.174	2%
Y totaal toegerekende lasten	Y	5.895	12%	5.820	12%	-75	Y	13.608	12%	43.221	14%
X+Y Totale indirecte en toegerekende lasten	X+Y	15.024	31%	16.525	34%	1.501	X+Y	42.101	37%	139.832	45%
Saldo exploitatie 2)		5.036	10,3%	475	1,0%	4.561		2.738	2,4%	4.420	1,4%

- 1) De toegerekende lasten worden verrekend met de baten uit de derde geldstroom, zijnde de bovenvermelde gerealiseerde baten.
- 2) De exploitatieresultaten zijn in de vorige boekjaren toegevoegd aan en opgenomen als privaat vermogen. Per 31 december 2015 bedraagt het opgebouwde private vermogen € 43.260. Het resultaat van het verslagjaar bedraagt € 5.036 en wordt conform de resultaatbestemming toegevoegd aan het private vermogen dat per 31 december van het verslagjaar komt op een bedrag van € 48.296.

grafisch lyceum UTRECHT

media, vormgeving en communicatie

VOORTGANGSRAPPORTAGE KWALITEITSPLAN

24 februari 2017

Inhoudsopgave

1. *Inleiding*
2. *Uitvoering Kwaliteitsplan*
3. *Thema's in beeld*
 - 3.1 *Positionering en resultaat*
 - 3.2 *Onderwijs*
 - 3.3 *Examinering*
 - 3.4 *Professionalisering en HRM*
 - 3.5 *Taal- en rekenonderwijs*
 - 3.6 *Voortijdig schoolverlaten (VSV)*
 - 3.7 *Studiewaarde/studiesucces*
 - 3.8 *Excellentie*
 - 3.9 *Internationalisering (excellentie)*
 - 3.10 *Stakeholders*
4. *Schematisch weergave per thema*
 - 4.1 *Positionering en resultaat*
 - 4.2 *Onderwijs*
 - 4.3 *Examinering*
 - 4.4 *Professionalisering en HRM*
 - 4.5 *Taal- en rekenonderwijs*
 - 4.6 *Voortijdig schoolverlaten (VSV)*
 - 4.7 *Studiewaarde/studiesucces*
 - 4.8 *Excellentie*
 - 4.9 *Internationalisering (excellentie)*
 - 4.10 *Stakeholders*

Bijlage 1: Factsheets Grafisch Lyceum Utrecht 2016-2017

Bijlage 2: VSV-uitval schooljaar 2011-2012 t/m 2015-2016

1. Inleiding

Volgens afspraak schetst deze tussenrapportage, de tweede alweer, een beeld van de voortgang van de afspraken, die vastgelegd zijn in het Kwaliteitsplan 2015 en aansluiten op de regeling Kwaliteitsafspraken MBO om de kwaliteit van het middelbaar beroepsonderwijs in het algemeen en specifiek van het Grafisch Lyceum Utrecht te verhogen.

Het 'Integrale Kwaliteitsplan' is een nadere uitwerking van het Strategisch Beleidsplan van de onderwijsinstelling. Het beleidsthema excellentie en het Verbeterplan BPV zijn in een apart plan uitgewerkt, maar aanvullend en samenhangend met het Kwaliteitsplan. De voortgang van de beschreven acties/verbeterpunten/interventies in het addendum excellentie wordt in deze rapportage verantwoord, maar de voortgang van de beroepspraktijkvorming wordt in deze rapportage niet beschreven. Het Verbeterplan BPV heeft een eigen dynamiek en over de voortgang wordt in augustus 2017 gerapporteerd, conform de afspraken die hierover gemaakt zijn.

Aan de hand van de landelijk vastgestelde beleidsthema's rapporteert het Grafisch Lyceum Utrecht over de volgende thema's:

- Positionering en resultaat;
- Onderwijs;
- Examinering;
- Professionalisering en HRM;
- Taal- en rekenonderwijs (Intensivering);
- Voortijdig schoolverlaten (VSV);
- Studiewaarde/studiesucces;
- Excellentie;
- Internationalisering (excellentie);
- Stakeholders.

De afgelopen jaren is hard gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van de hierboven beschreven beleidsthema's.

In deze rapportage staat beschreven hoe de onderwijsinstelling gewerkt heeft aan de invulling van de beleidsthema's, welke checks and balances zijn ingezet om de voortgang te monitoren en te evalueren wat de stand van zaken is m.b.t. de behaalde resultaten.

2. Uitvoering Kwaliteitsplan

Inleiding

Het Kwaliteitsplan benadrukt het belang van planmatig werken. Hierdoor worden de processtappen als uitvoeren, evalueren en bijstellen steeds concreter en wordt consequent de PDCA-cyclus afgemaakt. Volgens deze methodische aanpak wordt het handelen doelgerichter, systematischer, procesmatiger en bewuster, gericht op het handhaven en of verder ontwikkelen van de kwaliteit met als uiteindelijke doel een excellente onderwijsinstelling te worden, zoals verwoord in het Strategisch Beleidsplan 2014-2018. Ook in het Kwaliteitsplan is de missie en visie van het Grafisch Lyceum Utrecht opgenomen om de samenhang tussen het Strategisch Beleidsplan en het Kwaliteitsplan te benadrukken.

De onderwijsinstelling is goed op weg en ontwikkelt zich gestaag; de doelstelling is immers een excellente onderwijsinstelling te worden.

Kwaliteitsborging

Voor het realiseren van de gewenste onderwijsvernieuwing is in 2016 een hoofd Onderwijsontwikkeling en onderwijsondersteuning aangesteld. Zij pakt de onderwijsvernieuwing met enthousiasme op, zoekt de dialoog met de teams en bewaakt de uitgangspunten van het Strategisch Beleidsplan, het Kwaliteitsplan en de invoering van de herziene kwalificatiestructuur (IHKS).

De implementatie van de doelen, beschreven in het Kwaliteitsplan, vindt zoveel mogelijk plaats in de lijn. De teamleiders hebben de inhoud van het Kwaliteitsplan vertaald naar doelen in het teamplan en het teamontwikkelplan.

Voor sommige beleidsthema's zijn project- of regiegroepen ingericht om mee te denken over de aanpak en om de acceptatie in de teams te vergroten om de doelen van het Kwaliteitsplan te realiseren.

Monitoring

De voortgang van het Kwaliteitsplan wordt bewaakt en geborgd in de kwaliteitscyclus van de onderwijsinstelling. Het kwaliteitszorginstrumentarium, dat ingezet wordt om zowel de kwalitatieve als de kwantitatieve resultaten te monitoren, staat in het Handboek Kwaliteitsborging van de onderwijsinstelling beschreven.

Daarnaast zijn interne afspraken gemaakt hoe omgegaan dient te worden met de resultaten en of de bevindingen van het kwaliteitszorginstrumentarium. Hiervoor is het document 'Hoe maakt de teamleider het verschil' ontwikkeld en tijdens een scholingsdag voor teamleiders besproken. Het document is met name gericht op het delen van de resultaten en of bevindingen met belanghebbenden (horizontale en verticale dialoog). Voor direct betrokkenen is het bespreken gericht op het doorbreken van gedragspatronen, het ontwikkelen van kwaliteitsbewustzijn en het verbeteren van de persoonlijke vaardigheden of het verhogen van de kwaliteit van het team. De som is immers meer dan de afzonderlijke delen.

Er zijn twee varianten kwartaalgesprekken: het kwartaalgesprek gericht op onderwijs en het kwartaalgesprek gericht op examinering. Beide kwartaalgesprekken monitoren de gestelde doelen in relatie tot het primaire proces van onderwijs of examinering en dienen de kwaliteit te verbeteren. Het kwartaalgesprek 'onderwijs' is een tripartiet overleg, waar de teamleider een gesprek heeft met de voorzitter van het CvB, waar de beleidsmedewerker kwaliteitszorg bij aanwezig is. Het kwartaalgesprek 'examinering' wordt voorgezeten door het CvB-lid met de portefeuille examinering. Bij dit overleg zijn de teamleider, de examenleider(s) van het team en leden van het dagelijks bestuur van de Examencommissie de gesprekspartners.

Beide kwartaalgesprekken worden door de teamleider voorbereid met de beleidsmedewerker kwaliteitszorg. De conceptrapportage, die dit oplevert wordt ingezet als gespreksleidraad.

Naast het kwaliteitszorginstrumentarium zijn externen ingezet om te inventariseren wat de stand van zaken is en wat nog nodig is om gestelde doelen te behalen.

Rapportage aan het ministerie van Onderwijs vindt plaats middels het geïntegreerd jaardocument.

Thema's in beeld

Inleiding

Om een goed en volledig beeld per thema te geven over de voortgang, wordt per thema op onderstaande vragen een antwoord geformuleerd.

Welke doelstellingen/resultaat zijn per thema opgenomen in het Kwaliteitsplan en dienen voor 2017 gerealiseerd te zijn? - In hoeverre zijn de beschreven acties uitgevoerd? - In hoeverre zijn de doelstellingen/resultaten behaald? -

Wat zijn de volgende stappen?

3.1. Positionering en resultaat

Er wordt volop geïnvesteerd in de vernieuwing en verbetering van het onderwijs, de examinering en de professionalisering van de medewerkers.

De doelstelling uit het Strategisch Beleidsplan en overgenomen in het Kwaliteitsplan dat de onderwijsinstelling in 2018 bekend staat als excellente opleider voor de creatieve industrie neemt steeds vastere vormen aan. Met het volgende voorbeeld wordt dit geïllustreerd, maar zie ook hiervoor bijlage 1. Factsheets Grafisch Lyceum Utrecht 2016-2017.

In de Keuzegids Mbo 2017, scoort de onderwijsinstelling goed. De mediaopleidingen staan op een gedeelde zesde plaats en mogen zich een jaar lang 'Top-opleiding' noemen, dit zijn de volgende opleidingen: Grafische vormgeving, Interactieve vormgeving, Animatie en audiovisuele vormgeving, Game Artist, Crossmedia en Mediamanagement en Marketing.

Ook de technologische opleidingen in het vakgebied van ICT en mediabeheer: Mediadeveloper en Gamedeveloper behoren tot de beste opleidingen van Nederland. In de regio Midden Nederland zijn zij zelfs de beste. Deze opleidingen staan op een gedeelde vijfde plaats van 43 Nederlandse scholen.

De opleidingen voor mediatechniek: Allround dtp'er, Medewerker Creatieve Productie en de opleiding Drukker/Nabewerker staan op een zevende plaats van de twintig scholen die de opleidingen aanbieden.

Het is een uitdaging voor het management om het kwaliteitsniveau te handhaven van de opleidingen met de eretitel 'Top-opleiding' en de andere opleidingen, die nog geen Top-opleiding zijn, te stimuleren naar een hoger kwaliteitsniveau om dezelfde erkenning te krijgen.

Ook blijkt uit de resultaten van de BPV-enquête, die tweejaarlijks uitgezet wordt onder Praktijkopleiders, dat bedrijven steeds hogere scores geven, dus steeds tevredener worden over de BPV. Toch zijn er onderwerpen die door de onderwijsinstelling en of door de opleidingen nog verbeterd kunnen worden. In het Verbeterplan BPV zijn deze beschreven. Op dit moment wordt er uitvoering gegeven aan het verbeterplan.

Tijdens vakanties, om het onderwijs niet teveel te belasten, wordt hard gewerkt om het gebouw van het Grafisch Lyceum Utrecht een eigentijdse uitstraling te geven, die passend is bij de opleidingen die de school aanbiedt op de terreinen van media, vormgeving en technologie. Tijdens inloopsessies was het voor medewerkers en studenten mogelijk om mee te denken, mee te praten en mee te bouwen met het CvB, het hoofd Faz en Maarl!bouwmanagement, die de verbouwing begeleiden.

De Onderwijsinspectie heeft voor de indicatoren studiesucces: Jaar-, Diploma- en Startersresultaat, aangescherpte normen gepubliceerd voor het Jaar- en Diplomarresultaat en is het Startersresultaat nieuw ingevoerd. Tevens is een nieuwe cesuur vastgesteld. Uit een eerste inventarisatie blijkt dat twee opleidingen helaas nog niet aan de nieuwe norm voldoen.

De doelstelling, dat de Onderwijsinspectie in 2017 het onderwijs en de examinering beoordeelt met een voldoende en het minst zware toezicht zal hanteren kan in deze rapportage nog niet beantwoord worden. De Onderwijsinspectie komt in mei 2017 langs voor de Staat van de instelling. In een volgende rapportage zullen de bevindingen van de Onderwijsinspectie in het kort samengevat worden.

Duurzaamheid

Duurzaamheid als thema is in een breed management overleg uitgebreid aan de orde gekomen. Vanuit een ieders discipline zijn er ideeën geformuleerd en inventarisaties m.b.t. bestaande initiatieven gedeeld. Er is een projectgroep samengesteld bestaande uit een representatie van docenten en studenten die een ontwerpbijeenkomst hebben georganiseerd met als doel om een 'paper en pencil' ontwerp te maken van enkele eenvoudige instrumenten die kunnen helpen om stap voor stap het beleid en de activiteiten van de onderwijsinstelling op het gebied van duurzaamheid te ondersteunen.

3.2 Onderwijs

In de eerste helft van 2016, heeft het GLU een nieuw onderwijsconcept ontwikkeld. Het onderwijsconcept geeft kaders en inspiratie tot vernieuwing, en is de belangrijkste richtlijn voor onderwijsinnovatie. Teams zijn in het studiejaar 2016-2017 gestart met diverse projecten om de vertaling van onderwijsvisie naar onderwijsconcept te maken en nieuw onderwijs passend bij de onderwijsvisie en het onderwijsconcept te ontwikkelen en in te voeren. Er is gekozen voor een systeemaanpak. De invoering van de nieuw kwalificatiestructuur (IHKS) is hierin meegenomen. Programma's zijn ontwikkeld en beleid is geformuleerd inzake keuzedelen.

Om de voortgang van de implementatie te monitoren is een stuurgroep onderwijsvisie samengesteld.

Het lesmateriaal is in de revisie geweest of nieuw materiaal is ontwikkeld met als doel actueel onderwijs te verzorgen en aan te sluiten bij de behoeften en verwachtingen van studenten. Aangezien de onderwijsinstelling studenten vraagt een lap-top aan te schaffen, worden sindsdien geen boeken meer aangeschaft door studenten en wordt zelfontwikkeld lesmateriaal in een elektronische leeromgeving (ELO) geplaatst, zodat studenten in staat gesteld worden om zelfstandiger te werken en te leren; any time - any place - any device.

Onderwijsvisie naar onderwijsconcept - Invoering IHKS

Naast het inzetten van het reguliere kwaliteitszorginstrumentarium is de implementatie 'van onderwijsvisie naar onderwijsconcept' begeleid door een externe projectbegeleider, die onder de indruk was van de bevologenheid van docenten t.a.v. het onderwijsvernieuwingstraject. Hij begeleidde de teams bij het formuleren van het onderwijsconcept en heeft het tijdens een interview als volgt verwoord: 'Docenten kijken open en onbevangen naar nieuwe ideeën en nieuwe ontwikkelingen en gaan daar op een creatieve manier mee aan de gang om hun lespraktijk waar nodig te actualiseren en waar mogelijk te versterken'.

De implementatie is door een externe organisatie (Cinop) geëvalueerd. Er zijn vijf onderzoeksthema's benoemd om te kijken wat de stand van zaken per team was: Ontwikkelingsgericht beoordelen - Samenhang in programma - Actueel onderwijs - Samenwerkend leren - Differentiëren.

Ieder team heeft zelf bepaald op welke thema's gefocust zou worden om het onderwijsconcept te concretiseren. Om overzicht te houden op de voortgang en de kwaliteit van de onderwijsontwikkeling, zijn de volgende drie lijnen centraal gesteld in het onderzoek: Ontwikkelen van een planmatige aanpak - Monitoren van de ontwikkeling - Ontwikkelen en stimuleren van leren en van elkaar.

Het onderzoek ofwel de evaluatie '*Voortgang van implementatie van het onderwijsconcept*' is gebaseerd op het interventie-instrument '5 sleutels voor succes voor leren van innoveren'. Deze vijf sleutels zijn: Helder eigenaarschap - Inspirerend concept - Professionele aanpak - Duidelijke resultaten - Expliciet leren. Tevens zijn de stadia van een lerende organisatie beschreven en meegenomen in de analyse.

Voor alle teams is een sterkte-zwakteanalyse gemaakt. De teams hebben de schriftelijke rapportage gekregen, waarin per sleutel, gerelateerd aan een van de drie lijnen en de ontwikkelstadia, een analyse is gemaakt per team. De teams hebben meer handvatten gekregen om zich verder te ontwikkelen. De teamleiders kunnen hierdoor meer en op een hoger aggregatieniveau sturing geven aan het proces van innoveren om het succesvol te maken, de doelen van het team te realiseren en bij te dragen aan het succes van de onderwijsinstelling.

De getrokken conclusies zijn door de onderwijsinstelling vertaald naar de volgende speerpunten: eigenaarschap en kennisdeling om meer handen en voeten te geven aan de doelstelling een lerende organisatie te worden. Er is gekozen voor een systeemaanpak voor onderwijsontwikkeling, die in het nieuwe schooljaar geïmplementeerd wordt. Een onderdeel daarvan is dat het opgenomen wordt in het Kwartaalgesprek Onderwijs om de onderwijsontwikkeling te monitoren en indien nodig bij te sturen.

Elektronisch leeromgeving (ELO)

Afhankelijk van de opleiding zijn een of meerdere leerlijnen ontwikkeld, waarvoor lesmateriaal door docenten is geschreven. De afspraak om de aanschaf van lesmateriaal te beperken, betekent dat het lesmateriaal toegankelijk gemaakt moet worden voor studenten (publicatie op de ELO) én dat het zelfgeschreven lesmateriaal aan kwaliteitsstandaarden moet voldoen. Hiervoor is een format en zijn criteria ontwikkeld. Om meer standaardisatie en een hoger kwaliteitsniveau te bereiken, is door een externe een check gedaan op het zelfontwikkelde lesmateriaal in de ELO. Hieruit kwam naar voren dat er grote kwaliteitsverschillen waren. De check is besproken met de schrijvers van het lesmateriaal en d.m.v. kennisdeling en kennisoverdracht is het lesmateriaal aangepast.

Om het kwaliteitsniveau van goede producten te handhaven en van minder goed producten te verbeteren dient er nagedacht te worden wie in de teams de kwaliteit van het lesmateriaal zal bewaken (vaststellers). Dit is een ontwikkelpunt voor de komende tijd. Docenten zullen zowel vakinhoudelijk als didactisch geschoold moeten zijn op het schrijven van lesmateriaal om aan te sluiten bij de verschillende ontwikkelniveaus van studenten.

Om opgedane kennis met alle medewerkers te delen is in 2016 een Onderwijsvernieuwingskrant verschenen. Jaarlijks wordt iedereen in de onderwijsinstelling op deze wijze geïnformeerd over de vernieuwingstrajecten, naast de nieuwsberichten op intranet en de Krachtbron, een informatiebron voor medewerkers.

Ondernemerschap

Gezamenlijk zijn keuzes gemaakt welke keuzedelen de onderwijsinstelling aan gaat bieden. Zelfstandiger leren en werken is een belangrijk uitgangspunt van de onderwijsvisie. Om dit te benadrukken is gekozen voor het keuzedeel 'Ondernemend gedrag'. Het keuzedeel is gekoppeld aan studieloopbaanbegeleiding.

Een GLU-brede werkgroep heeft invulling gegeven aan het kwalificatiedossier. Voor het keuzedeel zijn een leerlijn en is lesmateriaal ontwikkeld. Dit keuzedeel wordt in het eerste leerjaar aangeboden, zodat studenten gedurende hun opleiding hiervan profijt kunnen hebben. In 2017 wordt een examen voor het keuzedeel ontwikkeld om te kijken of studenten genoeg ondernemend gedrag hebben ontwikkeld.

Omringend onderwijs

Onze studenten komen niet alleen uit de regio Utrecht, maar ook uit andere provincies. Toeleverende en afnemende scholen liggen dus ook verspreid over Nederland, dit maakt het moeilijk om gezamenlijk een visie met andere scholen op doorlopende leerlijnen te ontwikkelen. Toch zijn met onderwijsinstellingen als X11 en De Brink uit Laren, beide VMBO-scholen, afspraken gemaakt voor de instroom van studenten. En ook met decanen van onderwijsinstellingen in de directe regio zijn regionale afspraken gemaakt m.b.t. de aanmeldingsprocedure.

In het kader van het 'Verbeterplan BPV' is samenwerking aangegaan met MBO Utrecht en Nimeto om in 2017 uitvoering te geven aan de voorwaarde om samenwerking te zoeken met omringend onderwijs.

Afgelopen jaar is de Examencommissie versterkt met een vertegenwoordiger van de Hogeschool Utrecht, deze is als ondernemerscoach werkzaam bij genoemde instelling en is tevens Grafisch vormgever. De kwaliteit van de examinering als resultante van de kwaliteit van het genoten onderwijs, en de Examencommissie als bewaker van de kwaliteit van het diploma, zijn belangrijk onderdelen, die een bijdrage kunnen leveren aan een succesvolle doorstroom naar het HBO. Daarom is de onderwijsinstelling van mening dat een vertegenwoordiger uit het HBO als lid van de Examencommissie, die mede het niveau van het diploma bewaakt, een positieve ontwikkeling en een goed voorbeeld hoe omringend onderwijs betrokken wordt.

Innovatie

De innovatieplannen, die in 2015 zijn ingediend en toegekend, hebben zich in 2016 verder ontwikkeld. Alle teams hebben een plan ingediend en gebruik gemaakt van de gelden die hiervoor ter beschikking zijn gesteld. Zo heeft een van de teams een summer school ontwikkeld, waar studenten gedurende een week op hun niveau, het is immers bedoeld voor excellente studenten, gezamenlijk onder leiding werken aan een project. Aangezien het een succes gebleken is, wordt in de zomer van 2017 dit evenement opnieuw georganiseerd.

3.3 Examinering

In 2016 heeft de Examencommissie gewerkt aan het handhaven van de kwaliteit en waar het beter moest, ontwikkelingen in gang gezet om de laatste beoordeling van de Inspectie van het Onderwijs, namelijk een goed, vast te houden.

Beleid

In het Handboek Examinering is een visie op examinering opgenomen. De visie geeft aan dat een of meerdere proeven van bekwaamheid wordt ontwikkeld per kwalificatiedossier. De proeve(n) wordt voor de niveau 3 en 4 opleidingen BOL in een assessmentomgeving uitgevoerd. Niveau 2 BOL/BBL en niveau 3 BBL worden in de beroepspraktijk uitgevoerd. Validiteit versus betrouwbaarheid blijft hierbij een issue, ondanks alle maatregelen om het risico te reduceren. De onderwijsinstelling kiest in de meeste gevallen voor betrouwbaarheid om ervoor te zorgen dat studenten in dezelfde omstandigheden onder dezelfde examencondities geëxamineerd worden. Het Handboek Examinering is door het CvB vastgesteld.

Aangezien de wet- en regelgeving voortdurend aan verandering onderhevig is, heeft het Handboek Examinering opnieuw een revisie. In 2017 zullen nieuwe inzichten en veranderend instellingsbeleid vastgelegd worden in het Handboek Examinering.

Examenfunctionarissen

Per team is een Regiegroep ingericht. Een of meerdere examenleiders zijn onderdeel van de Regiegroep, die ervoor zorg moeten dragen dat de examinering volgens het instellingsbeleid uitgevoerd wordt. De Examencommissie houdt toezicht op de examinering en kijkt welke onderdelen bijsturing behoeven. Er worden checks uitgevoerd op de examens (vaststelling), de afname, de beoordeling en de examendossiers van examenkandidaten. Daarnaast heeft het CvB een kwartaalgesprek ingevoerd om te kijken of de checks and balances volstaan om het niveau te behouden en recht te doen aan de doelstelling van het ministerie van Onderwijs om de examinering naar een hoger niveau te tillen d.m.v. kwaliteitsverbetering op het

product, het proces en de professionaliteit (exameninstrumenten op orde - examenprocessen in control - professionaliteit op orde).

Professionalisering examenfunctionarissen

Om de examinering naar een hoger niveau te tillen is het van belang dat alle examenfunctionarissen op hun terrein op de hoogte moeten zijn van de ins and outs. Hiervoor organiseert de Examencommissie, niet alleen voor zichzelf, maar voor alle functionarissen verschillende scholingsbijeenkomsten. Deze deskundigheidsbevordering wordt georganiseerd door de GLU Academy.

Daarnaast is de beleidsmedewerker Kwaliteitsborging lid van het Netwerk Examinering van het Cinop om vroegtijdig op de hoogte gesteld te worden van nieuwe wet- en regelgeving en d.m.v. kennisdeling en kennisoverdracht nieuwe inzichten op te doen om deze te kunnen vertalen naar instellingsbeleid.

Landelijk worden door verschillende partijen conferenties georganiseerd met als thema examinering. Niet alleen leden van de Examencommissie, maar ook leden van de Regiegroepen, bezoeken deze bijeenkomsten met als doel deskundiger te worden op het terrein van examinering.

Jaarlijks schrijft de Examencommissie van het Grafisch Lyceum Utrecht een jaarverslag examinering, waar de bevindingen van het afgelopen jaar m.b.t. het verloop van de examineringsprocessen in beschreven worden om zich te verantwoorden aan derden. Dit doet zij door de gegevens uit eigen evaluaties, uit die van de Regiegroepen en andere bronnen te analyseren en op basis van de resultaten conclusies te trekken.

In 2016 heeft de Examencommissie geconstateerd dat de evaluaties van de Regiegroepen niet scherp genoeg geformuleerd waren i.r.t. haar eigen bevindingen. Om te achterhalen wat de oorzaak hiervan was, heeft de Examencommissie gesprekken georganiseerd tussen enerzijds de voorzitter en de beleidsmedewerker en anderzijds een of meerdere leden van de Regiegroepen om de evaluatie aan te scherpen. Dit gesprek leverde het inzicht dat de Regiegroepen meer handvatten nodig hebben om goed te kunnen evalueren. De Examencommissie gaat in 2017 een servicedocument ontwikkelen om de Regiegroepen bij dit onderdeel van de examinering te ondersteunen, zodat zij weten wat er van een evaluatie verwacht wordt en zij deskundiger worden met als doel de kwaliteit van de examinering te verbeteren door ook de evaluatie, onderdeel van de PDCA cyclus, naar een hoger niveau te tillen.

3.4 Professionalisering en HRM

Professionalisering om een lerende organisatie te worden kan louter en alleen als alle betrokkenen een professionele houding hebben, niet alleen ten opzichte van zijn of haar vak, maar ook oog hebben voor de ontwikkelbehoeften van het team als geheel in relatie tot de gestelde doelen om het onderwijs te verbeteren. Medewerkers moeten voldoende kwaliteitsbewustzijn hebben om het eigenaarschap van professionalisering vorm te geven.

Management Development

Teamleiders en Hoofden van dienst zijn in 2016 gestart met een scholingstraject dat tot in 2018 voortduurt. Alle betrokken hebben een Belbin test gedaan, die gebaseerd is op negen teamrollen, die inzicht geven in hoe omgegaan wordt met werk en met collega's met als doel stijlen van samenwerken succesvol te combineren.

De volgende thema's worden in het ontwikkeltraject behandeld: Kwaliteiten van een moderne leider - Reflecteren op de persoon die je bent - Perspectieven op het systeem waarin je werkt - Voorlopige antwoorden op lastige vragen. Rapporteren over de opbrengsten van dit traject is te vroeg, omdat de opleiding twee jaar duurt.

Onderzoek

In 2016 heeft de onderzoeksgroep 'GLU Link', die bestaat uit zes LD-docenten, die een mastertitel hebben of hiervoor een opleiding volgen, een plan van aanpak geschreven waar de doelen, de rollen en de taken in beschreven staan. Zij willen een waardevolle bijdrage leveren aan de verbetering van de onderwijskwaliteit binnen de school, gebaseerd op onderbouwd, erkend en actueel kwalitatief en kwantitatief onderzoek. Er is een relatie gelegd met de thema's van de onderwijsvisie en het onderwijsconcept om de samenhang te borgen: samenhang in programma - differentiëren - ontwikkelingsgericht beoordelen - samenwerkend leren - actueel onderwijs - inspiratie vernieuwing. 'GLU Link' heeft op intranet een digitale omgeving waar onderzoeken met de hierboven genoemde thema's gepubliceerd kunnen worden.

Begin 2017 zijn de plannen door 'de onderzoeksgroep aan het CvB gepresenteerd met als doel aanscherping van de opdracht.

HRM Beleid

De gesprekscyclus die in 2015 is ontwikkeld, is tijdens een interne scholingsdag in 2016 voor alle medewerkers mondeling toegelicht en in hard copy uitgereikt. De gesprekscyclus is in 2016 geïmplementeerd. P&O houdt toezicht op het naleven van de afspraak en rapporteert verschillende malen per jaar wat de stand van zaken is. Deze informatie wordt geplaatst in de

map 'Managementinformatie' op Intranet, waar zowel het CvB als de teamleiders inzage hebben. In het Kwartaalgesprek onderwijs komt de gesprekscyclus, indien daar aanleiding toe is, ter sprake.

Vooraf aan een van de gesprekken in de gesprekscyclus voor lesgevend personeel is een lesobservatie, zodat de teamleider zicht krijgt op de prestaties van de docent en tijdens een van de gesprekken in de gesprekscyclus de bevindingen ter sprake kan brengen en op deze wijze sturing kan geven aan het verbeteren van de pedagogisch didactische vaardigheden.

De GLU Academy organiseert niet alleen de scholingen GLU breed of per team, maar ook lezingen, die zeer regelmatig plaatsvinden ter motivatie en inspiratie.

Startende medewerkers

Startende docenten krijgen een buddy (collega uit het team) toegewezen om hen wegwijs te maken en hen te ondersteunen in het leraarschap. Docenten zijn hier blij mee en zijn sneller onderdeel van de organisatie en weten sneller wat er van hen verwacht wordt en welke doelen het team wil behalen. Er zijn ideeën om een Toolkit te ontwikkelen voor beginnende en ervaren docenten, die starten in de onderwijsinstelling. Beginnende stappen worden gezet om bij elkaar in de les te kijken. Andere medewerkers krijgen de gelegenheid om mee te lopen met een collega. Nieuwe teamleiders en hoofden van dienst krijgen een inwerkprogramma, waaronder een gesprek met sleutelfiguren in de organisatie om wederzijdse verwachtingen te managen. Zij krijgen eventueel een coach toegewezen om hen te ondersteunen bij: dilemma's, te leren reflecteren, onderscheid te maken tussen belangrijke en minder belangrijke zaken en naar het zoeken van een gezonde balans tussen privé en werk.

3.5 Taal- en rekenonderwijs

In 2016 is een schoolbrede lesmethode voor Nederlands ingevoerd, namelijk 'Studiemeter' van Deviant. De portefeuillehouder en projectleider taal en rekenen hebben in samenspraak met de werkgroep een plan bedacht om het taal- en rekenonderwijs te verbeteren. Studenten, die hiaten vertonen in een of meerdere vaardigheden, kunnen extra ondersteuning krijgen bij het verbeteren en halen van de gestelde niveaus. Het team bepaalt de vorm en inhoud van de remedial teaching om studenten te ondersteunen bij het verbeteren van hun taalvaardigheden.

Extra begeleiding rekenen is opgenomen in het rooster als het roostertechnisch haalbaar is. Aangezien studenten voor rekenen geen voldoende beoordeling voor het behalen van hun diploma nodig hebben, voelen studenten geen of nauwelijks noodzaak om de extra lessen te volgen. Dit is niet alleen een knelpunt voor onze onderwijsinstelling, maar speelt ook landelijk. Als rekenen mee gaat tellen voor het behalen van het diploma, zullen studenten gemotiveerder hiervoor zijn.

Er is een analyse gemaakt van de examencijfers voor de centraal schriftelijke en de schoolexamens wat betreft de talen en rekenen. De verwachting dat er een hogere score zou zijn bij de schoolexamens voor Nederlands, bleek onjuist. De gemiddelde scores van de centrale examens zijn bij de meeste opleidingen significant hoger dan bij de gemiddelden van de schoolexamens. Deze discrepantie kan veroorzaakt worden door het taaldomein taalverzorging, dat apart geëxamineerd wordt. Hier zal in 2017 uitgebreid aandacht voor zijn.

De Examencommissie constateerde in 2016 dat zij onvoldoende grip had op de schoolexamens van de talen. Zij heeft hiervoor een audit laten uitvoeren door een externe partij om meer inzicht te krijgen in de problematiek. De rapportage is begin 2017 opgeleverd. De Examencommissie zal de conceptrapportage bespreken met alle betrokkenen bij dit proces en zal in 2017 een verbeterplan opstellen, zodat sturing en toezicht op deze examens aantoonbaar wordt gemaakt.

Om meer zicht te krijgen in de taalvaardigheden bij de start van de opleiding en de ontwikkeling van deze vaardigheden gedurende de opleiding, is onderzoek gedaan naar een toetsinstrumentarium. Er is gekozen om het toetsinstrument TOA van ICE hiervoor in te zetten. De diagnostische toetsen worden nu afgenomen tijdens de les. Er is een voorstel gemaakt om de examens te markeren als diagnostisch en deze af te laten nemen in het examenlokaal, dat nu alleen gebruikt wordt voor de centrale examinering met als doel, dat studenten kunnen wennen aan de examencondities van zowel de centrale als instellingsexamens en maakt de niveaumetingen betrouwbaarder.

Trajectplanner (TP) is zodanig ingericht dat studenten - docenten - slb'ers - teamleiders - portefeuillehouders inzicht hebben in de voortgang van studenten. Het oorspronkelijke doel was dat ook ouders inzicht zouden krijgen, maar in verband met de wet bescherming persoonsgegevens geeft de school geen toegangscodes aan ouders, dit is aan de student.

Dyslexiebeleid

Passend onderwijs is in de onderwijsinstelling vormgegeven. In 2015 is 'aangepaste examinering' uitgewerkt naar instellingsbeleid. Dyslexiebeleid maakt hier onderdeel van uit en is in 2016 geïmplementeerd. In de teams worden gezamenlijk met studenten taalplannen gemaakt om studenten naar een hoger niveau te tillen.

Tijdsverlenging bij lees- en schrijfopdrachten worden opgenomen in de planning van de examens. Ook beschikbare

hulpmiddelen worden, indien nodig, ingezet om studenten te ondersteunen, dit geldt net als bij tijdsverlening voor zowel het onderwijs als de examinering. Echter bij het onderwijs krijgt dyslexie nog onvoldoende aandacht met name bij het inzetten van beschikbare hulpmiddelen, zoals rekenkaarten, Claro read en tijdsverlenging. De voorzitter van de vakgroep Nederlands brengt dit onder de aandacht van taal- en vakdocenten.

Door vaststellers van de proeve(n) van bekwaamheid wordt gekeken of het examen zodanig is geschreven en opgemaakt, dat studenten met dyslexie en andere beperkingen hier geen hinder van ondervinden.

Voor studenten met dyslexie of taalproblemen wordt gewerkt aan het opzetten van voorlichting en coaching. Tevens wordt gewerkt aan de implementatie van spraaksoftware voor dyslectici.

Afgelopen jaar ziet de Examencommissie een terugloop van het aantal bezwaren van studenten met een dyslexieverklaring. De tevredenheid van studenten is op dit onderwerp aantoonbaar toegenomen.

3.6 Voortijdig schoolverlaten

De onderwijsinstelling heeft goede contacten met RMC-gemeenten regio 19, de afdeling Leerlingzaken van de gemeente Utrecht en met andere Utrechtse mbo-instellingen. Korte lijnen en goed contact zorgen ervoor dat studenten effectiever en efficiënter geholpen worden.

De prestatieafspraken van het landelijke VSV-convenant hebben zich vertaald naar een werkwijze en zijn de doelstellingen vertaald naar absolute getallen, zodat heel direct gestuurd kan worden. Voor 2015-2016 zijn de volgende doelstellingen geformuleerd: niveau 2 (BOL + BBL): 10% (aantal 9) - niveau 3 en 4 (BOL): 2,75% (aantal 48).

De voorlopig (voorlopig i.v.m. het accountantsonderzoek, dat plaatsvindt in mei 2017) behaalde percentages van de onderwijsinstelling zijn:

- Niveau 2 (BOL + BBL): 6,45%
- Niveau 3 en 4 (BOL): 2,46%

Instellingsbreed wordt de doelstelling ruimschoots behaald en het is nu de uitdaging om alle opleidingen in 2017 deze doelstelling te laten behalen. Op opleidingsniveau zijn namelijk nog aandachtspunten. De volgende opleidingen: Game Artist - Gamedeveloper - Grafische vormgeving - Interactieve vormgeving hebben de interne norm niet behaald. Zie voor een volledig beeld bijlage 2.

Om de doelstelling te behalen is een scholingstraject ingezet voor (nieuwe) studieloopbaanbegeleiders (Slb'ers), die jaarlijks door het Studie- en Adviescentrum (SAC) aangeboden wordt. Hiervoor is een programma ontwikkeld, dat met name gericht is op het ontwikkelen van gespreks- en coachingsvaardigheden en groepsdynamica.

Ieder team heeft een of meerdere eigen SAC-medewerkers, die de linking pin moet zijn tussen het team, het SAC en de Slb'ers. Er is een tweewekelijks SAC-overleg waar d.m.v. intervisie, eventueel aan de hand van een casus, en inhoudelijke bijeenkomsten om de professionaliteit te verhogen. De SAC-medewerkers hebben de taak hun expertise en kennis in te zetten in het team.

Intake

Tijdens de voorlichting op open dagen, voorlichtingsbijeenkomsten en andere voorlichtings- en wervingsactiviteiten wordt aandacht besteed aan het verhelderen van het beroeps- en opleidingsbeeld om een zo'n juist mogelijk beeld te schetsen om te voorkomen dat kandidaten een verkeerd beroepsbeeld krijgen. Ook in de Utrechtse overleggroep met vo, mbo en gemeente wordt aandacht besteed aan dit onderwerp. Het belang van goed informatievoorziening op het voorgaande onderwijs wordt daarbij continu benadrukt. Een van de gezamenlijk ingezette acties is het publiceren van opleidingsprofielen op de website.

Ter voorbereiding op de intake leveren kandidaten een motivatiebrief en een ingevuld doorstroomdossier in. Kandidaten maken ook een opdracht. Sommige opleidingen laten de opdracht thuis maken en andere opleidingen nodigen een aantal kandidaten uit en laten de opdracht gezamenlijk uitvoeren en vragen de kandidaten hun bijdrage individueel te presenteren om een beter beeld te krijgen van de competenties en motivatie.

Komt uit het intakegesprek een hulpvraag voor aanpassingen in het onderwijs- en of examenprogramma, dan wordt op korte termijn een afspraak gepland met de SAC-medewerker in het team voor een tweede gesprek om te inventariseren welke ondersteuning de kandidaat nodig heeft. Indien nodig wordt een afspraak gemaakt voor een AMN-test. Alle kandidaten met een KBL-vooropleiding en of andere twijfelgevallen, wordt gevraagd deze test te maken. De testen worden geanalyseerd

door de intakek. Als blijkt dat expliciete ondersteuning nodig is, wordt de kandidaat uitgenodigd voor een tweede intakegesprek.

In Trajectplanner wordt met kleurtjes aangegeven welke extra ondersteuning studenten nodig hebben. De Slb'ers hebben inzicht in Trajectplanner en krijgen de overdracht van hun SAC-medewerker welke studenten welke ondersteuningsbehoeften nodig hebben.

Voor intakek is een training ontwikkeld, waar naast de werking van het puberbrein gefocust wordt op het achterhalen van de motivatie bij kandidaten middels het stellen van juiste en gerichte vragen.

De training is in 2016 aangeboden en in 2017 zal blijken of studenten minder uitvallen op een verkeerd beroep- en opleidingsbeeld. De training is georganiseerd door de GLU Academy op verzoek van de teamleiders.

Het uitschrijfformulier, dat ingevuld moet worden als de student de school verlaat, kent een aantal categorieën. Het vermoeden bestaat, dat de mogelijkheid 'verkeerd beroep- en opleidingsbeeld' vaak als oorzaak wordt aangekruist. In 2017 wordt gekeken of op het uitschrijfformulier de mogelijkheden van uitval aangevuld kunnen worden, waardoor betere analyse gemaakt kunnen worden.

Studieloopbaanbegeleiding (SLB)

Iedere student heeft een Slb'er, die in veel gevallen de gehele studieperiode de student begeleidt. Het contact wordt gereduceerd naarmate de student langer op school zit. Slb'ers geven invulling aan de SLB. SLB, Loopbaan van het kwalificatiedossier van Loopbaan & Burgerschap (L&B) en het Keuzedeel 'Ondernemend gedrag' zijn gekoppeld. De Slbi-uren worden per periode gepland. Er vinden dan individuele gesprekken met studenten plaats over hun presentie en functioneren. Deze gesprekken worden door de teams steeds beter voorbereid tijdens de zogenaamde studentbesprekingen. Indien nodig worden ouders, naast ouder- en/of gespreksavonden, betrokken bij de gesprekken om de student gezamenlijk te motiveren de studie met succes af te ronden. De geformuleerde aanpak en de afspraken die met studenten worden besproken tijdens de studentbesprekingen, worden beknopt opgenomen in Trajectplanner.

Jaarlijks krijgen Slb'ers instructie over de geldende procedures en richtlijnen. Deze instructie wordt op aanvraag door het Studie - en Adviescentrum gegeven. Daarnaast ondersteunen de SAC-medewerkers de teams bij vragen over alles wat rondom de zogenoemde 'besprekstudenenten' aan de orde komt om uitval te voorkomen.

Teamleiders begeleiden de Slb'ers in de vorm van gesprekken of speeddates. Bij een aantal teams vinden intervisiebijeenkomsten plaats waar Slb'ers hun dilemma's kunnen bespreken, met als doel de begeleiding van studenten te optimaliseren.

Er is afgesproken dat de klassenvertegenwoordigersoverleggen voorbereid worden in de Slb-lessen, zodat de onderwerpen die ingebracht worden gezamenlijk door de studenten gedragen worden. Dit heeft echter nog niet geleid tot een beter resultaat bij de vraag in de JOB Monitor 2016 of studenten mee willen denken over het beleid. Het is goed mogelijk dat studenten de vraag anders interpreteren en of een ander idee hebben wat met 'beleid' wordt bedoeld, dan bijvoorbeeld het meedenken en praten over onderwerpen, die besproken worden tijdens zowel de voorbereidende als de daadwerkelijke klassenvertegenwoordigersoverleggen en niet te vergeten de onderwerpen die besproken worden in de Studentenraad.

Het bestrijden van ongeoorloofde afwezigheid is de taak van de Slb'ers. Het Studieloopbaan en Adviescentrum (SAC) heeft een actie ingezet en stuurt tweewekelijks lijsten naar de teamleiders om hun verzuimende studenten, zowel on- als geoorloofd, in de gaten te houden en aan te sporen om het verzuim terug te dringen. Studenten worden gevolgd en besproken tijdens studentbesprekingen, hierdoor worden signalen steeds vaker en sneller herkend, besproken en doorgegeven, waardoor ondersteuning van het SAC (tweede lijn) en bijvoorbeeld van het Jeugdteam en de jeugdarts (derde lijn) sneller ingeschakeld kunnen worden.

Hierdoor wordt de studieloopbaanbegeleiding in de onderwijsinstelling steeds professioneler. De studenten worden gekend, herkend en erkend in de onderwijsinstelling.

Heroriëntatietraject

Een belangrijk onderdeel van de VSV-aanpak is het heroriëntatietraject. Studenten krijgen in het eerste leerjaar een assessment, dat tot gevolg kan hebben dat de onderwijsinstelling de student een negatief studieadvies geeft en als gevolg daarvan een heroriëntatietraject aanbiedt. Ook de student kan aangeven hier gebruik van te willen maken, vanwege bijvoorbeeld van een verkeerde opleidingskeuze. Het heroriëntatietraject is erop gericht studenten een onderbouwde keuze te laten maken voor een vervolgopleiding, waar zij wellicht beter tot hun recht komen.

Ouderbetrokkenheid

Zowel in het Strategisch Beleidsplan als in het Kwaliteitsplan zijn doelstellingen opgenomen, gegroepeerd rondom een aantal belangrijk stakeholders, zo ook met betrekking tot ouders. De doelstelling om ouderbetrokkenheid te vergroten door middel

van voortgangsrapportages en spreekavonden heeft de afgelopen jaren steeds meer vorm gekregen en is zichtbaar verankerd in de teamplannen.

Ouders worden betrokken bij ouderavonden, tienminutengesprekken, exposities en, indien nodig, bij de begeleiding van studenten onder de achttien. In de Onderwijsovereenkomst staat geschreven dat ouders worden geïnformeerd tenzij studenten boven de achttien hier expliciet bezwaar tegen maken.

Het punt ouderbetrokkenheid is punt van aandacht in het kwartaalgesprek onderwijs.

3.7 Studiewaarde / studiesucces

Onderwijsresultaten bestaan nu nog uit de indicatoren Jaarresultaat en Diplomaresultaat. In 2017 zal de standaard studiewaarde uitgebreid worden met de indicator Startersresultaat en zullen indicatoren voor Vervolgsucces ingevuld worden.

De onderwijsinstelling blijft zich vergewissen of het studiesucces van individuele studenten, waarbij gestreefd wordt om het maximale uit een student te halen, nagestreefd wordt. De maandelijkse managementrapportage, die gepubliceerd wordt op intranet, de kwartaalgesprekken en de overleggen tussen CvB en de teamleiders geven handvatten om op opleidingsniveau de verrichtingen te monitoren en indien nodig bij te sturen.

In de teams worden steeds meer stappen gezet om aan te sluiten bij het niveau en tempo van de student door het lesmateriaal uit te breiden met verdiegingsopdrachten. Daarnaast geven keuzedelen mogelijkheden tot verdieping, verbreding en remediering. De begeleiding van studenten is d.m.v. de Slbi-uren maatwerk.

De omstandigheden van studenten kunnen zich wijzigen, maar om aangesloten te blijven bij de student is het mogelijk dat er keuzes gemaakt worden om de student te begeleiden naar een ander of lager traject. In overleg met de student zal altijd worden gezocht naar de meest effectieve leerroute. Het Heroriëntatietraject is daar bij uitstek een goede methode voor. Dit beleid zal in de komende jaren worden gecontinueerd.

3.8 Excellentie

Het beleidsplan is omgezet tot een plan van activiteiten. Het activiteitenplan is opgesteld door H O&O en wordt verfijnd in overleg met de teamleiders. Insteek is dat activiteiten op het gebied van excellentie GLU-breed georganiseerd worden met inzet vanuit de teams. In het schooljaar 2017-2018 worden de activiteiten opgestart. Binnen ieder team wordt formatie (80 uur) vrijgemaakt om mee te werken aan de implementatie van de activiteiten.

Er is in de periode september tot en met december in verschillende teams aandacht besteed aan differentiatie in de les. Hiervoor is externe begeleiding ingezet. Er is in het nieuwe template van de ELO een verplicht veld waarin de docent voor iedere les aangeeft hoe differentiatie wordt vormgegeven. De kwaliteit van de inhoud wordt in 2017 onderzocht en verbeterd.

Er zijn ook dit jaar weer pro-lezingen georganiseerd voor studenten en docenten. Daarnaast zijn er voor docenten PIT lezingen waarbij de focus op de pedagogisch didactische vaardigheden ligt.

Afgelopen jaar zijn de nieuwe kwalificaties ingevoerd. We doen nu de eerste ervaringen op met het aanbieden van keuzedelen. In het afgelopen schooljaar is ondernemend gedrag als verplicht keuzedeel ontwikkeld.

Er is door, een teamleider, docent ondernemen en H O&O, een onderzoek gedaan naar mogelijkheden om ondernemerschap voor excellente studenten aan te bieden. In overleg met het CvB is besloten om in 2017-2018 een traject uit te werken wat vanaf het schooljaar 2018-2019 aangeboden gaat worden. Jong ondernemen is een onderdeel van dit pakket.

Het leerbedrijf in Amersfoort heeft weer stagiaires ontvangen en een leerplek geboden. Er is extra geïnvesteerd in de ondernemende skills. De studenten die bij de stage komen zijn niet expliciet geselecteerd op excellentie. Er is wel momenteel wel overleg om de aanvankelijke doelstelling te verstevigen.

De versnelde trajecten bij de opleidingen mediavormgeven zijn gestopt. Hiervoor in de plaats is een opleiding opgezet Crossmedia voor studenten die een driejarige bredere opleiding willen volgen. Veelal zijn de studenten die hier aan deelnemen gericht op doorstroom naar het HBO.

Het keuzedeel Voorbereiding HBO wordt in 2017 ontwikkeld en voor het eerst aangeboden.

Skills Heroes

De onderwijsinstelling heeft afgelopen jaar in het kader van het excellentieprogramma deel genomen aan Skills Heroes, de

ationale beroepenwedstrijden voor mbo'ers. In schooljaar 2015-2016 hebben studenten deelgenomen aan de wedstrijden Grafische vormgeving, Webdesign en Applicatieontwikkelaar. Hier zijn interne voorrondes aan vooraf gegaan. De voorrondes hadden een klassikaal karakter. Geïnteresseerde studenten konden zich aanmelden voor de wedstrijden. De resultaten werden a.d.h.v. criteria, die door Skills beschikbaar zijn gesteld, beoordeeld door een deskundige jury. Drie studenten zijn voorgedragen om deel te nemen aan de kwalificatiewedstrijden, die Skills in januari op diverse instellingen organiseerde. In maart vonden de landelijke wedstrijden plaats, waar twee van de drie kandidaten aan deelnamen. Helaas vielen zij niet in de prijzen.

Mbo Uitblinker

In 2016 heeft de onderwijsinstelling deelgenomen aan de landelijke verkiezing. Ook hier is een interne verkiezing aan vooraf gegaan, die gecoördineerd is door Communicatie & PR. Teams kregen de gelegenheid om aan de hand van strenge criteria een uitblinker voor te dragen, die zich op een of andere wijze onderscheiden heeft. Er is verder gekeken dan alleen naar de behaalde resultaten.

Tijdens de verkiezingsbijeenkomst heeft een interne jury, die bestond uit een docent, een praktijkopleider en het Hoofd BBC, drie finalisten voorgedragen. Iedere finalist heeft zich gepresenteerd aan het publiek om hen te overtuigen, dat zij/hij als uitblinker het Grafisch Lyceum Utrecht het beste zou kunnen vertegenwoordigen bij de landelijke verkiezing. Er is gestemd d.m.v. het gebruik van de tool 'plickers', die razendsnel de scores van de stemmers verzamelt. Het publiek heeft de uiteindelijke winnaar gekozen.

Van de uitblinker is een wervingsfilmpje gemaakt om stemmers te trekken en op een volwaardige wijze deel te kunnen nemen aan de landelijk verkiezing. Helaas behoorde onze uitblinker niet tot de tien landelijke finalisten.

3.9 Internationalisering

De onderwijsinstelling kent verschillende activiteiten gericht op internationalisering. Alle niveau 4 studenten gaan op werkweek naar het buitenland. Het team Grafische vormgeving is tijdens de introductieperiode met ca. 200 eerstejaars studenten naar de Ardennen geweest met de focus op samenwerking, culturele bewustwording, vergroten van vakinhoud, ontwikkelen van een visie op het vakgebied en last but not least ter inspiratie.

De onderwijsinstelling heeft een samenwerking met de stichting Alpe d'HuZes, een actie waarbij deelnemers, alleen of in een team, geld bijeen brengen waarmee zij een bijdrage leveren aan de strijd tegen kanker. Een docent en drie studenten ondersteunen de stichting met het vormgeven en publiceren van de digitale Dagkrant voor tienduizenden volgers en meelezers uit de hele wereld.

In totaal hebben zestien studenten hun stage gelopen in het buitenland. Zes studenten en twee docenten zijn naar Zweden geweest voor een uitwisseling om gezamenlijk games te ontwikkelen. Deelnemende studenten zijn voorgedragen door het team. De vergoeding voor de reis is deels vanuit Erasmusgeldten bekostigd.

In samenwerking met Uitgeverij Momo, die apps maakt met input van studenten, is een bezoek aan Valencia gebracht om voor het 'project city branding' onderzoek te doen en het concept verder uit te werken.

Met ondersteuning van Erasmus geldten is onderzoek gedaan naar de leeropbrengsten in Estudio Nomada in Barcelona, waar studenten stage lopen. Hiervoor is de ECVET methode toegepast.

Daarnaast is een Memorandum of Understanding (MoU) afgesloten met Newcastle College, een intentieverklaring voor verdere samenwerking.

Er wordt geïnvesteerd in internationale netwerken door het bijwonen van nationale en internationale conferenties. De coördinator internationalisering neemt deel aan het Coördinatorenoverleg Internationalisering bij de MBO Raad en EP-Nuffic.

Het Grafisch Lyceum Utrecht heeft een consortiumaanvraag gedaan samen met SintLucas en CIBAB voor Erasmus+ subsidie. Het budget hiervoor wordt in 2017 bekend gemaakt.

In 2018 is het de wens om een aantal hotspots in Europa te hebben voor structurele samenwerking. Internationalisering krijgt steeds meer inhoud en vorm. Het is een uitdaging om een vervolgstap te maken naar een professionelere aanpak door het ontwikkelen van een visie en een beleidsplan.

3.10 Stakeholders

Alumnibeleid

Het alumnibeleid richt zich in eerste instantie op het begeleiden van studenten naar werk of een vervolgopleiding door Slb'ers. De afgestudeerden vullen n.a.v. een of meerdere gesprekken een formulier in met hun keuze. Deze formulieren worden verzameld om vervolgens te analyseren waar onze studenten allemaal terecht komen.

Regelmatig worden oud-studenten betrokken bij voorlichtingsactiviteiten over de doorstroom naar het HBO. Daarnaast worden oud-studenten uitgenodigd om gastlessen te verzorgen.

Iedere twee jaar wordt door DUO-Onderwijsonderzoek onderzoek gedaan onder studenten, die het jaar ervoor de onderwijsinstelling met een diploma hebben verlaten. Het zogenaamde Schoolverlatersonderzoek MBO geeft meer inzicht in de bestemming van de schoolverlaters: welke vervolgopleiding (niveau en instelling) en of beroep zij uitoefenen (ongeveer zeven maanden nadat zij gediplomeerd de school hebben verlaten). Daarnaast geeft de schoolverlater een oordeel over diverse onderwerpen. In de rapportage wordt een vergelijking gemaakt met het landelijk gemiddelde. Helaas is door de invoering van de nieuwe Wet bescherming persoonsgegevens het onderzoek niet uitgevoerd. De onderwijsinstelling heeft verschillende acties ingezet om de privacy van studenten te borgen om weer deel te kunnen nemen aan bovengenoemd onderzoek.

Stakeholders

Voor een onderwijsinstelling zijn externe belanghebbenden (stakeholders) van essentieel belang. De horizontale dialoog, waar actief de verbinding tussen school en relevante stakeholders gezocht wordt, heeft de onderwijsinstelling vorm en inhoud aan gegeven. De dialoog gaat niet uitsluitend over het afleggen van verantwoording van kwantitatieve en kwalitatieve prestaties, maar gaat verder; met relevante belanghebbenden wordt gecommuniceerd over de beleidskeuzen van het onderwijs en de examinering, zonder de eigen verantwoordelijkheid uit het oog te verliezen.

Naast het betrekken van extern belanghebbenden op centraal niveau zijn er ook initiatieven elders in de school, waar stakeholders directer worden betrokken.

Naast de studentenraad, die gefaciliteerd en gestimuleerd wordt door het CvB, wordt ook op teamniveau invulling gegeven aan de medezeggenschap van studenten door regelmatig klassenvertegenwoordigersgesprekken te organiseren, die onder leiding van de teamleider plaatsvinden. Ook ouderbetrokkenheid is een belangrijk middel om de student te motiveren en te inspireren een opleiding op niveau af te ronden. In het hoofdstuk 3.6 Voortijdig schoolverlaten is onder het kopje Ouderbetrokkenheid de samenwerking verder uitgewerkt.

Al enige jaren maakt een vertegenwoordiger uit het bedrijfsleven deel uit van de Examencommissie. Hij is eigenaar van een reclame- en mediabureau en tevens voorzitter van het bestuur van VKGO (Vereniging Klein Grafische Ondernemingen). De teams hebben een of meerdere beroepenveldcommissies, waar de input en of terugkoppeling van het bedrijfsleven meegenomen wordt. Voorbeelden hiervan zijn dat opleidingen verworven inzichten inzetten om hun curriculum aan te passen.

Bureau BedrijfsContacten (BBC) geeft invulling aan preferred supplier ship, een van de doelstellingen uit het Strategisch Beleidsplan.

Tweejaarlijks wordt de BPV monitor ingezet om de tevredenheid van de bedrijven te meten. In het Verbeterplan BPV zijn de resultaten zichtbaar gemaakt en staan acties beschreven om een vervolgstap te zetten.

Teams stimuleren en faciliteren actief onderwijsprojecten met bedrijfsleven en maatschappelijk organisaties. Voorbeelden hiervan zijn: Alpe d'HuZes - Wij zijn de wijk - Het Bureau - Jong ondernemen.

4. Doelstellingen per thema

4.1 Positionering en resultaat

Het Grafisch Lyceum Utrecht wil in 2018 bekend staan als excellente opleider voor de creatieve industrie. De tevredenheid van klanten en stakeholders is de belangrijkste indicator om te bepalen of deze doelstelling is behaald. Alle in het Strategisch Beleidsplan en Kwaliteitsplan benoemde doelstellingen en acties dragen daar aan bij. Continue aandacht voor studenttevredenheid en inrichting, uitvoering en kwaliteit van het onderwijs staan daarbij centraal.						
Onderdeel	Deelonderwerp	Doelstelling/resultaat	2015	2016	2017	2018
Positionering		Het Grafisch Lyceum Utrecht staat in 2018 bekend als excellente opleider voor de creatieve industrie.				✓
	Duurzaamheid	Het Grafisch Lyceum Utrecht heeft een Duurzaamheids-/ MVO-beleid opgesteld. Dit wordt geconcretiseerd in een actieplan.		✓		
Resultaat	Faciliteiten	Het gebouw van het Grafisch Lyceum Utrecht heeft een eigentijdse uitstraling, passend bij de opleidingen die de school aanbiedt op de terreinen van media, vormgeving en technologie.				✓
	Job Monitor	Het Grafisch Lyceum Utrecht heeft een plaats in de top 10 van de tweejaarlijkse studenten enquête (Job Monitor).		✓		
	Rendement	Het rendement is boven de norm van De Onderwijsinspectie, zowel met betrekking tot het diploma- als het jaarresultaat.	✓			
	MBO Benchmark	Het Grafisch Lyceum Utrecht staat met het diploma- en jaarresultaat in de top 10 van de MBO Benchmark.		✓		
	Inspectie oordeel	De Onderwijsinspectie oordeelt te allen tijde minimaal voldoende op onderwijs en examinering en hanteert het minst zware toezicht.			✓	

4.2 Onderwijs

Het Grafisch Lyceum Utrecht wil onderwijsinhoudelijk, onderwijs organisatorisch en didactisch aansluiten bij de verwachtingen van studenten, de nieuwste technologische ontwikkelingen en de behoefte van bedrijven in de creatieve industrie. Er wordt een nieuwe onderwijsvisie geformuleerd en geïmplementeerd. Studenten worden beter voorbereid op cross-over beroepen in de creatieve industrie en ondernemersvaardigheden krijgen meer aandacht. Ook landelijke ontwikkeling zoals de invoering herziening kwalificatiestructuur staat hoog op de agenda.							
Onderdeel	Deelonderwerp	Doelstelling/resultaat	Stappen/activiteiten/aandachtspunten	2015	2016	2017	2018
Visie		Het Grafisch Lyceum Utrecht formuleert een nieuwe visie op onderwijs. Onderwijsmethoden en werkvormen zijn actueel en sluiten aan bij de behoeften en verwachtingen van studenten.	• Inrichten projectgroep • Opstellen concept • Voorleggen aan relevante gremia • Besluitvorming door CvB	✓			
Uitvoering		Visie op onderwijs is vertaald in een nieuw onderwijsconcept.	• Implementatie van de onderwijsvisie • Inrichten werkgroep met docenten. • Vertaling onderwijsvisie naar onderwijsconcept (werkvormen, curricula, leeractiviteiten) • Relatie en integratie met IHKS (integratie van visie en inhoud)	✓			

	Invoering herziening kwalificatiestructuur	Voorbereiding invoering herziening kwalificatiestructuur, nieuwe kwalificatiedossiers.	• Organisatorische inrichting en inbedding • Inhoudelijke inrichting • Programma's ontwikkelen • Formuleren beleid inzake keuzedelen	✓	✓		
	Ondernemerschap	Start uitvoering nieuwe kwalificatiestructuur Het Grafisch Lyceum Utrecht ontwikkelt een beleids- en uitvoeringsplan met betrekking tot ondernemersvaardigheden. Het zelfstandig ondernemerschap in relatie tot het nieuwe werken (al dan niet als ZP-er in een netwerk van professionals) krijgt daarin expliciet aandacht. Zowel met afnemende als toeleverende scholen afspraken maken om de afstemming zo optimaal mogelijk te maken en wederzijdse verwachtingen beter te managen.	Uitwerken keuzedeel ondernemersvaardigheden (in relatie tot IHKS)	✓	✓		
	Omringend onderwijs	Het Grafisch Lyceum Utrecht zal een innovatiebeleid formuleren waarin de ruimte voor innovatie gedefinieerd wordt en innovatie binnen de onderwijsteams gestimuleerd wordt.	Aandacht voor visie op doorlopende leerlijnen.	✓	✓		
	Innovatie	Het Grafisch Lyceum Utrecht zal een innovatiebeleid formuleren waarin de ruimte voor innovatie gedefinieerd wordt en innovatie binnen de onderwijsteams gestimuleerd wordt.	• Innovatie budget per team, te besteden naar eigen inzicht • Meerwaarde voor Grafisch Lyceum Utrecht en bedrijfsleven • Afttrap 14 april 2015 • Innovatieplan per team • Samenhang en besluitvorming door CvB	✓			

4.3 Examinering

<i>Het Grafisch Lyceum Utrecht heeft in de laatste beoordeling van de Inspectie van het Onderwijs een goed gescoord op dit onderdeel. In de afgelopen periode is de examenorganisatie geprofessionaliseerd. Zo is de organisatie van exams gecentraliseerd en is per team een regiegroep examinering ingericht. In de komende periode staat continuering en bestendigen van de goede resultaten centraal.</i>							
Onderdeel	Deelonderwerp	Doelstelling/resultaat	Stappen/activiteiten/aandachtspunten	2015	2016	2017	2018
Beleid	Visie	Een gedragen visie op examinering.	• Inrichten projectgroep • Opstellen concept • Voorleggen aan relevante gremia • Besluitvorming door CvB		✓		
	Organisatie	Duidelijke organisatie van exams	Verdere implementatie van het handboek examinering en de visie.	✓	✓		
	Professionalisering	Deskundige examenfunctionarissen	Continue professionalisering examencommissie, examenfunctionarissen etc.	✓	✓	✓	✓

4.4 Professionalisering en HRM

Professionalisering, in de breedste zin van het woord, staat voor de komende jaren in het teken van het creëren van een lerende organisatie. Daarbinnen gaat individuele professionalisering of ontwikkeling hand in hand met ontwikkeling van de organisatie. De teams zijn aan zet om een teamontwikkelplan op te stellen. Een belangrijk onderdeel van professionalisering is eigenaarschap. Dit betekent dat alle medewerkers zich in toenemende mate bewust zullen worden van en verantwoordelijk zullen worden voor (het eigenaarschap van) hun eigen ontwikkeling en die van de organisatie. Dit zal echter niet van de een op de andere dag gerealiseerd worden. Hier gaat een geleidelijk en zorgvuldig proces aan vooraf, waarin belangrijke waarden van het Grafisch Lyceum Utrecht zoals vertrouwen, samen sterk en het delen van successen, centraal staan.							
Onderdeel	Deelonderwerp	Doelstelling/resultaat	Stappen/activiteiten/aandachtspunten	2015	2016	2017	2018
Visie en beleid	Personeel & organisatie	Het Grafisch Lyceum Utrecht heeft een geactualiseerde visie op personeel en organisatie ontwikkeld.	• Inrichten projectgroep • Opstellen concept • Onderzoeken wenselijkheid kweekvijver • Voorleggen aan relevante gremia • Besluitvorming door CvB	✓			
	Professionalisering	Een gedragen visie (GLU-breed) op professionalisering van OP en OBP.	• Positionering GLU Academy • Borging teamontwikkelplan	✓			
		Een gedragen beleidsplan (Grafisch Lyceum Utrecht-breed) op het gebied van professionalisering.	• Positionering GLU Academy • Samenwerking met partnerscholen • Vaststellen taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden • Voor OP en OBP	✓	✓		
		Onderzoek	Een gedragen visie op onderzoek.	• Positionering en formalisering binnen het Grafisch Lyceum Utrecht en de GLU Academy • Inrichten structuur en organisatie onderzoeksgroep • Relatie met de onderwijspraktijk • Relatie met de externe omgeving • Innovatie	✓	✓	
Uitvoering	GLU Academy	Plan van aanpak GLU Academy.	Op basis van visie en beleid concreet plan van aanpak voor GLU Academy opstellen met onder andere: • Boomcafés, scholingsdagen voor management en docenten • Interactieve website met informatie over scholingsaanbod, good practices, innovatieve ontwikkelingen etc. • Continue evaluatie en kwaliteitsverbetering	✓			
	Professionalisering	Tweejarig professionaliseringsplan voor OP en OBP	• Jaarlijks actualiseren POP's (OP en OBP) • Jaarlijks opstellen teamontwikkelplannen (OP en OBP)	✓		✓	

	Mastergraad	20% van de docenten een masteropleiding afgerond	- Onderdeel POP - Onderdeel teamontwikkelplan - Pre-master traject met hogeschool ontwikkelen.				✓
	Management Development	Vorbereiding	- Voor breed management overleg - Relatie met landelijk managementprofiel mbo - Gezamenlijk definiëren doelstelling - Keuze bureau / externe ondersteuning - Nulmeting - Uitwerking traject	✓			
		Uitvoering	Uitvoering traject, verwachte duur twee jaar	✓	✓	✓	
	Onderzoek	Een gedragen plan van aanpak voor onderzoek	- Drie a vier centrale en gedragen onderzoeksthema's per jaar - Tijdpad - Kennisoverdracht	✓			
		Uitvoering onderzoek	Uitvoering onderzoek op centrale, gedragen thema's		✓	✓	
		Onderzoek voor de teams	Nader op te stellen plan van aanpak				✓
HRM beleid	Gesprekscyclus	Cyclus van jaarlijkse resultaat en ontwikkelgesprekken en tweejaarlijkse beoordelingsgesprekken	- Definitief vaststellen beleid en cyclus (CvB, OR, etc). - Ondersteuning BMO bij invoering nieuwe gesprekscyclus - Informatie en communicatie over de nieuwe gesprekscyclus. - Implementatie resultaat en ontwikkelgesprekken - Implementatie beoordelingsgesprekken - Programma voor startende medewerkers	✓			
	Startende medewerkers (OP en OBP)	Plan van aanpak			✓		
	Bekwaamheidsdossiers	100% vulling bekwaamheidsdossiers Alle docenten geregistreerd in het lerarenregister	- Standaardisering van het bekwaamheidsdossier (format). - Digitalisering van het bekwaamheidsdossier. - Ruimte voor de verscheidenheid aan docenten binnen het Grafisch Lyceum Utrecht (inhoud). - Dit in relatie met verplichting tot registratie in het lerarenregister - Alle startende docenten binnen 2 jaar bevoegd en bekwaam voor inschrijving in lerarenregister.			✓	
	Werkklimaat	Het continueren en borgen van een veilig werkklimaat	Een voorbeeld van teamoverstijgende verbinding is de GLU experience: 10 keer per jaar een creatieve beleving met collega's en CvB. Doelstelling is ontmoeten en verbinden in een informele setting.	✓			
	Tevredenheid	De score met betrekking tot de algemene tevredenheid over het werken op het	Tweejaarlijks medewerkerstevredenheidsonderzoek	✓		✓	

	Grafisch Lyceum Utrecht is minimaal een 7,5					
--	---	--	--	--	--	--

4.5 Taal- en rekenonderwijs

Het intensiveren van het taal- en rekenonderwijs binnen het Grafisch Lyceum Utrecht is gericht op het minimaliseren van de uitval op Nederlands, Engels en rekenen en een score hoger dan het landelijk gemiddelde op de landelijke examens voor deze drie vakken. Daartoe zal een coherent beleid, gestoeld op deskundigheid, samenwerking en effectieve inzet van instrumenten, ontwikkeld en geïmplementeerd worden. Het beleid wordt in 2015 aangescherpt en geïmplementeerd. De daarop volgende jaren zal de uitvoering geëvalueerd worden, wat kan leiden tot directe bijstelling van het beleid.								
Onderdeel	Deelonderwerp	Doelstelling/resultaat	Stappen/activiteiten/aandachtspunten	2015	2016	2017	2018	
Beleid	Doelstellingen	Minimaliseren uitval op Nederlands, Engels en rekenen.	Uitvoering beleidsplan		✓	✓	✓	
		Hoger scoren dan landelijk gemiddelde op landelijke examens, voor Nederlands, Engels en rekenen.	Uitvoering beleidsplan		✓	✓	✓	
Beleidsplan	Diagnostische toetsen	Grafisch Lyceum Utrecht brede implementatie van diagnostische toetsen	- Implementatie diagnostische toets Nederlands, Engels en rekenen - Evaluatie en verbetering inzet diagnostische toetsen taal en rekenen - Effectief beleid voor inzet diagnostische toetsen - Instrumenten of interventies zodat studenten voordat ze starten hun vaardigheden in kaart dan wel op niveau krijgen	✓				
		GLU brede lesmethodes voor rekenen en Engels ¹	- Onderzoek naar lesmethode (met in acht neming van 80/20 regel en digitalisering) - Implementatie lesmethode	✓				
		Uren	- Onderzoeken in welke mate de uren voor taal en rekenen per opleiding gedifferentieerd kunnen worden, rekening houdend met de studentenpopulatie (o.a. voorbereiding op exacte hbo-opleidingen). - Invoering differentiatie uren voor taal en rekenen	✓				
		Dyslexie	- Formuleren dyslexiebeleid (rol docenten, wettelijke toegestane hulpmiddelen, relatie met examens, etc.) - Implementatie dyslexie lettertype en andere relevante hulpmiddelen.	✓	✓			
	Remediërend onderwijs	Verbreiding palet aan hulpmiddelen						
		Beleid en visie op remediërend onderwijs		Differentiatie in begeleiding tijdens de lessen, ondersteund door bijlessen (Ned-Eng-Rek).	✓	✓		

¹ Voor Nederlands is dit inmiddels geïmplementeerd.

	Toetsing	Identiek programma voor toetsing en afsluiting (PTA)	Identiek programma van lessen en toetsen voor alle niveau 4 opleidingen (4 jaar). Niveau 2 en 3 en drie-jarig niveau 4 kennen een eigen en/of gecompriimeerd programma.	✓			
	Informatie & communicatie	Alle docenten (en studenten) zijn op de hoogte van de voortgang van hun studenten m.b.t. taal en rekenen	Diagnostische toetsen en voortgangstoetsen opnemen in TP. Inzichtelijk voor student, ouder, docent, SLB-er, teamleider en portefeuillehouders.	✓			
	Personele inzet	Aantrekken extra expertise taal en rekenen	Analyse per team of extra ondersteuning wenselijk en noodzakelijk is.	✓			
	Flexibilisering	Vrijstellingen verlenen per niveau	- Aantrekken extra docenten / expertise - Onderzoek mogelijkheden en risico's verlenen vrijstellingen voor taal en rekenen	✓			
	Professionalisering	Docenten Nederlands, Engels en rekenen geschoold	- Aandacht voor de toetsing van de beroepscompetenties in de proeve - Op basis van de evaluatie van de behaalde resultaten en de inzet van instrumenten wordt onderzocht of en zo ja welke verdere professionalisering wenselijk is. Dit wordt onderdeel van het Grafisch Lyceum Utrecht brede professionaliseringsplan.	✓		✓	
		Docenten werken samen en delen kennis o.g.v. taal en rekenen	- Zichtbaar maken good practices - Teamoverstijgend delen van expertise. - Onderdeel van het Grafisch Lyceum Utrecht brede professionaliseringsplan (professionele leergemeenschap?)	✓			

4.6 Voortijdig schoolverlaten

Voortijdig schoolverlaten staat de komende vier jaar in het teken van het blijvend realiseren van de afgesproken normen. De huidige instrumenten worden toegepast en continu geëvalueerd. Daar waar relevant zullen nieuwe instrumenten / werkwijzen ontwikkeld worden. De gemeentelijke pilot Jeugdteam heeft in het afgelopen jaar een belangrijke bijdrage geleverd aan structurele contacten en korte lijnen met het jeugdteam, de jeugdarts en andere relevante hulpverleningsinstanties. Hoewel continuering van de pilot buiten de invloedsfeer van het Grafisch Lyceum Utrecht ligt, zal hier nadrukkelijk voor gepleit worden.							
Onderdeel	Deelonderwerp	Doelstelling/resultaat	Stappen/activiteiten/aandachtspunten	2015	2016	2017	2018
Prestatieafspraken	Alle opleidingen binnen de norm	< 2,75% VSV voor niveau 3 en 4 < 10% VSV voor niveau 2	Continuering en permanente evaluatie huidige werkwijze.	✓	✓		
	Alle opleidingen binnen de norm	Nader te bepalen voor 2017 en 2018	Continuering en permanente evaluatie huidige werkwijze.			✓	✓

Communicatie	Beroeps- en opleidingsbeeld	Een helder beroeps- en opleidingsbeeld bij startende studenten om zo de uitval met als reden verkeerd beroepsbeeld te voorkomen.	• Opstellen nieuwe profielen per opleiding. • Publicatie profielen op de website. • Ontwikkelen training voor intakers • Implementatie t.b.v. intake 2016.	✓			
				✓			
				✓			
					✓		
Externe relaties	Jeugdteam	Behouden en bestendigen Jeugdteam en bijbehorende relaties met jeugdhulpverleningsinstanties.	Besluitvorming hierover ligt buiten het Grafisch Lyceum Utrecht.				
	Verzuim	Implementatie nieuwe verzuimprotocol (o.a. gebruik van de nieuwe verzuimlijsten)	• Implementatie • Continue evaluatie • Indien nodig bijstellen	✓	✓	✓	✓
Uitvoering	Ouderbetrokkenheid (in algemene zin, niet in het kader van VSV, op specifieke inhoud is het al gerealiseerd, nu in brede zin realiseren).	Ouderbetrokkenheid is zichtbaar en geconcretiseerd in de teamplannen.	Definiëren ouderbetrokkenheid met teams en slb-er.	✓			
			Concretiseren ouderbetrokkenheid in teamplannen		✓	✓	✓
			Implementatie en evaluatie ouderbetrokkenheid door teams en slb-er.		✓	✓	✓
	Preventief signaleren	Slb-ers zijn getraind op het gebied van preventief signaleren.	• Training door het Jeugdteam. • SLB-training Grafisch Lyceum Utrecht Academy	✓			
	Update slb-ers	Jaarlijkse training voor (nieuwe) slb-ers over de dan geldende procedures en richtlijnen.	Start van elk studiejaar.	✓	✓	✓	✓

4.7 Beroepspraktijkvorming

Doelstelling op het gebied van BPV is het blijvend realiseren van kwalitatief en kwantitatief voldoende stageplaatsen voor de studenten. Tevredenheid van bedrijven en studenten blijft daarbij een belangrijk speerpunt. Ook het vergroten van het aantal internationale stageplaatsen en de gevolgen van de invoering herziening kwalificatiestructuur krijgen aandacht.						
Deelonderwerp	Doelstelling/resultaat	Stappen/activiteiten/aandachtspunten				
Tevredenheid	Nadere afspraken maken met bedrijven over stages (preferred supplier ship). Dit moet in het schooljaar 2015 – 2016 leiden tot een gemiddelde tevredenheidsscore van 7,5.	Tweejaarlijkse meting bij bedrijven naar tevredenheid over stages.				
	Tevredenheid studenten	Twee keer per jaar evaluatie onder studenten.				
Internationale stages	Verhogen aantal internationale stages in Europa Erasmusplus	Naar 25 internationale stageplekken in 2018.				
		In samenwerking met SintLucas en CIBAP is een aanvraag gedaan voor Mobility van studenten en docenten. In juni wordt bekend of deze gehonoreerd wordt. De subsidie geldt voor twee jaar.				
Stages voor zorgleerlingen	Voor alle studenten een passende stage met passende begeleiding	Communicatie met bedrijven. Blijvende zorg voor begeleiding van studenten vanuit de school.				
IHKS	De consequenties van de invoering herziening kwalificatiestructuur voor de BPV en de erkenning van leerbedrijven zijn in beeld en afgedekt.	Overdracht van de accreditatie van de leerbedrijven door Kenniscentrum GOC naar SBB per 1 augustus 2015 monitoren en inregelen.				

4.8 Studiewaarde

Het Grafisch Lyceum Utrecht onderschrijft de landelijke doelstellingen en definitie met betrekking tot studiewaarde. Studiewaarde wordt gedefinieerd als de mate waarin het Grafisch Lyceum Utrecht erin slaagt studenten - gegeven hun vooropleiding - naar een diploma toe te leiden op het niveau dat bij hun talenten past. Zoals eerder is opgemerkt is het bieden van passend onderwijs een belangrijk uitgangspunt van de school. Dit betekent dat studenten uitgedaagd worden het beste uit zichzelf te halen, passend bij hun niveau en talenten.

Op moment van schrijven zijn de rekenregels voor en juridische vertaling van studiewaarde voor het Grafisch Lyceum Utrecht nog niet bekend. Dit betekent dat de doelstellingen nog niet concreet gemaakt kunnen worden.

4.9 Excellentie

Excellentie binnen het Grafisch Lyceum Utrecht is haalbaar voor studenten op elk niveau. Excellentie wordt zoveel mogelijk gestimuleerd en gefaciliteerd in de dagelijkse lessen. Middels passend onderwijs krijgen excellente studenten ruimte zich te laten zien en zich verder te ontwikkelen. Na een periode van afwezigheid zal het Grafisch Lyceum Utrecht deelnemen aan landelijke wedstrijden zoals Skills Netherlands en Mbo Uitblinker.						
Onderdeel	Doelstelling/resultaat	Stappen/activiteiten/aandachtspunten				
Algemeen	Een gedragen beleidsplan op het gebied van excellentie. De huidige activiteiten worden daarin meegenomen, geëvalueerd en verbeterd. Deelname procedure en dergelijke worden daarin nader uitgewerkt.	✓				
	Excellente studenten krijgen binnen het Grafisch Lyceum Utrecht gelegenheid hun kwaliteiten te laten zien.	✓	✓	✓	✓	✓
	Excellente studenten worden uitgedaagd in de dagelijkse lessen.	✓	✓	✓	✓	✓
	Continuering masterclasses	✓	✓	✓	✓	✓
Vakmanschap	Deelname aan de skills-Heroes-wedstrijden	✓	✓	✓	✓	✓
	Het Grafisch Lyceum Utrecht neemt deel aan mbo uitblinker.	✓	✓	✓	✓	✓
	Continuëren deelname aan (vak)wedstrijden	✓	✓	✓	✓	✓
		• Interne wedstrijd FOTODOK				
		• Kalenderwedstrijd van het KVGO				
		• AAV: Utrecht voor Utrecht, Cinekid 48 uur film project				
		• Gaming: Dutch Game Awards, expo tijdens ouderavond				
		• MA/MC: Landelijk wedstrijd jong ondernemen				
		• Mediadeveloper: Hackaton				
	Verdieping of verbreding via keuzedelen	✓	✓	✓	✓	
		• Excellente studenten krijgen de mogelijkheid binnen hun vakgebied extra verdiepende of verbredende keuzedelen te volgen en te examineren. Zij volgen dan extra keuzedelen, bovenop de verplichte keuzedelen. Dit vertaalt zich in extra onderwijstijd.				
		• De keuzedelen worden in 2015-2016 ontwikkeld en in 2016-2017 geïmplementeerd.				
	Ontwerp masterclasses	✓	✓	✓	✓	✓
		• Verdiepende workshops door experts uit de beroepspraktijk				
		• De workshops worden 's avonds of in het weekend verzorgd en vallen buiten de reguliere onderwijstijd.				

		De workshops zijn specifiek bedoeld voor verdieping in een (deel)aspect van het vakgebied en studenten worden uitgedaagd / gecoacht door de betrokken expert.				
	Extra stagedag	- Een extra dag stage voor excellente studenten. - Dit betekent een dag minder lessen volgen. De stof dienen ze echter zelf in hun eigen tijd bij te houden.	✓	✓	✓	✓
Vakmanschap / ondernemerschap	Continuering eigen leerbedrijf in Amersfoort	- Multidisciplinaire groep van studenten (vormgevers, mediamanagers etc.). - Gericht op zelfstandigheid en uitdagende BPV. - Bedoeld voor ondernemende studenten. - Studenten vormen zelf het bedrijf en voeren gezamenlijk opdrachten uit voor externe opdrachtgevers (bijv. het maken van een website). - Het leerbedrijf is geaccrediteerd door het GOC.	✓	✓	✓	✓
Ondernemerschap	Keuzeonderdelen, gericht op ondernemerschap	- Excellente studenten krijgen de mogelijkheid een extra keuzedeel op het gebied van ondernemerschap te volgen en te examineren. - Dit is bovenop de verplichte keuzedelen en derhalve extra onderwijstijd. - Onderzocht wordt of dit afgerond kan worden met het Certificaat Ondernemerschap. Het behalen van dit certificaat vergt extra inspanning en onderwijstijd.	✓	✓		
	Structurele deelname aan Jong ondernemen	- Excellente studenten krijgen de mogelijkheid mee te doen aan Jong Ondernemen (landelijke wedstrijd). - Dit is bovenop het reguliere programma en derhalve extra onderwijstijd. - Studenten krijgen een bewijs van deelname en kunnen een certificaat behalen (met extra inspanning).	✓	✓	✓	✓
Internationalisering	Internationale stages voor excellente studenten van elke opleiding	- Voor elke opleiding heeft het Grafisch Lyceum Utrecht een samenwerkingsverband met de Europese hotspot op dat vakgebied. - Stages hebben een omvang van circa 6 maanden. - Stages worden mede gefinancierd vanuit Erasmus programma.				✓
Opleiding	Excellente studenten kunnen extra (beroepsgerichte) certificaten halen	- Pilot Adobe certificering voor niveau 4 studenten - Evaluatie pilot - Onderzoeken andere mogelijkheden tot certificering (Microsoft, Cisco en dergelijke) - Uitrol certificeringsmogelijkheden GLU breed	✓	✓		

	keuzeonderdelen, gericht op verbreding of verdieping	• Excellente studenten krijgen de mogelijkheid extra keuzedelen te volgen en te examinieren. Dit is bovenop de verplichte keuzedelen en dus extra onderwijstijd • De keuzedelen worden in 2015-2016 ontwikkeld en in 2016-2017 geïmplementeerd	✓	✓	✓
	Continueren versnelde trajecten	• Gaming • AAV	✓	✓	✓
	Continueren vrijstellingen	• Bij de opleiding Grafische Vormgeving kunnen excellente AVO studenten vrijstelling krijgen voor de lessen van bepaalde onderdelen (de toetsen moeten wel gedaan worden). • Deze ruimte wordt besteed aan andere (of extra) vakken.	✓	✓	✓
	Keuzedeel doorstroom hbo	• Excellente studenten krijgen de mogelijkheid extra keuzedelen te volgen en te examinieren. Dit is bovenop de verplichte keuzedelen en dus extra onderwijstijd. • De keuzedelen worden in 2015-2016 ontwikkeld en in 2016-2017 geïmplementeerd.	✓	✓	✓
	Continueren excellentie in Nederlands, Engels en rekenen	• Excellente studenten krijgen de kans bij Nederlands, Engels en rekenen een hoger niveau te behalen en daarin examen te doen. Daarvan ontvangen zij een instellingsverklaring.	✓		

4.10 Internationalisering

Internationalisering is gericht op de samenwerking met Europese hotspots op de verschillende vakgebieden. Er wordt gestreefd naar samenwerking met onderwijsinstellingen en bedrijven in deze hotspots, gericht op uitwisseling van studenten en docenten en op het gezamenlijk uitvoeren van projecten.						
Onderdeel	Doelstelling/resultaat	Stappen/activiteiten/aandachtspunten	2015	2016	2017	2018
Beleid	Een gedragen visie en beleidsplan op het gebied van internationalisering.	• Inrichten projectgroep - Opstellen concept - Voorleggen aan relevante gremia - Besluitvorming door CvB.		✓		
Netwerk	Er zal geïnvesteerd worden in een internationaal netwerk van scholings- en kennisinstututen.					✓
	Het Grafisch Lyceum Utrecht beschikt over een internationaal samenwerkingsprogramma met contacten binnen EGIN, Nuffic, scholingsinstututen en kenniscentra.					✓
	Voor elke opleiding heeft het Grafisch Lyceum Utrecht een samenwerkingsverband met de Europese hotspot op dat vakgebied.	• Internationale stages en uitwisseling voor studenten en docenten. • Start met twee samenwerkingsverbanden.			✓	

4.11 Stakeholders

De interne en externe stakeholders zijn belangrijk van het Grafisch Lyceum Utrecht. Zij bepalen of het Grafisch Lyceum Utrecht zich in 2018 excellente opleider mag noemen. Het organiseren van betrokkenheid en (kritische) tegenspraak van stakeholders is een essentieel onderdeel van het strategische beleid.							
Onderdeel	Deelonderwerp	Doelstelling/resultaat	Stappen/activiteiten/aandachtspunten	2015	2016	2017	2018
Studenten		De Studententraad (SR) is een actieve raad die betrokken is bij het (onderwijs)beleid van de school.	- Begeleiding door twee docenten. - CvB overlegt 3 keer per jaar met SR. - Facilitering in tijd, financiën, communicatie en ict. - Inrichting driehoek OR-SR-CvB.	✓			
	Alumni	Er is een alumnibeleid opgesteld. Hierin is expliciet aandacht voor de keuze van de afgestudeerden voor vervolgopleiding of arbeidsmarkt en de positie daarbinnen.			✓		
		Nadere afspraken maken met bedrijven over stages (preferred supplier ship). Dit moet in het schooljaar 2015 - 2016 leiden tot een gemiddelde tevredenheidsscore van 7,5.	- Tweejaarlijkse BPV monitor. - Jaarlijkse meting bij bedrijven naar tevredenheid over stages.		✓		✓
Bedrijfsleven		Het Grafisch Lyceum Utrecht heeft nauwe contacten met het lokale en regionale bedrijfsleven en relevante maatschappelijke instellingen en participeert actief in netwerken.	Teams stimuleren en faciliteren actief onderwijsprojecten aan te gaan met bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties (bijvoorbeeld Alpe d'Huzes, Wij zijn de wijk, het Bureau, Jong Ondernemen).		✓		
		Met externe stakeholders optimaal communiceren via daartoe geëigende communicatiekanalen.	Opstellen communicatieplan.	✓			
		Afspraken maken hoe met bezoekers omgegaan dient te worden (wijze van ontvangst, verwijzing naar contactpersoon en inrichting van de spreekruimte).		✓			

Bijlage 1: FACTSHEETS GRAFISCH LYCEUM UTRECHT 2016-2017

Opleiding niveau 4	Leerweg	Duur	Aantal studenten
Mediamanagement en Marketing	BOL	3 jaar	192
Medewerker Marketing en Communicatie	BOL	3 jaar	29
Mediadeveloper	BOL	3 jaar	77
Gamedeveloper	BOL	4 jaar	106
Mediavormgever			
Interactieve vormgeving	BOL	4 jaar	212
Animatie/audiovisuele vormgeving	BOL	4 jaar	276
Grafische vormgeving	BOL	4 jaar	769
Game Artist	BOL	4 jaar	153
Mediavormgever-Crossmedia	BOL	3 jaar	47
Opleidingen niveau 3			
Allround DTP'er	BOL	2 jaar	103
Drukker en Nabewerker	BBL	3 jaar	4
Opleidingen niveau 2			
Medewerker creatieve productie	BOL	2 jaar	91
Medewerker Printmedia	BBL	2 jaar	15
TOTAAL			2074 (incl. 19 BBL)

OPLEIDINGEN OORDEEL KEUZEGIDS 2017		
Opleiding niveau 4	Eindoordeel	Ranking
Mediamanagement en Marketing	++ (Topopleiding)	5 ^e plaats (35 deelnemende scholen)
Mediadeveloper	+ (Opleiding iets beter dan gemiddeld)	5 ^e plaats (43 deelnemende scholen)
Gamedeveloper	+ (Opleiding iets beter dan gemiddeld)	5 ^e plaats (43 deelnemende scholen)
Interactieve vormgeving	++ (Topopleiding)	5 ^e plaats (35 deelnemende scholen)
Animatie/audiovisuele vormgeving	++ (Topopleiding)	5 ^e plaats (35 deelnemende scholen)
Grafische vormgeving	++ (Topopleiding)	5 ^e plaats (35 deelnemende scholen)
Game Artist	++ (Topopleiding)	5 ^e plaats (35 deelnemende scholen)
Mediavormgever-Crossmedia	Opleiding gestart in schooljaar 2016-2017	
Opleidingen niveau 3		
Allround DTP'er	0 (Opleiding heeft een gemiddelde score)	7 ^e plaats (20 deelnemende scholen)
Drukker en Nabewerker	0 (Opleiding heeft een gemiddelde score)	7 ^e plaats (20 deelnemende scholen)
Opleidingen niveau 2		
Medewerker creatieve productie	0 (Opleiding heeft een gemiddelde score)	7 ^e plaats (20 deelnemende scholen)
Medewerker Printmedia	0 (Opleiding heeft een gemiddelde score)	7 ^e plaats (20 deelnemende scholen)

Beoordelingsschaal van duidelijk hoger dan gemiddeld naar duidelijk lager dan gemiddeld: ++ - + - 0 - -- ---

JOB MONITOR				
	GLU 2016	Landelijk 2016	GLU 2014	Landelijk 2014
Rapportcijfers 10-puntsschaal:				
Rapportcijfer opleiding	7,5	7	7,3	7
Rapportcijfer instelling	7,5	6,6	7,4	6,5
Oordelen 5-puntsschaal:				
Informatie	3,8	3,5	3,7	3,4
Lessen / Programma	3,6	3,4	3,4	3,4
Toetsing en examinering	3,9	3,8	3,8	3,9
Studiebegeleiding	3,7	3,6	3,7	3,5
Onderwijsfaciliteiten	4,1	3,7	3,9	3,5
Vaardigheden en motivatie	3,6	3,4	3,8	3,7
Stage (BOL)	3,7	3,6	3,6	3,6
Werkplek (BBL)	4	3,8	4,1	3,8
(Studie)loopbaanbegeleiding	3,4	3,4	3,3	3,3
Rechten en plichten	3,7	3,3	3,6	3,2
Veiligheid en sfeer	4,1	3,8	4,1	3,8
School en studie	3,8	3,4	3,8	3,1

INDICATOREN: Jaarresultaat - Diplomaresultaat - VSV			
	2015	2014	2013
Jaarresultaat	74,7%	72,5%	63,4%
Vergelijkingsgroep Vakscholen	75,7%	74,4%	69,7%
Vergelijkingsgroep MBO	74,2%	73,4%	72,0%
Diplomaresultaat	75,0%	72,3%	62,4%
Vergelijkingsgroep Vakscholen	75,0%	73,4%	68,3%
Vergelijkingsgroep MBO	75,2%	74,1%	72%
VSV'ers	2,8%	2,9%	4,4%
Vergelijkingsgroep Vakscholen	3,7%	3,8%	4,3%
Vergelijkingsgroep MBO	1,8%	1,9%	2,1%

MEDEWERKERS		
	fte	aantal
OP	125,4	144
OBP	52,7	67
TOTAAL	178,1	211

MEDEWERKERSTEVREDENHEIDSONDERZOEK (MTO) 2015 - Top drie werkgevers in categorie Onderwijs			
	GLU	MBO	GLU 2013
Tevredenheid	8	7	7,8
Betrokkenheid	8,2	6,9	8,2
Bevlogenheid	7,8	7,2	7,5
Rolduidelijkheid	6,2	5,8	6,4
Efficiëntie	5,5	5,4	5,4

	2011-2012			2012-2013			2013-2014			2014-2015			2015-2016		
	1-10-2011			1-10-2012			1-10-2013			1-10-2014			1-10-2015		
	Aantal	VSV	%	Aantal	VSV	%	Aantal	VSV	%	Aantal	VSV	%	Aantal	VSV	%
Totaal GLU	1719	60	3.5%	1770	78	4.4%	1773	52	2.9%	1847	52	2.8%	1840	49	2.7%
AAV	214	9	4.2%	201	10	5.0%	168	4	2.4%	220	12	5.5%	233	2	0.9%
DTP3	145	4	2.8%	149	5	3.4%	150	6	4.0%	136	1	0.7%	127	2	1.6%
GA	154	6	3.9%	155	7	4.5%	140	7	5.0%	140	9	6.4%	137	4	2.9%
GD	38	1	2.6%	61	4	6.6%	72	2	2.8%	78	1	1.3%	76	3	3.9%
GV	689	16	2.3%	713	34	4.8%	716	17	2.4%	717	16	2.2%	731	22	3.0%
IV	129	7	5.4%	140	4	2.9%	176	5	2.8%	197	2	1.0%	195	7	3.6%
MT/D	55	4	7.3%	62	2	3.2%	59	2	3.4%	58	1	1.7%	72	2	2.8%
MMC	172	4	2.3%	180	8	4.4%	186	4	2.2%	207	3	1.4%	175	1	0.6%
PMA (bbl niv 3)	8	0	0%	5	0	0.0%	5	0	0.0%	4	0	0.0%	1	0	0.0%
Totaal: Niveau 3 en 4	1604	51	3,18%	1666	74	4.44%	1672	47	2.81%	1757	45	2.56%	1747	43	2.46%
Niveau 2 (bol + bbl)	115	9	7.83%	104	4	3.85%	101	5	4.95%	90	7	7.78%	93	6	6.45%

Convenantdoel 12-13:Niveau 2 (BOL+BBL) = **13,5%** (aantal 14)Niveau 3/4 = **4,25%** (aantal 70)**Convenantdoel 14-15:**Niveau 2 (BOL+BBL) = **10%** (aantal 9)Niveau 3/4 = **2,75%** (aantal 48)**Convenantdoel 13-14:**Niveau 2 (BOL+BBL) = **11,5%** (aantal 11)Niveau 3/4 = **3,5%** (aantal 58)**Convenantdoel 15-16:**Niveau 2 (BOL+BBL) = **10%** (aantal 9)Niveau 3/4 = **2,75%** (aantal 48)

Totaal GLU	Aantal studenten 1-10 < 22	VSV	%
2010-2011	1792	9	5,2%
2009-2010	1799	9	5,3%
2008-2009	1784	8	4,9%
2007-2008	1656	1	6,8%
2006-2007	1530	1	8,6%
2005-2006	1450	8	5,8%